

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Jaarverslag 2010

Registratienummer
11.8577

Datum
10 mei 2011

Versie
1.20

Status
Definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Samenvatting	3
3	Sturing op de taken	7
3.1	Beleid- en planvorming	7
3.2	Bestuur en externe communicatie	10
3.3	Monitoring van beleid	12
3.4	Monitoring van het watersysteem	16
3.5	Crisisbeheersing	17
4	Waterveiligheid	20
4.1	Programma primaire waterkeringen op orde	20
4.2	Beheer van de waterkeringen	23
5	Voldoende water	26
5.1	Programma bestrijding wateroverlast	26
5.2	Programma verbetering boezemkades	27
5.3	Integraal beheer van het watersysteem	29
6	Schoon water	33
6.1	Programma uitvoering KRW	33
6.2	Programma bestrijding watertekort	34
6.3	Beheersing van lozingen: vergunningverlening en handhaving	35
6.4	Beheersing van lozingen: afvalwaterketen	37
7	Veilige (vaar-)wegen	41
7.1	Programma verkeersveiligheid	41
7.2	Wegenbeheer	42
7.3	Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	45
8	Middelen en organisatie	47

8.1	Heffing en invordering	47
8.2	Bedrijfsondersteuning	48
9	Weerstandvermogen en risico's	55
9.1	Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit	55
10	Waterschapsbelastingen	62
11	Incidentele baten en lasten 2010	64
12	Kostentoerekening	65
13	Egalisatiereserves en voorzieningen	66
14	Financiering (treasury-paragraaf)	68
15	Verbonden partijen	71
16	EMU-saldo	72
17	Vermelding topinkomens	73
18	Jaarrekening	74
19	Bijlagen	96

1 Inleiding

In dit jaarverslag legt Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier op hoofdlijnen verantwoording af over de in 2010 uitgevoerde activiteiten. Ook wordt ingegaan op de realisatie van gestelde doelen en op de financiële resultaten. Het Jaarplan (de begroting) 2010 vormt de basis voor de verantwoording in het jaarverslag. In elke paragraaf is onder 'Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?' de tekst uit het Jaarplan 2010 letterlijk opgenomen.

Leeswijzer

Het hoogheemraadschap hanteert voor het meerjarenplan, het jaarplan en het jaarverslag een programmatische opzet. Hierin is een aantal door het bestuur vastgestelde beleidsprogramma's beschreven. Onderscheid is gemaakt in programmataken en beheertaken (zie onderstaande tabel). Niet alle beleidsprogramma's bevatten programmataken.

Beleidsprogramma's	Sturing op de taken Hfd.3	Water-veiligheid Hfd.4	Voldoende water Hfd.5	Schoon water Hfd.6	Veilige (vaar)wegen Hfd.7	Middelen en organisatie Hfd.8
Beheertaken	Beleid en planvorming	Beheer van de waterkeringen	Beheer van het watersysteem	Beheersing van lozingen: 1. vergunning verlening en handhaving Wvo 2. afvalwaterketen	Wegenbeheer Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	Heffing en invordering
	Bestuur en externe communicatie					Bedrijfs-ondersteuning
	Monitoring van beleid en watersysteem					Financieel beleid
	Crisis-beheersing					
Programmataken		Programma primaire keringen	Programma bestrijding wateroverlast	Programma Kaderrichtlijn Water	Programma verkeersveiligheid	
			Programma verbetering boezemkades	Programma bestrijding watertekort		

Hoofdstuk 2 bevat een samenvatting van het jaarverslag. Hoofdstuk 3 beschrijft de sturing op de verschillende taken van het hoogheemraadschap. Hierin wordt ingegaan op de beleidsontwikkeling en planvorming. De hoofdstukken 4 tot en met 7 vermelden de (financiële) resultaten met betrekking tot de verschillende taken van het hoogheemraadschap. Hoofdstuk 8 beschrijft alle ondersteunende activiteiten. De hoofdstukken 9 tot en met 17 omvatten de overige onderdelen die op het jaarplan van toepassing zijn (risico's, belastingdruk) alsmede de financiële onderdelen (de jaarrekening). In hoofdstuk 18 is een aantal financiële overzichten opgenomen. Het betreft ondermeer een overzicht van de personeelslasten en formatie, recapitulaties van de exploitatie en de investeringen van de programma- en beheertaken, een overzicht van de netto investeringen per categorie en een overzicht van de vaste activa en van de vaste schulden.

Het jaarverslag gaat in op de verschillen tussen de begroting en de realisatie. Per programma worden twee tabellen gepresenteerd: exploitatie en investeringen. De exploitatietabellen tonen niet

alleen de cijfers van de oorspronkelijke begroting, maar ook die van de begroting inclusief de door het bestuur vastgestelde begrotingswijzigingen.

De exploitatietabellen zijn opgebouwd uit zes onderdelen:

- Externe kosten: dit zijn de kosten die zijn gemaakt door opdrachten te geven aan marktpartijen. Voorbeelden daarvan zijn het inschakelen van ingenieursbureaus voor een studie, het uitvoeren van onderhoud door aannemers, energieleveranties en kosten van materialen.
- Externe opbrengsten: dit betreft bijdragen van overheden, burgers en bedrijven. Voorbeelden zijn eenmalige subsidies, de gemeentelijke bijdragen voor de wegentaak en vergunningleges.
- Kapitaallasten: deze bestaan uit rente- en afschrijvingskosten.
- Voorzieningen: dit betreft de mutaties in voorzieningen.
- Interne kosten: deze bestaan uit de kosten van uren van de medewerkers en de toegerekende kosten van overhead, zoals ICT, huisvesting en management.
- Reserves: dit betreft de door het bestuur goedgekeurde toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

2 Samenvatting

Exploitatie

In de oorspronkelijke begroting waren de kosten en opbrengsten aan elkaar gelijk. In de begroting was rekening gehouden met onttrekkingen aan de taakreserves van € 2,9 miljoen om de begroting sluitend te krijgen. Het boekjaar 2010 sluit uiteindelijk met een batig saldo van € 10,7 miljoen. Ten opzichte van de door bestuursbesluiten aangepaste begroting is het exploitatiesaldo € 11,6 miljoen hoger.

De exploitatierekening 2010 ziet er als volgt uit (bedragen x € 1 miljoen).

	Jaarrekening 2010	Begroting 2010 na wijziging	Vershil
Lasten			
Rente en afschrijvingen	46,8	48,4	1,6
Personeelslasten	59,8	60,7	0,9
Overige lasten	103,4	111,0	7,6
<i>Subtotaal lasten</i>	<i>210,0</i>	<i>220,1</i>	<i>10,1</i>
Baten			
Waterschapsbelastingen	185,6	181,9	3,7
Overige baten	38,4	35,6	2,8
<i>Subtotaal baten</i>	<i>224,0</i>	<i>217,5</i>	<i>6,5</i>
Exploitatieresultaat voor mutaties in reserves	14,0	-2,6	16,6
Mutaties in reserves	-3,3	1,7	-5,0
Exploitatieresultaat	10,7	-0,9	11,6

De oorzaken van het verschil tussen begroting en realisatie worden toegelicht in de programmaverantwoordingen en in de jaarrekening. Het batig exploitatiesaldo wordt vooral veroorzaakt door het achterblijven van de kosten van goederen en diensten van derden (€ 10,4 miljoen minder dan begroot).

Van het batig exploitatiesaldo wordt € 3,3 miljoen toegevoegd aan de egalisereserves. De toevoeging is hoger dan begroot door extra incidentele inkomsten uit verkopen (onder andere erfpachtparcels en een werf).

Van het overblijvende deel van het batig saldo is ongeveer € 6 miljoen niet-gerelateerd aan de reguliere werkzaamheden. Dit wordt veroorzaakt door bijvoorbeeld snellere uitstroom van personeel, aanbestedingsvoordelen en lagere rentekosten.

Van het batig saldo houdt circa € 8 miljoen verband met de bedrijfsvoering. Het betreft zaken die door bijstelling van de ambitie, herprioritering en/of nauwkeuriger plannen tot onderuitputting hebben geleid, zoals besparingen door het niet-inhuren van externe adviseurs als gevolg van de bijstelling van bestuurlijke prioriteiten.

Het verschil tussen de nettokosten volgens jaarrekening en de gewijzigde begroting per programma is als volgt:

Sturing op de taken	€ 5,2 miljoen overschot
Waterveiligheid	1,6
Voldoende water	1,2
Schoon water	0,3
Veilige (vaar)wegen	1,1
Middelen en organisatie	<u>2,2</u>
Totaal verschil	€ 11,6 miljoen overschot

De kosten in de beleidsprogramma's Sturing op de taken, Waterveiligheid, Voldoende Water, Schoon water en Veilige (vaar)wegen zijn substantieel lager, terwijl de inkomsten in het beleidsprogramma Middelen en organisatie hoger uitvallen.

Belastingopbrengst

Het overschot in het beleidsprogramma Middelen is met name veroorzaakt door de meeropbrengst van de belastingheffing. Door vergroting van het aantal belastingplichtige eenheden is per saldo € 3,7 miljoen meer belasting geheven. De vergroting heeft ook effect op de belastingheffing in 2011.

Prestatie-indicatoren

Het beheer van de waterkeringen, het integrale beheer van het watersysteem (inclusief de zuivering van afvalwater) en het wegenbeheer vormen de kern van de taken van het hoogheemraadschap. In het Jaarplan 2010 is een aantal prestatie-indicatoren opgenomen om de voortgang van de taken te schetsen. In hoofdstuk 3.3 van dit jaarverslag zijn deze indicatoren voor 2010 uitgewerkt.

Investeringsvolume

In totaal is € 119,5 miljoen aan investeringswerken uitgegeven. Begroot was € 196,4 miljoen. De bijdragen van derden aan investeringsprojecten bedroegen € 29 miljoen. Begroot was € 63 miljoen.

Een deel van de investeringen is immaterieel (afkoopsom Wilhelminasluis Zaandam) of uitsluitend financieel (liquidatie en fiscale afwikkeling Waterlandstichting) van aard. Daarnaast zijn er investeringsuitgaven voor grote incidentele projecten (bijvoorbeeld het nieuwe kantoor en het wervenplan). De projecten van het HWBP worden gefinancierd door het Rijk. Voor een overzicht van de diverse categorieën investeringen wordt verwezen naar onderstaande tabel.

(bedragen x € 1 miljoen)	Begroot	Werkelijk
Overname gemalen en rwzi's van de Waterlandstichting	-	20,7
HWBP	50,9	12,4
Nieuwe centrale huisvesting inclusief ICT	31,1	17,9
Wervenplan	6,9	0,4
Immateriele vaste activa (waaronder Wilhelminasluis)	16,1	18,0
Overige fysieke investeringen	91,5	50,0
Totaal investeringsvolume 2010	196,4	119,5

In de hoofdstukken 3 tot en met 8 zijn de afwijkingen in de investeringsuitgaven op hoofdlijnen toegelicht. De belangrijkste interne factor was de bestuurlijke bijstelling van beleid. De externe factoren zijn heel divers. De grootste afwijkingen in het investeringsvolume deden zich voor in het beleidsprogramma Waterveiligheid.

Programma-investeringen

Bij de programma-investeringen van drie beleidsprogramma's traden de grootste afwijkingen op.

- *Waterveiligheid: primaire waterkeringen*
In dit programma is € 38,5 miljoen minder uitgegeven. De investeringsuitgaven bedroegen € 12,4 miljoen, terwijl € 50,9 miljoen was begroot. Met name twee grote projecten zijn de oorzaak van de lagere uitgaven:
 - Vertraging in de besluitvorming van het Rijk over het project Hondsbossche- en Pettemer Zeewering. Hierdoor is € 22 miljoen minder uitgegeven.
 - De wijziging van het bestek van het project Markermeerdijk Enkhuizen-Hoorn en de prijsafspraken hebben veel tijd gekost. De begrote uitgaven (€ 11,5 miljoen) verschuiven naar 2011. Hierdoor is € 37,8 miljoen subsidie van het Rijk niet al in 2010 ontvangen. De ontvangen subsidiegelden 2010 bedroegen € 13,1 miljoen.
- *Voldoende water: Verbetering boezemkades*
In dit programma is € 2,4 miljoen minder uitgegeven als gevolg van het hergebruik van grond en het verschuiven van het onderzoek naar innovatieve technieken naar 2011.
- *Veilige (vaar-)wegen: verkeersveiligheid*
De investeringsuitgaven in dit programma bedroegen € 6,4 miljoen minder uitgegeven dan was begroot. Het besluit van het bestuur het project herinrichting Westfriesdijk te Winkel (€ 4,5 miljoen) en de verbreding van de Geesterweg in Akersloot (€ 1,5 miljoen) uit te stellen is hiervan de hoofdoorzaak. Daardoor viel de geraamde subsidie € 1,6 miljoen lager uit.

Beheerinvesteringen

Bij de beheerinvesteringen van vier beleidsprogramma's traden de grootste afwijkingen op.

- *Voldoende water: Integraal beheer van het watersysteem*
Per saldo is in dit programma € 3,8 miljoen minder uitgegeven. Door de vertraging in de aanpassing van drie gemalen, het zoetwateraanvoerplan Wieringermeer en de bemaling van de Schermerboezem waren de investeringsuitgaven in dit programma € 7,7 miljoen lager dan begroot. Bij een groot aantal kleinere investeringen is in totaal € 7,2 miljoen minder uitgegeven. Daartegenover leidde de financiële afwikkeling van de Waterlandstichting tot € 11,1 miljoen hogere uitgaven. De inkomsten bedroegen € 3,6 miljoen (begroot was € 2,3 miljoen).
- *Schoon water: Beheersing van lozingen*
De uitgaven in dit programma waren € 1,1 miljoen minder (begroot was € 41,0 miljoen). Voor vijf aanpassingen van rioolwaterzuiveringsinrichtingen (rwzi's) en een transportsysteem is € 7,2 miljoen minder uitgegeven. Voor een aantal kleinere investeringen is in totaal € 3,5 miljoen minder uitgegeven. Daartegenover leidde de financiële afwikkeling van de Waterlandstichting tot € 9,6 miljoen hogere uitgaven. De inkomsten bedroegen € 7,0 miljoen (begroot was € 0,9 miljoen) door eerder ontvangen bijdragen van gemeenten in gemeenschappelijke investeringswerken.
- *Veilige (vaar-)wegen: Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens*
De investeringsuitgaven van dit programma bleven € 2,9 miljoen achter bij de begroting. Dit is veroorzaakt door het uitstellen van de automatisering van sluizen en bruggen, mede als gevolg van het uitblijven van een besluit over de herverdeling van het vaarwegbeheer.
- *Middelen en organisatie: Bedrijfsondersteuning*
De investeringsuitgaven voor dit programma waren € 21,3 miljoen lager (begroot was € 40,7 miljoen). Door de vertraging in de bouw, BTW-voordeel en meevallende aanbestedingen waren in 2010 de uitgaven voor het nieuwe kantoor € 11,9 miljoen lager dan begroot. Vertraging in de uitvoering van het wervenplan als gevolg van vergunningsprocedures had € 6,5 miljoen lagere uitgaven tot gevolg.

Programma primaire keringen

Het grootschalige project Markermeerdijk Enkhuizen-Hoorn is vanaf 2007 in uitvoering. De afronding van het project verschuift naar 2011. Acht projecten verkeren in de planfase. Vijf dijkversterkingsprojecten kunnen eind 2017 worden afgerond. De versterking van de waterkering langs het Markermeer tussen Hoorn en Amsterdam en de versterking van de Waddenzeedijk Texel zal lopen tot na 2017.

Programma bestrijding wateroverlast

In 2010 zijn 15 polders op orde gebracht, waarmee het totaal op 50 komt. Het programma ligt zowel qua uitvoering als financieel op schema. In 2017 moeten 121 polders op orde zijn gebracht.

Programma regionale keringen

Het rompprogramma houdt in dat 65 kilometer kades voor 2015 verbeterd moeten zijn. Het programma ligt op schema. Er is voor ruim 200 km kade grondonderzoek uitgevoerd. Om tot een kosteneffectief optimum te komen zijn drie beleidsonderzoeken gestart. De uitkomsten van deze onderzoeken komen in 2011 beschikbaar.

Beheersing van lozingen

Het bestuur heeft de prioriteiten bijgesteld om de stijging van de belastingtarieven te beperken. Hierdoor schuiven enkele investeringen in rwzi's door naar latere jaren. Dit leidt ertoe dat de lozingen van niet alle rwzi's in 2012 voldoen aan de normen van de Waterwet. Diverse uitbreidingen van rwzi's zijn in uitvoering.

Actie Storm

Het Rijk heeft de waterschappen verzocht jaarlijks de rijksbegroting met € 100 miljoen te ontlasten. Het kabinet heeft de voorstellen van de waterschappen geaccepteerd. Fusies en een betere verdeling van taken moeten leiden tot een effectiever en doelmatiger waterbeheer. Het hoogheemraadschap heeft zijn aandeel in de bezuinigingen verwerkt in de begroting 2011.

Centrale huisvesting

Het onverwachte strenge winterweer van januari 2010 en de langdurige regenperiode in de zomer zijn onder meer de oorzaken van een vertraging in de bouw van het nieuwe centrale kantoor van circa twee maanden. In mei 2011 wordt het gebouw in gebruik genomen.

Milieuactieprogramma

Van de 16 projecten in het milieuactieprogramma 2010 ter beperking van de CO₂-emissie zijn er 12 uitgevoerd. Gedurende vier jaar is € 900.000 per jaar door het bestuur beschikbaar gesteld voor CO₂-maatregelen. Voor 2010 is het budget bijgesteld tot € 720.000. Hiervan is € 272.000 uitgegeven.

3 Sturing op de taken

Het hoogheemraadschap heeft drie kaderstellende plannen waarin het beleid is beschreven: het Beheersplan Waterkeringen, het Waterbeheersplan en het Wegenbeleidsplan. Vanaf 2010 is het beleid van de primaire taken van het hoogheemraadschap samengevoegd in één plan. Het beleid van het beheer van de waterkeringen, waterkwantiteit en –kwaliteit is dan vastgelegd in het nieuwe Waterbeheersplan (WBP4). Er is geen plan voor het vaarwegbeheer en nautisch beheer. Dit wordt in de planperiode (2010-2015) opgesteld, afhankelijk van de afspraken die het hoogheemraadschap gaat maken met de provincie over de uitvoering van deze nevenactiviteit.

3.1 Beleid- en planvorming

3.1.1 Doelstelling

De beleidsontwikkeling wordt de komende jaren gestuurd door de evaluatie van de realisatie van het beleid. Het beleid wordt vertaald in plannen en uitvoeringsprogramma's.

Door het beïnvloeden van externe beleidsvorming en adviseren over, reageren op en toetsen van ruimtelijke ontwikkelingen van derden, stelt het hoogheemraadschap de belangen van de eigen taken veilig. Het hoogheemraadschap streeft ernaar deze betrokkenheid naar tevredenheid van de indieners van de plannen vorm te geven.

3.1.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap streeft naar openheid bij zijn taakuitvoering. Het beleid en de evaluaties daarvan worden door het bestuur vastgesteld. Deze besluitvorming is openbaar. Het doel is om voor ieder onderdeel van de taakuitvoering de doelstellingen in het beleid helder te beschrijven.

Daarmee is voor de burger, andere overheden en belangenorganisaties duidelijk hoe het hoogheemraadschap invulling geeft aan zijn taken.

Tevens kan de toezichthouder van het hoogheemraadschap, de provincie Noord-Holland, haar rol vervullen. Veel plannen waarin het beleid wordt uitgewerkt, worden openbaar gemaakt om er publiekelijk bekendheid aan te geven en de mogelijkheid te bieden om zienswijzen op deze plannen in te brengen.

3.1.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Actie Storm

De Actie Storm beoogde te onderzoeken hoe de waterschappen tot een doelmatiger en rationeler waterbeheer kunnen komen. Nadat eind 2009 door de gezamenlijke waterschappen een aanbod is gedaan aan het Rijk om te komen tot een besparing van € 100 miljoen, door het waterbeheer doelmatiger in te richten, is vervolgens volop gestart met de invulling daarvan. Het gaat bij het aanbod over doelmatig waterbeheer om gedeeltelijke overname van een deel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (€ 81 miljoen) en overname van de muskusrattenbestrijding (€ 19 miljoen). Daarnaast zijn de Vereniging Nederlandse Gemeenten en de Unie van waterschappen overeengekomen de lastenverzwaring bij de waterschappen te beperken door de afvalwaterketen efficiënter in te richten. De taakstellende kostenbesparing in de afvalwaterketen kan hiermee worden behaald.

Door de val van het kabinet en de nieuwe verkiezingen is een extra dimensie aan de Actie Storm toegevoegd. In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen is gelobbyd bij deelnemende partijen om tegenwicht te bieden aan de geluiden om de waterschappen op te heffen. Tijdens de

formatie van het nieuwe kabinet is inbreng geleverd in de onderhandelingsdossiers van fracties. Met het aantreden van het nieuwe kabinet is de discussie over het opheffen van waterschappen geluwd. Bereikt is dat de Unie van Waterschappen het Bestuursakkoord Water mede zal ondertekenen.

Het hoogheemraadschap heeft zowel bestuurlijk als ambtelijk actief bijgedragen aan de Actie Storm. Het heeft verder geanticipeerd op het aanbod van de waterschappen aan het Rijk en heeft de bijdrage aan de landelijke besparing, voor het hoogheemraadschap circa € 8 miljoen, in het meerjarenplan opgenomen. Om de meerkosten voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma en de muskusrattenbestrijding op te vangen is een bezuinigingsslag gemaakt. Er is gestart met de voorbereidingen voor de overname van beide taken, met inbegrip van de blijvende financiële gevolgen.

Tevens heeft de samenwerking in de afvalwaterketen een nieuwe impuls gekregen. Tijdens het Watersymposium in november zijn daarover gesprekken met de gemeenten gestart. Er is samen met de gemeenten een aanjaagteam aangesteld om invulling te geven aan het efficiënter inrichten van de afvalwaterketen.

Beleidsontwikkeling waterveiligheid

De bijstelling van het waterkeringenbeheersplan is verschoven naar 2011 als gevolg van de bijstelling van bestuurlijke prioriteiten. Het nieuwe Beheersplan Waterkeringen, als uitwerking van het Waterbeheersplan 2010-2015 (WBP4), wordt in 2011 geactualiseerd waarna eventuele verdere uitwerkingen volgen. Het uitstel heeft weinig gevolgen; het huidige beleid uit het Beheersplan Waterkeringen 2006-2010 is grotendeels nog van toepassing. De kaders voor de versterking van boezemkades en kabels en leidingen in waterkeringen zijn al wel uitgewerkt, omdat bij dijkverbeteringen onduidelijkheid bestond bij zowel de netbeheerder als het hoogheemraadschap.

De rapportage over de derde toetsronde van de primaire waterkeringen is tijdig afgerond en opgeleverd aan de provincie (toezichthouder). Deze heeft instemmend geadviseerd.

Beleidsontwikkeling Voldoende en schoon water

Dit jaar stond in het teken van de uitwerking van de Deltavisie van het Rijk. Er is bijgedragen aan de uitwerking van de landelijk deelprogramma's van het Rijk, met name aan de deelprogramma's IJsselmeergebied, Veiligheid en Zoetwatervoorziening. Daarnaast bereidt het hoogheemraadschap een integrale uitwerking voor, die zich specifiek richt op het beheersgebied Hollands Noorderkwartier. Deze uitwerking omvat het toekomstbestendig maken van het beheersgebied en dat zal de komende jaren veel aandacht krijgen.

De studie naar toekomstige watertekorten, als gevolg van de klimaatveranderingen, is in 2010 vervolgd. In 2011 leidt deze studie tot een beleidsvoorstel dat mede de basis vormt voor de Deltavisie voor het beheersgebied van Hollands Noorderkwartier.

Het Waterlopenbeheersplan is volgens planning afgerond en vastgesteld. Het Beleidsplan Bagger is niet aangepast. Wel is een meerjarenraming voor de baggerwerkzaamheden opgesteld. Deze informatie wordt in 2011 gebruikt om een nieuw beleidsplan vast te stellen.

Er is een verkenning uitgevoerd om te komen tot een aandeelhouderschap in de Huisvuilcentrale Alkmaar. Dit mogelijk aandeelhouderschap richt zich op de verwerking van slibgranulaat dat wordt geproduceerd uit zuiveringsslib in de Slibdrooginstallatie (SDI). Ook is met de aanbieders en verwerkers van zuiveringsslib in West-Nederland een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden

voor de verwerking van zuiveringsslib op de lange termijn. Daarmee wordt duidelijk welke oplossingen er zijn na de sluiting van de SDI.

Waterplannen

Met de gemeenten Langedijk, Harenkarspel, Bergen, Castricum en Heiloo is het opstellen van waterplannen voortgezet. De plannen worden in 2011 afgerond en vastgesteld. Kansen voor het opstellen van nieuwe waterplannen met gemeenten zijn in bestuurlijke overleggen verkend. In 2011 wordt gestart met de waterplannen voor de gemeenten Beemster en Waterland. Van de vastgestelde waterplannen is het afgesproken maatregelenpakket uitgevoerd.

Plannen van derden

Samenwerking is gezocht met initiatiefnemers om reeds in het voortraject van plannen te adviseren over de wateraspecten. Hiervoor is met alle gemeenten afstemmingsoverleg gevoerd. Er zijn circa 750 adviezen op plannen van derden uitgebracht (gepland 600). Tevens is veel inbreng geleverd in belangrijke projecten als veenweiden, de ondergrondse gasopslag in Bergen, de hogefluxreactor in Petten en de renovatie van de Wilhelminasluis. Dit alles heeft een hogere personele inzet gevraagd dan was voorzien. De adviezen zijn getoetst met bijvoorbeeld bestemmingsplannen en projectbesluiten.

Een evaluatie van de verankering van de (water)belangen in de gewijzigde watertoetsprocedure heeft aangetoond dat deze voldoende zijn geborgd door de nieuwe Keur.

Beleidsontwikkeling Veilige (vaar-)wegen

Het Wegenbeleidsplan wordt begin 2011 behandeld in het bestuur. Over het vaarwegbeheer zijn nog geen concrete afspraken gemaakt met de provincie. De provincie wil dat voor 2012 doen. In 2010 zijn door de provincie en de drie Noord-Hollandse waterschappen twee onderwerpen uitgewerkt:

- de hoofdlijnen, op basis waarvan een herverdeling kan plaatsvinden
- onderzoek naar de kosten van de vaarwegen die de provincie op voorhand aan de waterschappen wil overdragen.

De provincie stelt in 2011 een functiekaart vast voor de scheepvaart. Op basis daarvan en de genoemde hoofdlijnen wordt een voorstel gedaan over een herverdeling. De informatie uit het onderzoek naar de kosten geeft inzicht in de financiële consequenties van een herverdeling.

Uitvoering milieu- en klimaatbeleid

In het Milieuactieprogramma 2010 zijn 16 projecten opgenomen, verdeeld over negen thema's. Daarvan zijn er 12 uitgevoerd. Er is minder uitgegeven dan begroot omdat de ambities de beschikbare capaciteit binnen het hoogheemraadschap overstegen. Dit als gevolg van de grote hoeveelheid ideeën met verschillend karakter en de grote opgaven waarvoor het hoogheemraadschap in 2010 werd gesteld, waaronder de ingezette bezuinigingen en het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Een deel van de milieuacties kon al in de bedrijfsvoering worden meegenomen.

Het ontwikkelen van een monitoringssysteem wordt in 2011 afgerond en in gebruik genomen. Dit systeem, ook wel de klimaatvoetafdruk genoemd, maakt het mogelijk de milieu- en klimaatprestaties van het hoogheemraadschap te meten. Dit betekent dat de effecten van de genomen maatregelen jaarlijks kunnen worden gemeten. Gegevens over de CO₂-emissiereductie komen pas in de loop van 2011 beschikbaar.

3.1.4 Wat heeft beleid- en planvorming in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Beleid en planvorming	Externe kosten	2,0	3,5	3,6
	Externe opbrengsten	-0,4	-0,5	-0,5
	Kapitaallasten	0,4	0,4	0,4
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne kosten	5,0	5,8	5,8
	Totaal excl. reserves	7,0	9,2	9,3
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	7,0	9,2	9,3

Externe kosten

Als gevolg van een bestuurlijke herprioritering is € 500.000 minder uitgegeven op de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water, de waterplannen en de overname stedelijk water. Bij het onderzoek watertekort is pas op de plaats gemaakt om te kunnen aansluiten bij nieuwe landelijke uitgangspunten. Hierdoor is € 100.000 niet besteed.

Beheerinvesteringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Beleid en Planvorming	Uitgaven	0,3	1,1
	Inkomsten	-0,1	-0,3
	Totaal	0,2	0,8

Door vertraging in met name de besluitvorming over een aantal kleinere projecten, blijft het totaal van de investeringsuitgaven en -inkomsten achter bij de begroting 2010.

3.2 Bestuur en externe communicatie

3.2.1 Doelstelling

De bestuurlijke keuzes, het beleid en de werkzaamheden van het hoogheemraadschap kunnen rekenen op een groot draagvlak bij de inwoners en relaties in Noord-Holland. Partners en burgers kennen het hoogheemraadschap en zien het als de deskundige waterbeheerder in Noord-Holland. Zij vertrouwen op het hoogheemraadschap voor hun veiligheid. Het streven is de klanttevredenheid te verhogen met een halve punt bij burgers naar een 7,5 en bij relaties naar een 7 in het jaar 2012.

3.2.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap maakt in het bestuurlijke besluitvormingsproces op een rechtmatige, integere en doelmatige wijze strategische keuzes en behartigt de belangen van de ingelanden. Het bestuur en het ambtelijk apparaat weten wat er leeft bij de burgers en relaties. De communicatie met deze partijen is proactief en gericht op samenwerking. Daarnaast wordt gewerkt aan het vergroten van de naams- en taakbekendheid en het realiseren van het gewenste profiel van een graag geziene deskundige partner die slagvaardig en omgevingsgericht opereert. Het streven is dat in 2012 minstens 80% van de inwoners bekend is

met de naam van het hoogheemraadschap en dat minstens 50% van de inwoners bekend is met de kerntaken waterveiligheid, voldoende water en schoon water.

3.2.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Bestuur

De overgang van het personen- naar het partijstelsel heeft de bestuurlijke samenwerking aan de functionele belangen van het waterschap niet in de weg gestaan. Het in het regeerakkoord opgenomen plan om voortaan de groepering ingezetenen in het algemeen bestuur indirect door gemeenteraadsleden te laten kiezen, geeft discussie die nog niet is afgerond. Door het inbrengen van meer beknopte voorstellen vindt in toenemende mate gedachtewisseling plaats op de bestuurlijke hoofdlijn, waar ook meer gelegenheid voor is door een strakke indeling in bespreek- en hamerstukken.

Het eerste rapport van de vernieuwde rekenkamercommissie heeft waardevolle aanbevelingen opgeleverd om de inkoopfunctie te verbeteren.

Relaties

In het actief beheren van relaties is het hoogheemraadschap een stap verder gekomen. De aanpak is verder geprofessionaliseerd. Door verbeterde informatie en een gedegen voorbereiding van overleggen neemt de effectiviteit en de tevredenheid bij de relaties toe. De kennis over de bestuurlijke partners is verdiept en de taak- en naamsbekendheid van het hoogheemraadschap bij de partners is verder vergroot. Overigens zijn begin 2010 de doelstellingen voor de naamsbekendheid van het hoogheemraadschap en voor de bekendheid met de kerntaken neerwaarts bijgesteld op basis van voortschrijdend inzicht.

Intern is geïnvesteerd in contacten in de organisatie ter vergroting van het draagvlak voor relatiemanagement en meer algemeen om omgevingsgerichtheid te stimuleren.

Veel aandacht is uitgegaan naar de ontwikkeling van een relatiemanagementsysteem, waarmee eind 2010 een proef is uitgevoerd. Door brede toepassing van dit instrument wordt de effectiviteit van relatiemanagement vergroot.

In november is het jaarlijkse Watersymposium gehouden. Een klimaatbestendig Hollands Noorderkwartier, samenwerking in de waterketen en crisisbeheersing waren de thema's. De opkomst was zeer goed.

Publiek

Bij talrijke projecten van het hoogheemraadschap zijn de belanghebbenden intensief betrokken en hebben ze invloed kunnen uitoefenen op de plannen.

Het inhoudelijke uitgangspunt voor alle toekomstige communicatie-uitingen is vastgesteld. De thema's 'veiligheid' en 'samenwerking' staan daarbij centraal. Als dé deskundige waterbeheerder in Noord-Holland zorgt het hoogheemraadschap ervoor dat alle Noord-Hollanders veilig kunnen wonen. Daarom maakt het hoogheemraadschap een Deltavisie en een Deltaplan voor Noord-Holland. Alle inwoners en relaties worden uitgenodigd mee te werken aan dit plan.

Omwille van de naam- en taakbekendheid is het verzenden van de belastingaanslagen ondersteund met een advertentie- en postercampagne. Op RTV Noord-Holland verscheen het televisieprogramma 'Tussen Zoet en Zout' waarvan alle afleveringen samen bijna 1,2 miljoen keer werden bekeken.

Verder zijn bouwboarden en informatiepanelen geplaatst en is een herkenbare kledinglijn voor de buitendienst ontwikkeld.

De toegankelijkheid en transparantie van het internet zijn verbeterd, onder andere door het gebruik van nieuw beeldmateriaal en een andere navigatie. Op internet is een apart hoofdstuk ontwikkeld voor arbeidsmarktcommunicatie.

Buitenlandbeleid

Het internationale samenwerkingsproject SKINT heeft een vervolg gehad en loopt door in 2011. Dit project richt zich op de relatie tussen ruimtelijke ordening en waterbeheer en biedt een mogelijkheid om te leren van de ervaringen van andere Noordzeelanden. Het project wordt gefinancierd door de Europese Unie. Het hoogheemraadschap vervult een trekkersrol.

Het hoogheemraadschap participeert in een project voor zuivering van gemeentelijk afvalwater door middel van algen in de Makana Municipality (Zuid-Afrika). Het doel van het project is een demonstratiesysteem gedurende een jaar gecontroleerd te laten functioneren. Het hoogheemraadschap levert kennis en steun aan het optimaliseren van het (dagelijks) bedrijf en onderhoud van de installaties. Dat gebeurt mede door de ervaring met een eigen proef naar dergelijke zuiveringssystemen.

3.2.4 Wat heeft bestuur en externe communicatie in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Bestuur en externe communicatie	Externe kosten	2,0	2,2	2,2
	Externe opbrengsten	-2,4	-0,9	-0,9
	Kapitaallasten	0,6	0,7	0,7
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne kosten	2,5	3,2	3,2
	Totaal excl. reserves	2,7	5,2	5,2
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	2,7	5,2	5,2

Externe opbrengsten

Dit betreft de verkoop van de werf met woning in Heerhugowaard.

Interne kosten

De lagere interne kosten ad € 0,7 miljoen worden met name veroorzaakt doordat minder eigen uren zijn besteed aan het uitvoeren van belastingtaken voor gemeenten en vertraging door afstemming op de plannen van de (landelijke) Deltacommissaris.

3.3 Monitoring van beleid

3.3.1 Doelstelling

De taakuitvoering van het hoogheemraadschap leidt tot maatschappelijk en bestuurlijk gewenste effecten ('dat wat de burger ervan ziet en/of ervaart'). De maatschappelijk gewenste effecten zijn samen te vatten in veiligheid tegen overstroming, droge voeten, schoon oppervlaktewater en veilige (vaar-)wegen. Naast deze effecten zijn er ook bestuurlijk gewenste effecten. Het bestuur stuurt bij de taakuitvoering op het goed functioneren van de (bestuurlijke) organisatie en de algemene maatschappelijke verantwoordelijkheid die het hoogheemraadschap neemt bij het uitvoeren van zijn taken.

Het doel is om de voortgang van het behalen van de gewenste effecten in beeld te brengen. Deze aanpak wordt gebruikt om in voortgangsrapportages en de jaarrapportage over de stand van zaken te rapporteren.

3.3.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap brengt de stand van zaken in het behalen van de maatschappelijk en bestuurlijk gewenste effecten in beeld. De huidige indeling in programma's biedt hiervoor de ruimte. De aanpak is erop gericht om alle losse bijdragen binnen de ambtelijke organisatie te verbinden aan de maatschappelijk gewenste effecten.

3.3.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Prestatie-indicatoren

Voor het behalen van de gestelde resultaten worden prestaties geleverd. Dit zijn concrete en meetbare doelen die voor een jaar zijn aan te geven. In de Begroting 2010 zijn deze prestaties opgenomen in de vorm van prestatie-indicatoren. Deze zijn gedurende het jaar gebruikt om, in managementrapportages, de voortgang in beeld te brengen. Deze systematiek van rapporteren is het afgelopen jaar verder uitgewerkt.

Iedere laag in de organisatie draagt bij aan de taakuitvoering van het hoogheemraadschap en legt op zijn niveau verantwoording af op basis van indicatoren.

- Het algemeen bestuur draagt het dagelijks bestuur op een aantal specifieke effecten te bewerkstelligen.
- De effecten worden voor de directie vertaald in te behalen resultaten.
- De directie draagt de ambtelijke organisatie op daarvoor bepaalde prestaties te leveren.
- Op afdelingsniveau worden hiertoe maatregelen gedefinieerd.
- Voor de medewerkers worden activiteiten bepaald.

Zowel het jaarplan, de triaalrapportages als het jaarverslag vermelden de bestuurlijk relevante indicatorniveaus effecten, resultaten en prestaties. In onderstaand schema zijn de voor 2010 vastgestelde bestuurlijke indicatoren weergegeven. Door middel van een symbool is de voortgang aangegeven, waarbij

betekent dat deze indicator qua inhoud en middelen volgens planning loopt en er geen bijzonderheden zijn te melden.

betekent dat deze indicator qua inhoud en middelen voor- dan wel achterloopt op de planning. De verwachting is dat de geconstateerde afwijking kan worden opgelost binnen de planperiode die voor het betreffende programma geldt.

betekent dat deze indicator niet goed of uit de planning loopt. De verwachting is dat dit niet meer wordt opgelost in de planperiode voor het betreffende programma.

Effect	Resultaten	Prestaties
Veiligheid tegen overstroming	Het in stand houden van de waterkeringen	De primaire waterkeringen voldoen aan de eisen uit de keur, de legger en het beleid uit het beheersplan waterkeringen (de legger primaire waterkeringen is nog niet vastgesteld)
	Er is voldaan aan de uitvoering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) uit 2007	In 2017 is 119 km primaire waterkeringen met de status 'voldoet niet' uit de landelijke toetsing van 2006 verbeterd (de twee projecten Markermeerdijk en de Waddenzeedijk op Texel worden later uitgevoerd)
	Een crisis wordt voorkomen of de gevolgen van een crisis worden zo veel mogelijk beperkt	Er wordt adequaat gehandeld bij een (dreigende) dijkdoorbraak
Voldoende water	Het in stand houden van het watersysteem gericht op de vastgestelde functies	Het watersysteem (wateren en regionale keringen) voldoet aan de eisen uit de keur, de legger en het beleid uit het waterbeheersplan (de leggers voor de regionale keringen en de waterlopen en een aantal peilbesluiten zijn nog niet vastgesteld)
		Bij alle ruimtelijke ontwikkelingen zijn de belangen van het watersysteem meegenomen
	In 2020 voldoet het watersysteem aan de afspraken uit het NBW-Vernieuwd	In 2015 is een verdeling van het beschikbare water vastgesteld om mogelijke schade door watertekort te beperken (uitstel door bijstelling bestuurlijke prioriteiten)
		In 2017 is het programma Wateroverlast uitgevoerd en zijn de 121 polders uit het programma op orde
		In 2015 is 65 km van het programma Verbetering Boezemkades uitgevoerd ('rompprogramma')
	Een crisis wordt voorkomen of de gevolgen van een crisis worden zo veel mogelijk beperkt	In 2012 zijn 150 km instabiele regionale keringen uit het programma Verbetering Boezemkades getoetst
		Er wordt adequaat gehandeld bij extreme wateroverlast
Er wordt adequaat gehandeld bij een extreem watertekort		
Schoon water	Het in stand houden van het watersysteem gericht op de vastgestelde functies	De wateren voldoen aan de eisen uit de keur, de legger en het beleid uit het waterbeheersplan (de legger voor de waterlopen is nog niet vastgesteld. Het baggerbeleid is door bijstelling van de bestuurlijke prioriteiten nog niet geëvalueerd)

Effect	Resultaten	Prestaties
		In 2015 zijn de lozingen afgestemd op de waterkwaliteit van het ontvangende watersysteem
		In 2015 voldoen de zuiveringskringen aan de lozingsnormen
	In 2027 wordt, voor de 58 waterlichamen, voldaan aan de kwaliteitsdoelstellingen van het watersysteem conform de Europese Kaderrichtlijn water (KRW)	In 2015 zijn de inrichtings-, beheers- en onderzoeksmaatregelen uit het KRW-programma afgerond (Twee onderzoeken zijn door de bijstelling van bestuurlijke prioriteiten verschoven naar 2011)
	Een crisis wordt voorkomen of de gevolgen van een crisis worden zo veel mogelijk beperkt	Er wordt adequaat gehandeld bij een ernstige vervuiling van het oppervlaktewater
Veilige (vaar-)wegen	Het in stand houden van polder- en dijkwegen	De wegen voldoen aan de landelijke normen en aan het beleid uit het wegenbeleidsplan (ondanks het uitvoeren van alle voorgenomen maatregelen is de onderhoudstoestand achteruitgegaan)
	Het voor de provincie in stand houden van vaarwegen	De vaarwegen zijn bevaarbaar volgens de afspraken die zijn gemaakt met de provincie (de provincie wil afspraken maken voor 2012)
	Het inrichten van de wegen conform het landelijke programma Duurzaam Veilig	In 2013 is het wegennet van het hoogheemraadschap ingericht volgens Duurzaam Veilig
	Een crisis wordt voorkomen of de gevolgen van een crisis worden zo veel mogelijk beperkt	Er wordt adequaat gehandeld bij verkeersonveilige situaties
Maatschappelijk verantwoordelijke organisatie	Het hoogheemraadschap gaat respectvol om met mensen	Het hoogheemraadschap betreft actief zijn omgeving bij zijn taakuitvoering
		Het hoogheemraadschap is servicegericht
		Het hoogheemraadschap is een goede werkgever
	Het hoogheemraadschap voelt zich verantwoordelijk voor het milieu	Het hoogheemraadschap behaalt de doelstellingen uit het Milieu- en klimaatbeleid (Er is onvoldoende invulling gegeven aan het actieprogramma 2010)
	Het hoogheemraadschap staat voor optimale uitvoering van zijn taken	Het hoogheemraadschap wordt erkend als een betrouwbare organisatie

Effect	Resultaten	Prestaties
		Het hoogheemraadschap is doelmatig en doeltreffend (vanwege de onderuitputting van de exploitatiebudgetten en het investeringsvolume, alsmede de vertraging in de belastingoplegging, is het beoogde resultaat onvoldoende behaald)

Naar aanleiding van het in onvoldoende mate behalen van de indicator op het gebied van doelmatigheid en doeltreffendheid, heeft de directie in opdracht van het dagelijks bestuur maatregelen geformuleerd die moeten leiden tot versterking van de centrale aansturing. De uitwerking van de maatregelen zal door een externe deskundige worden getoetst.

Naast bovenstaande tabel zijn over 2010 twee evaluatierapporten opgesteld:

- Voortgangsrapportage beleidsmaatregelen (nr. 11.4365)
 - Monitoringsrapportage maatschappelijke effecten (nr. 11.4363).
- Deze rapporten geven inzicht in de mate waarin de beleidsmaatregelen hebben bijgedragen aan het bereiken van de strategische doelen. Hiermee wordt vastgesteld wat de toestand van het beheersgebied is in termen van de maatschappelijke effecten Veiligheid tegen overstroming, Voldoende water, Schoon water en Veilige wegen. De rapporten gaan niet in op de effecten Maatschappelijk verantwoordelijke organisatie en Veilige vaarwegen.

3.4 Monitoring van het watersysteem

3.4.1 Doelstelling

De doelstelling van het monitoren van het watersysteem is om ondersteuning te bieden aan beleid, planvorming en uitvoeringstaken om het watersysteem goed te laten functioneren. Het hoogheemraadschap stelt vast wat de informatiebehoefte is, ontwerpt een strategie om aan deze behoefte te kunnen voldoen (meetprogramma's), verricht metingen, verwerkt en beheert de gegevens en rapporteert hierover.

3.4.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Een goed functionerend monitoringsysteem, waarbij de informatievraag en informatieaanbod zo dicht mogelijk bij elkaar liggen. Op deze wijze kan het hoogheemraadschap optimaal adviseren binnen de kerntaken op gebied van waterkwaliteit, waterkwantiteit en veiligheid.

3.4.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Het hoogheemraadschap heeft verschillende meetprogramma's uitgevoerd om, vanuit de informatiebehoefte en gebaseerd op onderzoek, intern en extern te kunnen adviseren.

Dit jaar is onderzoek uitgevoerd naar doelen, maatregelen en de toestand van het oppervlaktewater voor de KRW (Kaderrichtlijn Water). De verplichte monitoringopgave is in samenwerking met acht andere waterschappen in stroomgebied Rijn-West uitgevoerd. Er zijn drie KRW-onderzoeksvorstellen in het KRW-innovatietraject gehonoreerd. Eén van deze projecten is het volg- en stuursysteem. Dit project is samen met enkele andere waterschappen en de Stichting toegepast onderzoek waterbeheer (STOWA) ingediend. Het moet leiden tot een betere onderbouwing van maatregelen.

Een onderzoek naar de efficiency in tijdsbesteding en kosten bij de uitbesteding van het werk aan Stichting Waterproef, heeft geresulteerd in een nieuwe structuur van opdrachtverlening.

De jaarlijkse metingen van de waterkwaliteit en ecologie in het oppervlaktewater in 2010, maken de eerste cyclus metingen van 2008-2010 compleet. Bij het zwemwater zijn er geen onverwachte of grote knelpunten geweest in de metingen. Na het nemen van maatregelen in de samenwerking met de gemeente, het recreatieschap en de provincie, was het Park van Luna in Heerhugowaard zelfs geheel schoon en veilig.

Het hoogheemraadschap heeft een groot aantal watersysteem-analyses uitgevoerd ten behoeve van planvormingstudies en beperking van schade als gevolg van wateroverlast en watertekort.

Een geautomatiseerde waterbalans-module is grotendeels gereed gekomen en zal begin 2011 operationeel worden. Deze module combineert model- en monitoringdata en is belangrijk voor het verkrijgen van meer inzicht in de watersystemen. Dergelijke analyses vormen de basis voor te nemen maatregelen.

Op het gebied van onderzoek naar afvalwater en riolering is veel samengewerkt met gemeenten. Hierbij lag de nadruk op dataverwerking, beheer en opslag. Daarnaast is in zeven gemeenten gestart met het op gestandaardiseerde wijze monitoren van de waterplannen. Op basis van deze methode kan snel het effect van maatregelen en/of de mogelijke knelpunten in beeld worden gebracht.

3.4.4 Wat heeft monitoring van het watersysteem in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Monitoring watersysteem	Externe kosten	3,3	3,2	2,9
	Externe opbrengsten	-0,1	-	-
	Kapitaallasten	-	-	-
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne kosten	0,8	0,8	0,8
	Totaal excl. reserves	4,0	4,0	3,7
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	4,0	4,0	3,7

Met Waterproef is met terugwerkende kracht een driejarig contract aangegaan. De nieuwe afspraken over de facturering hebben een eenmalige verschuiving van kosten van 2009 naar 2010 veroorzaakt.

3.5 Crisisbeheersing

3.5.1 Doelstelling

Het hoogheemraadschap wil een professionele en slagvaardige organisatie zijn en blijven als het gaat om de crisisbeheersing en de crisiscoördinatie. Activiteiten vinden plaats met het oog op het in stand houden en het verbeteren van de crisisbeheersingsorganisatie.

3.5.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Van een overheidsinstanties als het hoogheemraadschap wordt verwacht dat het beschikt over een organisatie, die in staat is om onder crisissomstandigheden professioneel op te treden. Daartoe heeft het hoogheemraadschap een crisisbeheersingsorganisatie ingericht. Het hoogheemraadschap is in staat om die maatregelen te nemen, verband houdende met zijn taken, om schade te voorkomen dan wel de gevolgen van een incident/calamiteit/crisis/ramp tot een minimum te beperken.

Om dat niveau te bereiken ontwikkelt het hoogheemraadschap zich nader in vijf richtingen:

- planvorming
- opleidingen en oefenprogramma's
- op- en uitbouw van het netwerk met de andere partners
- optimaliseren en onderhouden van materiaal en materieel
- professionaliseren informatievoorziening.

3.5.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Opleiden en oefenen

In 2010 zijn verschillende (soms onverwachte) oefeningen en trainingen gehouden. Onder meer werd geoefend met het opbouwen van een noodpomp op Texel, een dijkdoorbraak in de Schermer en de jaarlijkse sloepenrollen. Na de opleiding crisismanager voor de crisiscoördinatoren is bij een aantal oefeningen een heldere overlegstructuur en –inhoud ingevoerd en is hiermee geoefend. Als organisatie is het hoogheemraadschap voorbereid op incidenten, crises, calamiteiten en rampen.

Bestrijdingsplannen en draaiboeken

In 2010 zijn de draaiboeken Dijkverbetering, Hoog Polderwater en Compartimenteren Boezem gerealiseerd. Het bestrijdingsplan Beheer Waterketen is geactualiseerd en de opzet van de draaiboeken Noordzee- en Markermeerkeringen, alsmede IJsselmeer- en Markermeerkeringen is gewijzigd. Landelijk is het Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstroming gereed gekomen met inbreng van het hoogheemraadschap. Het hoogheemraadschap heeft de noodzaak en het nut om draaiboeken voor dierziekten, stroomuitval en extreme regenval te ontwikkelen afgewogen. Het werd in het afgelopen jaar niet nodig geacht deze draaiboeken te realiseren.

Materiaal/materieel

Het noodmateriaal dat door het hoogheemraadschap wordt gebruikt ten tijde van crises, is uitgebreid met een aantal noodpompen, veiligheidsvesten en veiligheidshelmen. In draaiboeken is beschreven waar materiaal en materieel is opgeslagen, zodat dit snel kan worden ingezet bij kwetsbare objecten. Het merendeel van de noodpompen is opgeslagen in Anna Paulowna. Enkele noodpompen zijn opgeslagen op de werven, verspreid door het gebied.

Informatievoorziening, netcentrisch werken

Netcentrisch werken houdt in dat besluitvormers, informatieleveranciers en operationele eenheden samenwerken in een geïntegreerd interactief informatienetwerk. Er is gewerkt aan het netcentrisch werken met de partners van het hoogheemraadschap en aan de interne en externe informatievoorziening tijdens crisisbeheersing en rampenbestrijding. Met de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord wordt nu netcentrisch samengewerkt. Daarnaast zijn de contacten met de veiligheidsregio's Zaanstreek-Waterland en Kennemerland verstevigd.

In 2010 is het project 3Di Watermanagement gestart, dat snellere modelberekeningen en het verbeteren van visualisaties van overstromingsrisico's moet opleveren. Een ondersteunend informatiesysteem met verbeterde mogelijkheden is in 2010 nog niet ingevoerd in verband met een Europese aanbesteding.

3.5.4 Wat heeft crisisbeheersing in 2010 gekost?

Exploitatielasten		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Crisisbeheersing	Externe kosten	0,2	0,2	0,3
	Externe opbrengsten	-0,1	-	-
	Kapitaallasten	0,1	0,1	0,1
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne kosten	0,5	0,9	0,9
	Totaal excl. reserves	0,7	1,2	1,3
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	0,7	1,2	1,3

Beheerinvesteringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Crisisbeheersing	Uitgaven	-	0,3
	Inkomsten	-	-
	Totaal	-	0,3

Doordat de studie naar de verschillende scenario's voor het compartimenteren van de boezem in 2011 wordt uitgevoerd in plaats van in 2010, blijven de investeringsuitgaven met € 0,3 miljoen achter bij de begroting.

4 Waterveiligheid

4.1 Programma primaire waterkeringen op orde

4.1.1 Doelstelling

Eind 2017 voldoen de primaire waterkeringen die zijn opgenomen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) aan de veiligheidsnormen van het Rijk. Er zijn maatregelen getroffen om de gevolgen van rampen te verkleinen.

4.1.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap spant zich maximaal in om de verbeteringswerken aan primaire waterkeringen uit te voeren overeenkomstig het HWBP (vastgesteld in 2007), zodat de veiligheid van deze waterkeringen eind 2017 op orde is. Het gaat om verbeteringswerken langs de kust van de Noordzee, de Waddenzee en het IJssel- en Markermeer. Het betreft de verbetering van 14 primaire waterkeringen, met een totale lengte van 118,7 km. Het HWBP is gebaseerd op de eerste toetsing (rapportage in 2001) en tweede toetsing (rapportage in 2006) van de primaire keringen.

Parallel aan de uitvoering van verbeteringswerken is in 2006 de derde toetsing van de primaire waterkeringen gestart. Deze wordt uitgevoerd conform de Hydraulische Randvoorwaarden 2006 (HR2006) en het Voorschrift Toetsen op Veiligheid Primaire Waterkeringen 2006 (VTV2006). De vereiste rapportage wordt in 2010 aangeleverd bij de provincie Noord-Holland. Na afronding van de derde toetsing wordt het HWBP geactualiseerd.

4.1.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Verbeteringen aan de primaire keringen

Het programma bestaat, na het samenvoegen van twee projecten, uit 13 projecten. In 2010 is een verdere clustering van de projecten doorgevoerd om het programma beter te kunnen sturen. Er zijn drie hoofdprojecten gevormd waarbinnen alle 13 projecten vallen: Kust, Markermeer en Waddenzee/IJsselmeer. Het hoogheemraadschap past het organisatie-model toe dat Rijkswaterstaat hanteert voor grote projecten, het integraal projectmanagement model (IPM).

Voor tien projecten zijn activiteiten verricht. In de periode tot en met 2011 ligt het accent vooral op het doorlopen van planstudies (veelal inclusief milieueffectrapportage, financiële haalbaarheidsstudie en maatschappelijke kosten-baten-analyse). Twee projecten waren in uitvoering.

De eerste vier secties van de dijkversterking van de Zuiderdijk (Markermeerdijk) tussen Enkhuizen en Hoorn zijn afgerond volgens planning. De overige secties worden in 2011 afgerond. Begin 2010 is de grondbalans van het project geactualiseerd, zodat meer grond uit de bestaande dijk kon worden hergebruikt. Hiervoor moest het bestek worden aangepast en het contract met de aannemer. Dit heeft tot vertraging geleid, maar het werk is nu beter beheersbaar. Om te voorkomen dat meer tijd wordt verloren, is in het stormseizoen doorgewerkt.

De versterking van de Balgzanddijk is in 2010 uitgevoerd en opgeleverd. Het project is in de nazorgfase. In 2011 vindt de afrekening met het Rijk plaats. Bij de Balgzanddijk is de dijkversterking gecombineerd met de aanleg van een natuurgebied in opdracht van Landschap Noord-Holland, waardoor werk met werk gemaakt kon worden. Ook is grond uit een waterbergingsproject van het hoogheemraadschap gebruikt.

Uit ontwerpen voor de dijkversterkingen langs het Markermeer werd duidelijk dat het ruimtebeslag en de kosten van de dijkversterkingen hoog worden als de ontwerpen gemaakt worden op de

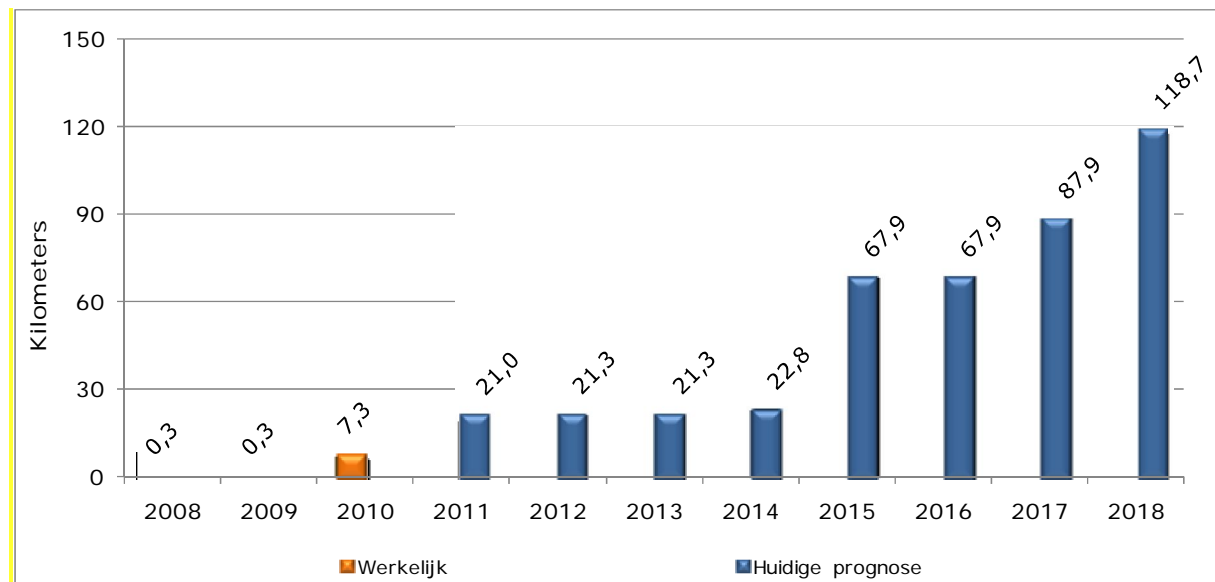
gebruikelijke en in wettelijke leidraden verankerde manier. Daarom is gewerkt aan alternatieve of innovatieve oplossingen. Uit dit onderzoek is gebleken dat een oeverdijk een reëel alternatief zou kunnen zijn. Ook zou het de moeite waard zijn praktijkonderzoek te doen naar de sterkte van dijken op veen. De oeverdijk is opgenomen in de planstudie. Voor het praktijkonderzoek is een extra project binnen het HWBP opgestart.

Voor de Waddenzee heeft het ministerie van Milieu en Infrastructuur de hydraulische randvoorwaarden bijgesteld. Dit leek aanvankelijk groot effect te hebben op de ontwerpen voor de Waddenzeedijk van Texel. De procedure voor de milieueffectrapportage is door de provincie Noord-Holland aangehouden tot hier meer duidelijkheid over zou zijn. De consequenties blijken beperkt te zijn, waardoor het project weer opgepakt kan worden. Mogelijke consequenties voor de andere projecten langs de Waddenzee worden ook in beeld gebracht.

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft € 250 miljoen ter beschikking gesteld voor een zandige versterking van de zwakke schakels langs de Noord-Hollandse kust. Het hoogheemraadschap heeft de projectleiding over de afronding van de planstudie en de voorbereiding van de realisatie in samenwerking met de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat. Uit de derde toetsing van de primaire keringen bleek dat de projecten Egmond aan Zee en Bergen aan Zee kunnen vervallen in het kader van het HWBP.

De versterking van de waterkeringen langs het Markermeer tussen Hoorn en Amsterdam en de Waddenzeedijk Texel zal lopen tot na 2017. Het ministerie van Milieu en Infrastructuur is hiervan op de hoogte gebracht.

In onderstaande grafiek is de voortgang en planning van de dijkversterking weergegeven (cumulatief).

De stand van zaken projecten HWBP op 31 december 2010 is als volgt.

Gereed

- Havendijk Den Helder
- Balgzanddijk
- Egmond aan Zee (was niet nodig)
- Bergen aan Zee (was niet nodig).

In uitvoering

- Markermeerdijk Enkhuizen-Hoorn.

Planfase

- Zwakke schakel Hondsbossche en Pettemer Zeewering
- Zwakke schakel Kop van Noord-Holland
- Markermeerdijk Hoorn-Edam
- Markermeerdijk Edam-Amsterdam
- Koegraszeedijk
- Hoogwaterkering Den Oever
- Wieringermeerdijk en Omgelegde Stonteldijk
- Waddenzeedijk Texel.

In voorbereiding

- Praktijkproef sterkte op veen.

Overdracht waterkering Marken

Parallel aan de plannen voor de dijkversterking zijn de voorbereidingen gestart voor de overdracht van de omringkade Marken van Rijkswaterstaat naar het hoogheemraadschap. De overdracht betreft:

- het beheer, onderhoud en eigendom omringkade Marken
- het project Versterking omringkade Marken (realisatie) in het kader van het HWBP2
- afspraken over de overdracht van keringen die op basis van de 3e toetsing niet aan de norm voldoen (HWBP3).

De overdracht van de waterkering is opgestart. Het streven is dat de overdracht formeel is geregeld als het project Versterking omringkade Marken in januari 2012 wordt overgedragen.

Toetsing primaire waterkeringen

De rapportage over derde toetsronde van de primaire waterkeringen is tijdig afgerond en opgeleverd aan de provincie. Deze heeft, als toezichthouder, positief geadviseerd aan het Rijk. De wetgever heeft de toetscyclus voor de primaire keringen aangepast van vier naar zes jaar.

Veiligheid van Nederland in kaart (VNK-2)

Het hoogheemraadschap heeft de deelname aan het VNK-projectbureau voortgezet. De veiligheidsbeoordeling van dijkkring 5 is afgerond. De beoordeling van dijkkring 12 wordt in 2011 afgerond. Aansluitend start de studie van dijkkring 13.

4.1.4 Wat heeft het programma primaire keringen in 2010 gekost?

Op grond van de Waterwet wordt het HWBP 100% gefinancierd door het Rijk. Het hoogheemraadschap financiert de uitgaven voor. Het Rijk vergoedt de kosten van de voorbereidingsfase door middel van een forfaitair bedrag (15% van de geraamde totale realisatiekosten). De realisatiefase wordt op basis van de werkelijke kosten afgerekend. In de

realisatiefase kan jaarlijks een voorschot worden gevraagd tot een maximum van 80% van de raming van de realisatiekosten.

In 2006 werden de totale uitgaven voor de uitvoering van het HWBP ingeschat op € 432 miljoen. Door de wijze van financieren lopen uitgaven en inkomsten niet altijd parallel. De voorfinanciering door het hoogheemraadschap is opgenomen onder 'uitgaven'. De subsidie van het Rijk is opgenomen onder de noemer 'inkomsten'.

Programma-investeringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Primaire keringen op orde	Uitgaven	12,4	50,9
	Inkomsten	-13,1	-50,9
	Totaal	-0,7	-

In de begroting 2010 was € 50,9 miljoen opgenomen voor het HWBP. De belangrijkste oorzaken van het grote verschil tussen de begroting en de werkelijke uitgaven is de vertraging van de bestuurlijke besluitvorming over de versterking van de zwakke schakels en vertraging bij de versterking van het project Markermeerdijk Enkhuizen-Hoorn.

In 2010 zijn de inkomsten hoger dan de uitgaven. Het project Enkhuizen-Hoorn valt onder de 'groene regeling' van RWS. Dit betekent dat er 100% als voorschot voor de realisatie mocht worden aangevraagd in plaats van 80% conform subsidieregeling HWBP.

Er is € 12,4 miljoen uitgegeven voor het HWBP, terwijl € 50,9 miljoen was begroot. Dit komt hoofdzakelijk door twee grote projecten:

- Vertraging in de besluitvorming van het Rijk over de versterking van de Hondsbossche- en Pettemer Zeewering heeft geleid tot uitstel van de uitvoering. Momenteel wordt onderzocht wanneer de uitvoering plaats zal gaan vinden. Gevolg van deze vertraging is € 22,2 miljoen lagere investeringsuitgaven in 2010.
- Voor het project Markermeerdijk Enkhuizen-Hoorn zijn aanzienlijk minder uitvoeringswerkzaamheden uitgevoerd dan gepland. Door meer inzicht, door het graven van sleuven in de huidige dijken, is een bestekswijziging noodzakelijk geweest en is een nieuw grondstromenplan opgesteld. De onderhandeling met de aannemer over de bestekswijziging heeft veel tijd gekost. Dit heeft een vertraging tot gevolg, waarbij veel van de voor 2010 begrote uitgaven ad € 11,5 miljoen verschuiven naar 2011. Om de einddatum te halen is in het huidige stormseizoen doorgewerkt.

Van enkele andere projecten van het HWBP is de planvormingsfase vertraagd, onder andere ten gevolge van het uitvoeren van aanvullende onderzoeken en verkenningen, het bepalen van voorkeursvarianten en bestuurlijke besluitvormingen. Dit heeft geleid tot € 4,8 miljoen lagere investeringsuitgaven.

In de begroting 2010 is voor het HWBP € 50 miljoen euro opgenomen aan te verwachten inkomsten van het Rijk. Zoals hiervoor aangegeven is bij een aantal projecten aanzienlijke vertraging opgelopen. Hierdoor worden de inkomsten van het Rijk later ontvangen.

4.2 Beheer van de waterkeringen

4.2.1 Doelstelling

Het hoogheemraadschap houdt de waterkeringen onder dagelijkse omstandigheden in stand conform de vastgestelde veiligheidsnormen en met oog voor maatschappelijke belangen.

4.2.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

De primaire en regionale waterkeringen moeten in een zodanige staat verkeren dat de bescherming tegen overstromingen duurzaam is gewaarborgd binnen de nationaal vastgestelde kaders. Om deze doelstelling te bereiken, wordt het beheer op kostenbewuste wijze en met oog voor de toekomst uitgevoerd.

De leggers en het beheerregister worden overeenkomstig de met de provincie afgesproken planning gerealiseerd. In 2011 beschikt het hoogheemraadschap over actuele leggers voor de primaire waterkeringen en in 2014 over actuele leggers voor de regionale waterkeringen. In 2015 beschikt het hoogheemraadschap over een adequaat beheerregister waterkeringen.

De erosiebestendigheid van de dijkbekledingen wordt verder verbeterd door het uitbreiden van gewijzigd beheer van de grasbekleding.

4.2.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Beheersinstrumenten

De legger voor de primaire keringen is voor de harde keringen gereed. De legger voor de zandige kust is door prioriteitstelling vertraagd. De doelstelling de legger voor de primaire keringen in 2010 actueel te hebben is niet gehaald; de inzet is dat die in 2011 wordt bereikt. De huidige leggers voor de primaire keringen blijven tot die tijd van kracht.

Voor het opstellen van de legger van versterkte dijkvakken van harde keringen zijn voorbereidingen getroffen, zodat vaststelling binnen een jaar na afronding van de versterkingswerken kan plaatsvinden. Na het versterken van de primaire kering Hoorn-Enkhuizen zal dit proces voor de eerste keer in gang worden gezet.

Voor de legger van de regionale waterkeringen zijn voor 400 kilometer (40% van de totale dijk lengte) de basisgegevens verzameld. Het opstellen van de ontwerplegger is vertraagd omdat voor het opstellen van het kader met uitgangspunten voor de leggerprofielen meer tijd nodig was dan voorzien. Het kader wordt in het eerste kwartaal 2011 afgerond. De ontwerplegger voor de 400 kilometer wordt in 2011 uitgewerkt, naast het verzamelen van de basisgegevens voor de volgende 300 kilometer. De afspraak met de provincie om in 2013 de legger voor de regionale waterkeringen vast te stellen, blijft hiermee haalbaar.

Een verkenning naar de opzet en het beheer van het beheerregister waterkeringen is door bijstelling van de prioriteiten later gestart en wordt begin 2011 afgerond. In het eerste kwartaal van 2011 wordt vervolgens het plan van aanpak opgesteld en gestart met het opstellen van het beheerregister.

Muskusratten

In 2010 zijn voorbereidingen getroffen om de muskusrattenbestrijding over te nemen van de provincie en daarmee invulling te geven aan de afspraken uit de Actie Storm. In 2012 zal de muskusrattenbestrijding volledig zijn overgenomen in een samenwerkingsorganisatie van zes waterschappen. In deze samenwerking kan efficiënter en effectiever invulling worden gegeven aan deze taak. De beschikbare middelen kunnen zodoende optimaal worden ingezet.

Begin 2011 wordt de verantwoordelijkheid voor de muskusrattenbestrijding overgedragen aan de waterschappen. Met de provincies Noord- en Zuid-Holland is overeengekomen dat zij de bestrijding in 2011 blijven uitvoeren en in praktische zin overdragen in 2012. Wel komen de kosten voor rekening van de waterschappen.

Maaibeheer

Het opstellen van een plan voor het ecologisch beheer van waterkeringen is vertraagd. Aanvullende inventarisaties en onderzoek en afstemming met het ecologisch beheerplan wegbermen vroegen

meer tijd dan voorzien. Afronding van één gecombineerd beheerplan ecologisch maaibeheer vindt plaats in 2011.

Pachtbeleid

Overeenkomstig de planning is het pachtbeleid vernieuwd. Het beleid is in december door het dagelijks bestuur vastgesteld. Uitgangspunt is de invoering van actuele pachtvereenkomsten. In het nieuwe beleid zijn randvoorwaarden opgenomen om de erosiebestendigheid te waarborgen en recreatief medegebruik mogelijk te maken.

4.2.4 Wat heeft het beheer van de waterkeringen in 2010 gekost?

Exploitatielasten		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Beheer van de waterkeringen	Externe kosten	3,0	3,2	2,5
	Externe opbrengsten	-4,3	-2,8	-2,8
	Kapitaallasten	1,9	1,7	1,7
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne kosten	1,6	2,1	2,1
	Totaal excl. Reserves	2,2	4,2	3,5
	Reserves	-2,1	-2,5	-2,5
	Totaal incl. reserves	0,1	1,7	1,0

Externe opbrengsten

Deze zijn € 1,5 miljoen hoger door meevallende verkopen van erfpachtgronden. Het project verkoop erfpachtgronden is succesvol afgesloten met een totale projectopbrengst van € 15,5 miljoen (€ 2,6 miljoen hoger dan begroot). De verkoopkosten bedragen € 1,4 miljoen (€ 0,2 miljoen hoger dan begroot).

Interne kosten

Er zijn minder uren besteed aan het onderhoud van de duinen (weinig stormschade) en de zeedijken (minimalisering onderhoud in afwachting van uitvoering projecten HWBP).

Beheerinvesteringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Beheer van waterkeringen	Uitgaven	1,8	2,4
	Inkomsten	-0,1	-2,2
	Totaal	1,7	0,2

De subsidieprocedure en voorbereiding van de restauratie van stoomgemaal Vier Noorder Koggen hebben meer tijd gekost dan verwacht. De investeringsuitgaven zijn hierdoor € 1,5 miljoen lager. De investeringsinkomsten blijven € 2,1 miljoen achter. De restauratie zal plaatsvinden in 2011 en 2012.

Als gevolg van het doorschuiven van de toetsing van de primaire keringen van 2009 naar 2010 is € 0,6 miljoen meer uitgegeven.

5 Voldoende water

5.1 Programma bestrijding wateroverlast

5.1.1 Doelstelling

In 2017 voldoet het watersysteem aan de normen voor wateroverlast.

5.1.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

In totaal moeten in 2017 121 polders op orde zijn gebracht om het watersysteem te laten voldoen aan de normen voor wateroverlast. In 2013 moeten 83 polders op orde zijn. Daarnaast zijn de voorbereidende processen ingezet om de resterende polders op orde te brengen.

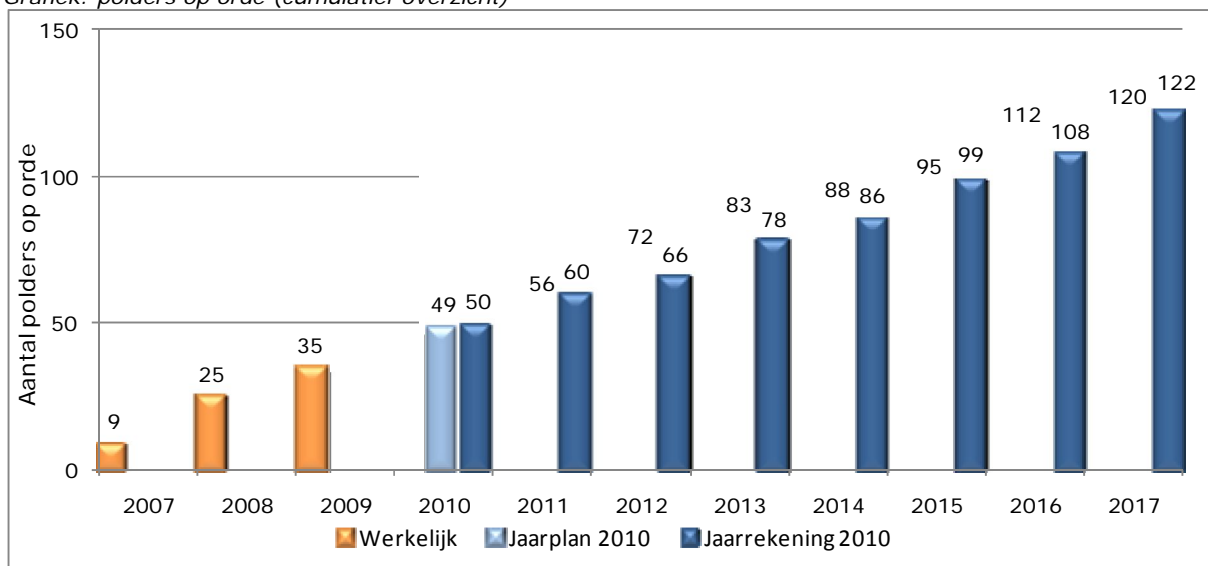
De onzekerheid over de te behalen resultaten wordt naar de toekomst toe steeds groter. Om de doelen te bereiken moet aan een aantal belangrijke voorwaarden worden voldaan.

- Voldoende gronden beschikbaar (al dan niet in eigen bezit)
- Voldoende medewerking van de omgeving
- Voldoende subsidies.

5.1.3 Wat heeft het hoogheemraadschap gedaan in 2010?

Het hoogheemraadschap heeft in 2010 15 polders op orde gebracht (zie grafiek). Hiervoor is 47,5 ha waterberging aangelegd, zijn 23 stuwen aangepast en is de gemaalcapaciteit in totaal vergroot met 32 m³ per minuut (gepland waren respectievelijk: 73 ha, 45 stuwen en 37 m³ per minuut).

Grafiek: polders op orde (cumulatief overzicht)

Het proces om de watersystemen in polders op orde te krijgen, leidt in de meeste gevallen tot aanpassing van de maatregelen in het Raamplan 'Bescherming tegen wateroverlast' (2005). Telkens is gezocht naar de meest effectieve en efficiënte maatregelen. Naast het aanpassen van stuwen, vergroten van gemaalcapaciteit en het realiseren van extra open water worden andere maatregelen genomen. Voorbeelden hiervan zijn het koppelen van peilvakken c.q. polders, een herziening van het peilbesluit, het maken van bestuurlijke afspraken om de overlast te accepteren

(bijvoorbeeld bij natuurgebieden), het meeliften in projecten van derden, een ruilverkaveling c.q. herinrichtingsproject of het aanleggen van compartimenteringstuwen. Steeds is gezocht naar de mogelijkheden om 'werk met werk te maken', zoals het combineren met dijkversterkingsprojecten, het beheer van watersystemen en de KRW-maatregelen.

Om de maatregelen kosteneffectief te kunnen realiseren is samenwerking en medefinanciering nodig van externe partners, zoals provincie (subsidies), gemeenten, natuurorganisaties en private partijen. In het kader van de herijking van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft de provincie besloten om 290 ha te combineren met waterberging. In het najaar van 2010 heeft het Rijk in het kader van de bezuinigingen vanuit het regeerakkoord echter alle Rijkssubsidiegelden teruggehaald. Dit betekent dat zeven projecten zijn stilgelegd. De Provincie besluit in de eerste maanden van 2011 of zij risicodragend wil zijn voor deze projecten. Het Rijksbesluit betekent ook dat geen nieuwe projecten in het kader van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) kunnen worden ingediend.

5.1.4 Wat heeft het programma bestrijding wateroverlast in 2010 gekost?

Programma-investeringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Programma Wateroverlast	Uitgaven	7,4	6,5
	Inkomsten	-2,9	-4,3
	Totaal	4,5	2,2

Het bestuur heeft in februari 2010 besloten tot het verhogen van het krediet voor 2010.

In het najaar van 2010 heeft het Rijk subsidiegelden bevroren en heeft de provincie besloten alle subsidieprojecten stil te leggen. Hierdoor is een groot gedeelte van de grondaankopen van 2010 verschoven naar 2011 en volgende jaren. De verwachting is dat de projecten met een subsidie van de provincie, het Rijk of Europa wel doorgaan. Gedeputeerde Staten nemen in het voorjaar van 2011 een besluit of de provincie het financiële risico wil lopen om deze projecten toch door te laten gaan.

Een deel van de begrote inkomsten worden verwacht in 2011. Dit komt doordat meerdere projecten in de tijd zijn verschoven door de bezuiniging van het Rijk en concretere tijdsramingen.

5.2 Programma verbetering boezemkades

5.2.1 Doelstelling

De boezemkades in het beheersgebied van het hoogheemraadschap moeten voldoen aan een nieuwe veiligheidseis(norm). Dit betreft 1050 km boezemkades. In 2015 voldoen de belangrijkste boezemkades die in het programma Verbetering boezemkades 2009 zijn opgenomen aan de veiligheidsnormen. In 2020 voldoen alle boezemkades aan de veiligheidsnormen.

5.2.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap wil bereiken dat in 2015 de belangrijkste boezemkades, die in het programma Verbetering boezemkades zijn opgenomen, voldoen aan de veiligheidsnormen. Randvoorwaarde daarbij is dat dit op een kostenbewuste en maatschappelijk acceptabele manier gebeurt. Dit betekent dat kades met de grootste risicoreductie het eerst worden aangepakt.

Gedetailleerdere toetsingen van de kades en onderzoek naar mogelijkheden om op een meer kosteneffectieve wijze het vereiste beschermingsniveau van de boezemkades te halen, zullen leiden tot een geoptimaliseerd programma Verbetering boezemkades.

5.2.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Rompprogramma verbetering boezemkades

Uit de toetsing (2008) van de 1050 kilometer genormeerde kade is gebleken, dat 430 km kade niet aan de veiligheidsnormen voldoet. Hiervan was 280 km niet op hoogte en 150 km mogelijk instabiel. Uit de 280 km kade die niet op hoogte is, is in totaal 100 km geselecteerd, waar direct gedetailleerd onderzoek is gestart. Uit deze 100 km zijn verbeterprojecten benoemd: het rompprogramma, waarvan 65 km vóór 1 januari 2015 verbeterd moet zijn.

In dit jaar was de doelstelling om daadwerkelijk kades te verbeteren. Dit jaar is 2,7 km verbeterd conform het Jaarplan, als eerste kilometers van het rompprogramma.

Overeenkomstig de planning is het project Weelkade (Aartswoud) gestart. De kade van de Zuidoosterdijk (polder Wormer, Jisp en Nek) dreigde over een lengte van ruim 400 meter te verzakken en is direct aangepakt.

De 150 km mogelijk instabiele kades vormen een potentieel veiligheidsrisico en moeten ook gedetailleerd onderzocht worden met sonderingen, boringen en waterspanningsmetingen ter bepaling van een eindoordeel.

Om voor 100 km verbeterprojecten en 150 km mogelijk instabiele kades grootschalig grondonderzoek op te zetten en tegelijkertijd meerdere ingenieursbureaus aan te sturen is eerst een 'HHNK Uitvoeringsrichtlijn grondonderzoek' ontwikkeld, die aan nationale standaarden voldoet. Daarna is het grondonderzoek gestart.

Dit jaar is bij de verbeterprojecten 90 km kade grondonderzoek verricht. Bij de groep mogelijk instabiele kades is 106 km onderzocht.

Prestatie-indicator	Streefgetal	Werkelijk
Aantal km dijk verbeterd	2,7	2,7
Aantal mogelijk instabiele boezemkades onderzocht (uitgedrukt in km)	50	106

Toetsing en onderzoek

Gestart is met onderzoek naar de mogelijkheden om op een meer kosteneffectieve wijze het vereiste beschermingsniveau van boezemkades te halen. Hiervoor zijn drie parallelle processen gestart:

- nadere toetsing en geotechnisch onderzoek van geselecteerde kades
- onderzoek naar compartimentering en boezempeil in relatie tot kadesterktes
- ervaring opdoen met het versterken van kades.

De resultaten komen medio 2011 beschikbaar. Ze worden omgezet in een voorstel voor optimalisatie van het boezemstelsel in relatie tot verbetering van de boezemkades.

Voor het verkleinen van de onzekerheid van de toetsingsresultaten is nagegaan wat voor het hoogheemraadschap de rendabele toetselementen zijn. Dit is verwerkt in het plan van aanpak en afgestemd met de provincie.

5.2.4 Wat heeft het programma verbetering boezemkades in 2010 gekost?

Programma-investeringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Boezemkades	Uitgaven	3,6	6,0
	Inkomsten		-
	Totaal	3,6	6,0

De lagere investeringsuitgaven zijn het gevolg van intern hergebruik van grond, verschuiven van het onderzoek innovatieve technieken en de realisatie hiervan naar 2011.

5.3 Integraal beheer van het watersysteem

5.3.1 Doelstelling

Het hoogheemraadschap houdt het watersysteem onder dagelijkse omstandigheden in stand conform vigerend beleid en regelgeving.

5.3.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap streeft de doelen uit de Kaderrichtlijn Water na. Het beheer wordt daarom meer ingericht naar de kwaliteitseffecten van het beheer in het watersysteem. De beheermethoden worden hierop aangepast. Een legger voor het watersysteem en een actueel beheerregister zijn beschikbaar.

Het hoogheemraadschap wil bereiken dat in 2016 het onderhoud van open water in het stedelijk gebied van alle gemeenten is overgenomen.

Het streven is een verdere vereenvoudiging en deregulering van de vergunningverlening door meer algemene regels. Hiermee ontstaat onder andere op een aantal onderdelen een verschuiving van vergunningsplicht naar meldingsplicht.

5.3.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Legger waterlopen en kunstwerken

De legger voor de waterlopen en kunstwerken is vertraagd als gevolg van een bestuurlijk gewenst extra communicatietraject vooruitlopend op de formele inspraakprocedure. Het project verloopt conform de hierop aangepaste planning en vaststelling vindt plaats uiterlijk eind 2011. De huidige leggers van de waterlopen blijven geldig tot de nieuwe legger is vastgesteld.

Peilbesluiten

Ondanks extra inzet op de peilbesluiten zijn er maar twee peilbesluiten vastgesteld en twee ontwerppeilbesluiten afgerond. De doelstelling voor 2010 (werken aan tien peilbesluiten) is daarmee niet bereikt. Dit is veroorzaakt doordat de complexiteit van het opstellen van integrale peilbesluiten met bijbehorende gebiedsprocessen meer tijd vraagt dan voorzien. Ook zijn enkele aanvragen van derden voor het aanpassen van peilbesluiten stopgezet ten gevolge van stagnerende gebiedsontwikkeling. De provincie wordt ambtelijk op de hoogte gehouden van de voortgang. Momenteel heeft meer dan 50% van de oppervlakte van het beheergebied een actueel peilbesluit. Verwacht wordt dat de doelstelling dat alle peilbesluiten in 2015 actueel zijn, wordt bereikt. Daarvoor moeten nog 34 peilbesluiten van diverse omvang worden vastgesteld.

Beheer en onderhoudsplannen waterlopen

Het Waterlopenbeheerplan is vastgesteld. Implementatie heeft grotendeels plaatsgevonden door het aanpassen van onderhoudsplannen, zoals de maaibestekken. Daarnaast is een pilot gestart waarin zes onderzoeksvragen worden onderzocht. De pilot wordt in 2011 afgerond en kan leiden tot verdere aanpassing van de onderhoudsplannen. Hiermee is het beheer en onderhoud van waterlopen eenduidig vormgegeven.

Naleving van de gedragscode Flora- en Faunawet is voorgeschreven in de bestekken die in de markt zijn gezet. De eigen medewerkers van Beheer en Onderhoud zijn bijgeschoold op kennis van de Flora- en Faunawet.

De Kolk van Dussen in Medemblik is als nieuwe waterbergingslocatie in beheer genomen.

Overname onderhoud stedelijk water

Voor 17 gemeenten is in de periode 2010-2013 de overname van het onderhoud van stedelijk open water gepland. Voor 2010 was met drie gemeenten afronding van de overname voorzien. Deze zijn echter vertraagd door aanvullende wensen en vragen van de betreffende gemeenten en worden in 2011 afgerond. Met een gemeente was het starten van de overname voorzien, maar door het onvoldoende ondersteunen en faciliteren door de gemeente is het traject vertraagd. Afronding wordt op zijn vroegst in 2011 voorzien. Aanvullend is het onderhoud van het watersysteem Park van Luna in Heerhugowaard overgenomen.

Als de overname de komende jaren in het huidige tempo wordt voortgezet, wordt de doelstelling uit het WBP4, om in 2015 het onderhoud van het stedelijk open water van de gemeenten overgenomen te hebben, niet gerealiseerd.

Voordat nieuwe kansen voor overnametrajecten worden verkend, wordt in 2011 een beleidsevaluatie uitgevoerd. Buiten de geplande werkzaamheden is voor de overname van nieuw stedelijk water een werkproces opgesteld waarmee deze trajecten efficiënter worden uitgevoerd.

Maatregelen om het watersysteem te verbeteren

De bemaling van de Schermerboezem met voortstuwers op twee locaties is uitgewerkt. Bestuurlijk is vervolgens besloten af te zien van voortstuwers en te kiezen voor een volwaardige bemaling bij Schardam en Monnickendam. Deze variant, met een capaciteit waarbij naast het gewenste effect op het boezemsysteem ook een optimaal effect wordt bereikt voor de regionale keringen, wordt uitgewerkt en in 2011 afgerond.

Binnen diverse projecten zijn maatregelen uitgevoerd waarvan zeker is dat ze effect hebben. Voorbeelden zijn het dieper baggeren dan het normprofiel in het project Wormer- en Jisperwater en de aanleg van natuurvriendelijke oevers in de waterberging Kolk van Dussen om een verdere waterkwaliteitsverbetering te realiseren.

Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems

Het opstellen van nieuw baggerbeleid is doorgeschoven naar 2011. Ter ondersteuning van de te maken beleidskeuzes is een overzicht gemaakt van ambities op het gebied van baggeren. Er is een beknopt stappenplan voor een saneringsprogramma opgesteld.

Bij de uitvoering van baggerwerkzaamheden wordt rekening gehouden met de diverse wet- en regelgeving. Door de vorstperioden kon er daardoor minder worden gebaggerd. In totaal is bijna 900.000 m³ gebaggerd, waarvan 88.000 m³ saneringsbagger uit stadswateren van Alkmaar en het Oorgat in Edam. In totaal was 980.000 m³ gepland.

De bagger wordt zoveel mogelijk in de nabijheid afgezet om transport te voorkomen. Er is oog voor andere afzetmogelijkheden zoals het toepassen bij dijkversterkingsprojecten. Het beheer van de

baggerdepots is gecertificeerd en bij constatering van afwijkingen in audits en dergelijke worden verbeteracties uitgevoerd.

Vergunningverlening en handhaving

De regulering van handelingen die watersystemen kunnen beïnvloeden, is sinds 2010 geregeld in de Waterwet. Voor vergunningsplichtige handelingen is nu één watervergunning nodig. Naast de watervergunning is de omgevingsvergunning ingevolge de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) ingevoerd. Hiervoor is de gemeente/provincie het bevoegde gezag. Om tot lastenverlichting van de burger en het bedrijfsleven te komen, kunnen de vergunningaanvragen digitaal worden ingediend. Daarbij maakt het niet uit of de aanvraag bij de gemeente, de provincie of het hoogheemraadschap wordt ingediend. Afstemming tussen deze overheden is daarom van belang. Het hoogheemraadschap gaat er vanuit dat alle vergunningaanvragen tijdig worden afgehandeld, mede ter voorkoming van dwangsommen in het kader van de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen. Om te komen tot invoering van een nieuw schouwbeleid, is het project Toekomst Schouw ingericht.

5.3.4 Wat heeft integraal beheer van het watersysteem in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Integraal beheer watersysteem	Externe kosten	15,9	19,7	18,7
	Externe opbrengsten	-1,4	-0,7	-0,7
	Kapitaallasten	10,8	9,9	9,9
	Voorzieningen	12,1	9,3	9,3
	Interne kosten	14,4	14,8	14,8
	Totaal excl. reserves	51,6	53,0	52,0
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	51,8	53,0	52,0

Externe kosten

Op de regionale keringen zijn minder uitgaven gedaan (€ 350.000), met name als gevolg van een gunstige aanbesteding voor de inhuur voor het opstellen van de legger (€ 100.000).

Door vertraging op de veiligheidstoetsing, ontstaan door het niet tijdig beschikbaar zijn van het toetsingskader, zijn minder opdrachten aan externen (€ 350.000) verstrekt.

Er waren lagere uitgaven op het project 'herstel Lage Oude Veer' (€ 500.000), doordat benodigde materialen elders in de organisatie aanwezig waren.

Er is minder onderhoud aan harde en zachte oeverbescherming gepleegd (€ 600.000) als gevolg van andere prioriteitsstelling, vertraagde levering van milieuvriendelijke beschoeiingdelen en het vroeg intreden van de vorst.

De overname van het onderhoud van stedelijk water in Purmerend en Harenkarspel is een jaar uitgesteld (€ 400.000).

De elektriciteitskosten voor het peilbeheer waren veel lager (€ 420.000) dan begroot.

De lagere uitgaven op onderhoud beweegbare en vaste stuwen zijn het gevolg van vertragingen in het inkoopproces (€ 385.000).

Externe opbrengsten

Er is sprake van een niet begrote bijdrage van het Rijk (€ 300.000) voor realisatie van KRW-doelen (meten en regelen) en niet begrote opbrengsten door de verkoop van gronden (€ 185.000).

Kapitaallasten

Hogere kapitaallasten als gevolg van het uitvoeren van meer onderzoek- dan uitvoeringswerkzaamheden. Onderzoeken worden over een kortere periode afgeschreven.

Voorzieningen

De dotatie aan de voorzieningen is hoger dan begroot door een extra dotatie aan het baggerfonds. In hoofdstuk 11 wordt hierop nader ingegaan.

Interne kosten

Eenzijds zijn meer uren besteed aan peilbeheer van polders. Anderzijds zijn minder uren besteed aan onderhoud van peilregulerende objecten in de polders en de boezem, aan onderhoud van duikers en dammen en aan het verwerken van geo-informatie (dit laatste is grotendeels uitbesteed).

Beheerinvesteringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Integraal beheer watersysteem	Uitgaven	17,1	20,9
	Inkomsten	-3,6	-2,3
	Totaal	13,5	18,6

In de begrote investeringsuitgaven zijn 52 projecten opgenomen.

Drie investeringsprojecten in gemalen zijn vertraagd:

- Door wijzigingen in de planfase van het gemaal Vier Noorder Koggen in Wervershoof is vertraging ontstaan.
- Bij de reconstructie van het gemaal Wijdenes Spaans in Anna Paulowna is de planning van de uitvoering door de aannemer gewijzigd.
- Voor gemaal HON in Zijpe leidden de grondaankopen en ruimtelijke ordeningsprocedures tot vertraging.

De vertragingen veroorzaakten € 4,4 miljoen lagere investeringsuitgaven.

Voor het Zoetwateraanvoerplan Wieringermeer is een langere voorbereidingstijd noodzakelijk. Dit leidde tot een vertraging in de investeringsuitgaven van € 2,0 miljoen.

Bij de Boezemstudie Evaluatie Waterhuishoudkundige Infrastructuur (maatregelen om wateroverlast te voorkomen) bleven de investeringsuitgaven € 1,3 miljoen achter, omdat bij de uitwerking van de boezemstudie de voorkeur ontstond voor een volwaardige bemaling bij Monnickendam/Scharwoude in plaats van voortstuwers in de bestaande spuiconstructies.

Naar aanleiding van de liquidatie en fiscale afwikkeling van de Waterlandstichting zijn medio 2010 de gemalen van de Waterlandstichting overgenomen. Dit veroorzaakte € 11,1 miljoen hogere investeringsuitgaven. De vrijval van de hiervoor getroffen voorziening leidde tot € 4,5 miljoen hogere investeringsinkomsten.

6 Schoon water

6.1 Programma uitvoering KRW

6.1.1 Doelstelling

Het Europees waterkwaliteitsbeleid vraagt de waterbeheerder twee doelstellingen te bereiken.

1. Zorg dat de waterkwaliteit minimaal op hetzelfde niveau blijft (geen achteruitgang)
2. Zorg dat uiterlijk in 2027 een goed ecologische potentieel en goede chemische toestand is gehaald. Voor de beschermde gebieden, zwemwater en Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden (VHR), dient die toestand al in 2015 gehaald te zijn.

6.1.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

De KRW is de Europese wet die de verbetering van de waterkwaliteit dwingend stimuleert. Voor de tijdshorizon van het Meerjarenplan 2010-2013 geldt dat in ieder geval doelstelling 1 wordt gehaald en voor doelstelling 2 geldt dat met ambitie een stap in de goede richting wordt gezet.

In het Waterbeheersplan 4 is opgenomen dat in 2015 de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater is verbeterd ten opzichte van 2000. De concentratie van prioritaire stoffen in het oppervlaktewater voldoet aan de normen. Acht waterlichamen hebben de ecologische doelstelling bereikt, 38 waterlichamen zijn een klasse verbeterd en 12 waterlichamen zijn onveranderd gebleven. In 2027 is het watersysteem gezond en betrouwbaar en voldoende veerkrachtig om verstoringen op te vangen. Tot en met 2015 worden hiervoor 112 km natuurvriendelijke oevers en 41 vispassages aangelegd.

6.1.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Maatregelenpakket WBP4

Het investeringsprogramma van de KRW omvat twee onderdelen: de vismigratiemaatregelen en de natuurvriendelijke oevers. In 2010 zijn drie vismigratiemaatregelen uitgevoerd. Gestart is met de planvorming en voorbereiding voor andere in 2011 te nemen maatregelen.

Daarnaast is een onderzoeksprogramma gestart om kennis te verkrijgen over de vismigratie bij specifieke locaties van gemalen en sluzen. De eerste onderzoeksresultaten zijn bekend.

In 2010 is één km natuurvriendelijke oever aangelegd (twee kilometer minder dan gepland). Dit komt doordat drie kilometer oever is aangelegd in combinatie met een waterberging. Van die drie kilometer bleek na de toets op de maatregel dat het profiel over ongeveer twee kilometer nog steeds niet voldeed aan het normprofiel. Het talud wordt in 2011 alsnog aangepast. Gestart is met de planvorming voor de aanleg van de natuurvriendelijke oevers in 2011.

De uitvoering van het maatregelenpakket KRW uit het Waterbeheersplan 4 is gestart. Niet alle geplande activiteiten zijn opgestart. Belangrijkste oorzaak hiervan is bijstelling van de prioriteiten door het bestuur.

Het onderhoudsprogramma is waar mogelijk aangepast door implementatie van het beheer en onderhoud van de waterlopen volgens het Waterlopenbeheerplan. Gebleken is dat circa 80% van de waterlopen waar het hoogheemraadschap onderhoudsplichtig is al volgens de kaders uit het Waterlopenbeheerplan wordt onderhouden. Onduidelijk is nog hoeveel inspanning het kost om de laatste 20% waar het hoogheemraadschap onderhoudsplichtig is, ook volgens het Waterlopenbeheerplan te gaan beheren. Ook is een project gestart om meer inzicht te krijgen in

het beheer en onderhoud van natuurvriendelijke oevers. Dit project wordt in 2011 afgerond. De bewustwording bij beheer- en onderhoudsmedewerkers over het natuurvriendelijker onderhoud is toegenomen. Voor de waterlopen die niet door het hoogheemraadschap worden onderhouden zullen de Keur en de schouw een belangrijke rol vervullen in de sturing op een meer natuurvriendelijk onderhoud.

In het kader van het onderzoeksprogramma is onderzoek uitgevoerd naar doelen, maatregelen en de toestand van het oppervlaktewater voor de KRW. De verplichte monitoring-opgave is in samenwerking met acht andere waterschappen in Rijn-West uitgevoerd.

De uitgevoerde jaarlijkse metingen van de waterkwaliteit en ecologie in het oppervlaktewater maken de eerste cyclus metingen van 2008-2010 compleet.

Het onderzoeksmaatregelenpakket KRW is herijkt en geactualiseerd in afstemming met gemeenten en de provincie. Hieruit is gebleken dat van de circa 60 onderzoeken er 20 niet meer gestart hoeven te worden, omdat het onderzoek is samengevoegd met een ander onderzoek, het toch geen gewenst onderzoek is of dat de meerwaarde te beperkt is. Van de resterende circa 40 onderzoeken is ongeveer 50% reeds gestart binnen lopende in- of externe projecten. De geplande twee onderzoeken voor 2010 zijn door de bijstelling van de bestuurlijke prioriteiten uitgesteld naar 2011. Deze bevindingen zijn met elk van de vier regio's in bestuurlijke overleggen gecommuniceerd.

Het hoogheemraadschap heeft de partners in Rijn-West, provincie en het Rijk betrokken bij de coördinatie van de uitvoering van de KRW en tevens samenwerking met de provincie opgestart op het gebied van kennis over vismigratieknelpunten.

Waterparels

Waterparels zijn wateren die door de provincie zijn aangewezen vanwege hun bijzondere aquatische natuurwaarden. In het beheersgebied liggen 27 waterparels. Het geplande onderzoek naar de toestand van de waterparels is uitgevoerd. Het maatregelenpakket wordt overeenkomstig de planning in 2011 opgesteld.

6.1.4 Wat heeft het programma KRW in 2010 gekost?

Programma-investeringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
KRW	Uitgaven	0,7	1,0
	Inkomsten	-0,1	-
	Totaal	0,6	1,0

De investeringsuitgaven waren lager dan begroot, omdat het niet altijd nodig was (zoals was begroot) externe projectadvisering in te schakelen.

6.2 Programma bestrijding watertekort

6.2.1 Doelstelling

In 2015 wordt de maatschappelijke en economische schade door watertekort beperkt door een verantwoorde verdeling van het beschikbare water.

6.2.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Klimaatverandering leidt naar verwachting tot langere droogteperiodes, minder wateraanvoer via grote rivieren, meer verdamping en verzilting. Daardoor neemt de kans toe dat tijdelijk niet voldoende water vanuit het Markermeer of IJsselmeer kan worden ingelaten. De omvang en frequentie van dit probleem is onvoorspelbaar. Het landelijk beleid en het beleid van het hoogheemraadschap is daarom gericht op het zo veel mogelijk beperken van maatschappelijke en economische schade.

Het hoogheemraadschap heeft in 2007 een studie uitgevoerd, waarin de minimale waterbehoefte nader is bepaald. Verder zijn de afzonderlijke posten van de regionale verdringingsreeks getalsmatig onderbouwd en zijn de knelpunten in het wateraanvoersysteem in beeld gebracht. Tevens is uitgewerkt welke studies de komende jaren moeten worden verricht. Met behulp van de resultaten van deze studies zal het hoogheemraadschap de provincie adviseren bij de prioritering van gebruiksfuncties voor de zoetwatervoorziening in de vorm van een definitieve regionale verdringingsreeks.

De resultaten van deze studies worden ook gebruikt om in 2012 beleid te ontwikkelen over:

- welke knelpunten in het systeem nog moeten worden opgelost
- welke maatregelen ter beperking van schade worden genomen (bijvoorbeeld tegengaan zouttong bij Den Helder)
- op welke wijze doorspoelen wordt verminderd
- of en hoe het aanvoersysteem beter bestuurbaar wordt gemaakt
- op welke wijze het hoogheemraadschap sturing gaat geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van nieuwe gebruiksfuncties voor beperken toekomstige schade.

In 2011 is een communicatiestrategie ontwikkeld waarmee in tijden van watertekort effectief met inwoners van het gebied gecommuniceerd kan worden. Deze strategie maakt onderdeel uit van het algemene crisisbeheersingsplan van het hoogheemraadschap. In 2012 wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld voor het oplossen van knelpunten en mitigerende maatregelen.

6.2.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

De studie naar toekomstige watertekorten, als gevolg van de klimaatveranderingen, is in 2010 vervolgd. Medio 2010 is het onderzoek bijgesteld door de uitgangpunten vanuit het Deltaprogramma van het Rijk. Daardoor neemt het onderzoek meer tijd in beslag en zijn er nog geen resultaten van het onderzoek gepresenteerd. In 2011 volgt een beleidsvoorstel dat de basis vormt voor de uitwerking van de Deltavisie voor het beheersgebied van het hoogheemraadschap.

6.2.4 Wat heeft het programma bestrijding watertekort in 2010 gekost?

De investeringsuitgaven voor het programma bestrijding watertekort waren zeer gering.

6.3 Beheersing van lozingen: vergunningverlening en handhaving

6.3.1 Doelstelling

De verontreiniging van het watersysteem door directe, indirecte (via het gemeentelijk rioolstelsel) en overige lozingen wordt voorkomen en/of beheersbaar gehouden, zodat de (ecologische) waterkwaliteitsdoelstellingen conform de KRW worden gehaald. Het hoogheemraadschap verleent watervergunningen binnen de gestelde termijnen, zorgt dat deze vergunningen steeds actueel zijn en handhaaft op het naleven van de vergunningen en algemene regels voor lozingen.

6.3.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap ziet er vanuit zijn toezichthoudende rol op toe dat de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) in 2015 aan de vergunningeisen voldoen. Alle verzoeken om watervergunningen worden binnen de wettelijke termijnen afgehandeld. De vergunningvoorschriften worden door de vergunninghouder nageleefd. Waar noodzakelijk wordt het handhavingsinstrumentarium ingezet.

6.3.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Waterwetvergunningen en meldingen

Ten gevolge van de Waterwet zijn de volgende veranderingen doorgevoerd:

- Alle milieuwetgeving is aangepast. Door beter samen te werken met de gemeenten en milieudiensten is het voor de burger/bedrijfsleven gemakkelijker geworden.
- Ten gevolge van het invoeren van de WABO is het niet langer de bevoegdheid van het hoogheemraadschap vergunningen voor indirecte lozingen te verlenen. Het hoogheemraadschap adviseert (vanwege zijn specifieke kennis) de gemeenten en provincie bij het verlenen van deze vergunningen. De bevoegdheid voor het verlenen van vergunningen voor directe lozingen is deels bij het hoogheemraadschap gebleven.
- De provincie heeft het grondwaterbeheer overgedragen aan het hoogheemraadschap, waardoor het bevoegd gezag is geworden voor de meeste onttrekkingen en lozingen van grondwater. De diepe en grote onttrekkingen blijven onder de bevoegdheid van de provincie. De Keur is op deze ontwikkeling aangepast. Ook de bevoegdheid tot het beheer van de waterbodem is door de provincie aan het hoogheemraadschap overgedragen.
- Aangevraagde en verleende vergunningen worden vanaf medio 2010 uitsluitend elektronisch bekend gemaakt.
- De vergunningen van de rwzi's Katwoude, Heiloo en Den Helder zijn aangepast aan de KRW-doelstellingen en de nieuwe wetgeving. Over de rwzi Den Helder zijn nieuwe inzichten ontstaan. De vergunning zal daarop worden aangepast.
- Medio 2010 is de nieuwe legesverordening vastgesteld. Hierin zijn ook de nieuwe werkzaamheden opgenomen. Eén van de effecten is dat de kostendekking van vergunningverlening zal toenemen.
- Tegenover vermindering van het aantal aanvragen om een watervergunning voor een lozing staat een toename van het aantal adviesaanvragen en een toename van het aantal aanvragen om een watervergunning voor de Keur met ongeveer 15%.

Handhaving

De contacten met de handhavingpartners zijn uitgebreid. De grootste partijen, milieudiensten en gemeenten zijn bezocht om de werkzaamheden en de jaarplannen voor 2011 af te stemmen. Ook zijn gezamenlijk inspecties uitgevoerd. Een deel (13%) van de inspecties is gezamenlijk met handhavingpartners uitgevoerd.

Bij de rwzi's zijn veel aanbevelingen uit de nulmeting 'Kijk eens in de spiegel van de rwzi's' (april 2009) overgenomen en verwerkt in een handhavingplan. De wijze waarop de handhaving van de eigen dienst vorm krijgt is eind 2010 beschreven.

De controles op de speerpunten veehouderij, akkerbouw, bloembollen, rwzi's, glastuinbouwbedrijven en cross-compliance, zijn projectmatig opgepakt. Dit betrof 55% van de initiële controles. Voor de projecten is apart gerapporteerd over bevindingen en nalevingspercentages. Bij de projecten is gebruik gemaakt van handhavingscommunicatie, waardoor de werkzaamheden regelmatig aandacht van de media kregen.

6.4 Beheersing van lozingen: afvalwaterketen

6.4.1 Doelstelling

Het hoogheemraadschap draagt met een goed afvalwaterketenbeheer bij aan het bereiken van de (ecologische) waterkwaliteitsdoelstellingen overeenkomstig de Kaderrichtlijn Water voor alle watersystemen in 2027.

6.4.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap saneert de verontreinigingen ten gevolge van indirecte (via het gemeentelijk rioolstelsel) en directe lozingen op het oppervlaktewater. Het hoogheemraadschap wil dit samen met de partners in de waterketen aanpakken en daarom, op termijn, met alle gemeenten een afvalwaterakkoord sluiten waarin de gemaakte afspraken over te nemen maatregelen zijn vastgelegd.

De gemeentelijke en provinciale overheid handhaven de indirecte lozingen adequaat.

6.4.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Samenwerking

De samenwerking met de gemeenten in de Noordkop is voortgezet.

Het jaarplan Noordkop is grotendeels uitgevoerd, waaronder gezamenlijke aanbesteding, centrale dataverwerking van de monitoring, gezamenlijke verkenning van de waterwetgeving en het opstellen van een nieuw jaarplan. Er zijn geen afvalwaterakkoorden (awa's) gesloten. Wel is een module aansluitovereenkomsten gemaakt. Deze module wordt in nog af te sluiten awa's meegenomen.

Bouw en exploitatie van zuiveringstechnische werken

Het doel alle zuiveringskringen in 2012 aan de normen van de Waterwet te laten voldoen, wordt niet gehaald. Het beleid van het hoogheemraadschap is erop gericht dit doel in 2015 te bereiken. Bij kleine afwijkingen is de kans klein dat het hoogheemraadschap hierop wordt aangesproken. Een deel van de geplande werkzaamheden is niet in 2010 afgerond. Het opstellen van Basiszuiveringsplannen (BZP's) voor de zuiveringskringen Alkmaar en Geestmerambacht is door herprioritering iets vertraagd. Deze plannen worden in het eerste kwartaal van 2011 afgerond. Het BZP voor Zaandam-Oost bleek, door de ontwikkelingen rond de zuiveringskring Alkmaar, minder prioriteit te hebben dan Geestmerambacht, zodat dit plan naar 2011 of later is doorgeschoven.

Het Programma van eisen (Pve) voor de Beemster wordt in het eerste kwartaal van 2011 afgerond. Voor Geestmerambacht wordt het Pve aansluitend op het BZP in 2011 opgesteld. Aanvullend is een Pve voor Den Helder-Zuid afgerond.

Het Pve van Agriport in de Wieringermeer kon niet worden opgesteld omdat verder onderzoek naar de ontwikkelingen in het gebied nodig zijn. De variantenstudie Alkmaar is door prioritering iets vertraagd en wordt in het eerste kwartaal van 2011 afgerond. De variantenstudie Velsen-Noord wordt in 2011 uitgewerkt in een Pve. Tevens zijn optimalisatiestudies gestart voor Hoorn en Den Helder-Noord. Deze worden begin 2011 afgerond.

Uitbreiding rwzi Beverwijk

De uitbreiding van de rwzi Beverwijk is in november in gebruik genomen. De aanpassingen van de oude zuivering zijn in uitvoering en worden in juli 2011 opgeleverd.

Uitbreiding rwzi Heiloo

De nieuwe effluentleiding voor afvoer van het gezuiverde water van de rwzi naar het Noordhollands Kanaal is in maart in gebruik genomen.

De bouwwerkzaamheden voor de uitbreiding van de rwzi zijn in april gestart. De uitgebreide rwzi zal eind 2011 in gebruik worden genomen.

Uitbreiding rwzi en transportsysteem Katwoude

De nieuwe effluentleiding voor afvoer van het gezuiverde water van de rwzi naar de Zesstedenvaart is in oktober in gebruik genomen. In mei is met de uitbreiding van de rwzi gestart. De uitgebreide rwzi is in het derde kwartaal van 2011 gereed.

De aanpassingen aan het transportsysteem zijn voor 70% afgerond. De resterende aanpassingen worden in het derde kwartaal van 2011 afgerond. De bouw van het Boostergemaal Marken is afhankelijk van de aanpassingen aan het gemeentelijke stelsel op Marken.

Uitbreiding rwzi Eversteekooog, transportsysteem Texel en helofytenfilter Eversteekooog

De bezwaren tegen de uitbreiding van de rwzi Eversteekooog zijn afgehandeld. Het werk is in december met succes aanbesteed. De bouwwerkzaamheden starten in februari 2011 en zijn medio 2012 gereed.

Het transportsysteem Texel is voor 80% gerealiseerd. In 2011 wordt de afvoertak van de Cocksdorp naar de rwzi Eversteekooog nog aangepast. Deze afvoertak wordt gelijktijdig met de rwzi in gebruik genomen.

Er loopt een bezwarenprocedure tegen de aanleg van het helofytenfilter. De behandeling van het bezwaar ligt bij de Raad van State. De uitspraak wordt in mei 2011 verwacht. Bij een positieve uitspraak is het helofytenfilter eind 2011 gereed.

Uitbreiding rwzi en transportsysteem Den Helder

De besteksvoorbereiding van de rwzi is in volle gang. Naar verwachting zal de aanbesteding eind 2011 plaatsvinden. De uitbreiding van de rwzi wordt eind 2013 in bedrijf genomen.

Voor het transportsysteem is de ontwerpfase gestart. Naar verwachting is het systeem eind 2012 gereed.

Transportsysteem Stolpen

De besteksvoorbereiding is eind 2010 afgerond. De aanbesteding vindt plaats in het eerste kwartaal van 2011. In het eerste kwartaal van 2012 wordt het transportsysteem opgeleverd.

Getransporteerd afvalwater

Het programma Afvalwaterketen (2010-2013) is bestuurlijk goedgekeurd. Het programma is in uitvoering en wordt periodiek geactualiseerd.

Overnamepuntenbeleid

In 2010 zijn zes gemeentelijke rioolgemalen (en bijbehorende persleidingen) aan de technische eisen van het hoogheemraadschap aangepast en overgenomen. Ook zijn tien nieuwe overeenkomsten afgesloten. Het project loopt door tot medio 2012.

Gezuiverd afvalwater

Voorlopig wordt de landelijke tendens gevolgd om de zogenaamde vierde zuiveringstrap (nog) niet toe te passen. Er is wel een onderzoeksvraag uitgezet naar het effect dat het effluent van de zuivering Den Helder heeft op de kwaliteit van het boezemwater. De effecten en risico's worden in 2011 geïnventariseerd.

Met de provincie en andere waterschappen is gestart met een inventarisatie en evaluatie van het beleid inzake individuele behandeling van afvalwater (IBA). Dit project wordt in 2011 afgerond, waarna in 2012 het nieuwe beleid kan worden vastgesteld.

Milieu

In 2010 is door maatregelen in het kader van het CO₂-convenant Meerjaren energie efficiency plan (MJA3) op de rioolwaterzuiveringen ruim 2% energie bespaard. De MJA3-maatregelen op de SDI zijn in de planfase en moeten een energiebesparing opleveren van ruim 8%. Verwacht wordt dat de maatregelen eind 2011 worden uitgevoerd. Het onderzoek naar de samenwerking met de Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) op het gebied van granulaatverwerking van de SDI Beverwijk is in volle gang. In 2011 ontstaat duidelijkheid over het aandeelhouderschap van het hoogheemraadschap in de HVC. De deelname aan het onderzoek naar energie uit afvalwater (De Energiefabriek) wordt voortgezet.

6.4.4 Wat heeft de beheersing van lozingen (vergunningverlening en handhaving en Afvalwaterketen) in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Beheersing van lozingen	Externe kosten	31,6	33,6	33,2
	Externe opbrengsten	-2,0	-2,0	-2,0
	Kapitaallasten	23,8	23,6	23,5
	Voorzieningen	3,2	1,1	1,1
	Interne kosten	8,9	9,5	9,5
	Totaal excl. reserves	65,5	65,8	65,3
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	65,5	65,8	65,3

Externe kosten

Met name de gunstige eindafrekening van de elektriciteitskosten 2009 veroorzaakte dat de energiekosten € 345.000 lager waren dan begroot. Er zijn voor € 290.000 minder chemicaliën gebruikt, onder andere door sluiting van een korrelreactor.

Er is minder onderhoud gepleegd door vernieuwing van de rwzi's Wervershoof, Beverwijk en Heiloo. Tevens zijn bij rwzi Geestmerambacht de reparatiekosten meegevallen. De onderhoudskosten vielen daardoor € 560.000 mee.

In de begroting is ervan uitgegaan dat de korting voor lozingen van rwzi-effluent op Rijkswateren zou vervallen, maar de korting van 50% is nog van kracht. Hierdoor vielen de kosten € 260.000 lager uit.

Door opheffing van de Waterlandstichting is € 250.000 minder betaald aan leasecontracten.

Voorzieningen

De post Voorzieningen is hoger dan begroot door de vorming van een voorziening ter dekking van verwachte naheffingsaanslagen over de jaren 2008 tot en met 2010 inzake BTW over prestaties van de slibdrooginstallatie in Beverwijk.

Beheerinvesteringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Beheersing van lozingen	Uitgaven	39,9	41,0
	Inkomsten	-7,0	-0,9
	Totaal	32,9	40,1

Er zijn aanzienlijk lagere uitgaven gedaan voor enkele grote investeringsprojecten op rwzi's. De uitgaven voor de investeringen in de rwzi's Beverwijk, Den Helder, Eversteekooog, Heiloo en Katwoude waren in totaal € 6,1 miljoen lager dan begroot. Voor het transportsysteem Stolpen is € 1,1 miljoen minder uitgegeven.

De investeringsinkomsten waren door het eerder ontvangen van de bijdrage van de gemeente hoger dan verwacht in 2010.

De Waterlandstichting heeft voorheen de bouw en financiering van een aantal rwzi's uit fiscale overwegingen voor waterschappen gerealiseerd. Naar aanleiding van de fiscale afwikkeling van de stichting heeft het hoogheemraadschap medio 2010 de installaties van de Waterlandstichting overgenomen. Dit veroorzaakte € 9,6 miljoen hogere investeringsuitgaven. De vrijval van de hiervoor getroffen voorziening leidde tot € 2,3 miljoen hogere investeringsinkomsten.

7 Veilige (vaar-)wegen

7.1 Programma verkeersveiligheid

7.1.1 Doelstelling

Doelstelling is het verbeteren van de verkeersveiligheid op de wegen die het hoogheemraadschap beheert, zodat het aantal verkeersslachtoffers op deze wegen afneemt.

7.1.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

In het verkeersveiligheidsplan (2006), is de doelstelling opgenomen dat het aantal ernstige verkeersslachtoffers (doden en ziekenhuisgewonden) in 2010 met 10% moet zijn afgenomen ten opzichte van het aantal in 2002. De periode waarbinnen de doelstelling moet zijn gerealiseerd is met een jaar verlengd om tot een reëel haalbare ambitie te komen. Subdoelstelling is dat op de gebiedsontsluitingswegen het aantal slachtoffers met 30% wordt gereduceerd, het aantal ongevallen met slachtoffers waarbij (brom)fietsers zijn betrokken met 20% wordt gereduceerd en de verblijfsgebieden volledig sober Duurzaam Veilig zijn ingericht.

7.1.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Monitoring

Over de periode 1998–2009 is de verkeersveiligheidsmonitor uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het aantal ernstige verkeersslachtoffers in 2010 ten opzichte van het referentiejaar 2002 met 4% is afgenomen. Dit is een verbetering ten opzichte van de monitor 2009 en 2008 toen het aantal nog was toegenomen. Het totaal aantal ziekenhuisgewonden is met 1% afgenomen. Na een aantal jaren van stijging lijkt er een kentering te ontstaan. De landelijke doelstelling van 7,5% reductie wordt nog niet gehaald.

Het aantal slachtofferongevallen waarbij (brom)fietsers betrokken zijn, is ten opzichte van 2002 met 5% afgenomen. Dit is een stabiel beeld over de afgelopen jaren.

Andere ontwikkelingen ten opzichte van 2002 zijn:

- verdere afname van het aantal ongevallen met 33%
- verdere afname van het totaal aantal slachtoffers met 20% (ernstige en niet ernstige)
- stabiele afname van het aantal dodelijke slachtoffers met 30%.

De landelijke doelstelling van 15% reductie en de provinciale doelstelling van 30% reductie zijn daarmee gehaald, zonder dat er fysiek veel nieuwe maatregelen zijn uitgevoerd. Het lagere aantal ongevallen en slachtoffers stemt overeen met de landelijke tendens.

De aanpak van verkeersonveilige routes en locaties is voortgezet. Voor de grootste ongevalclusters uit de verkeersveiligheidsmonitor 2009 en locaties waar de meeste ernstige slachtoffers vallen, is een ongevalanalyse uitgevoerd. De conclusies en aanbevelingen hieruit kunnen leiden tot aanpassing van het uitvoeringsprogramma.

Herinrichting gebiedsontsluitingswegen

Het opstellen van een Programma's van eisen (Pve) voor de herinrichting van gebiedsontsluitingswegen is voorgezet. Het Pve voor de Hartweg in Niedorp is afgerond. Het project wordt medio 2011 opgeleverd. Het Pve voor de herinrichting van de Westfriesedijk bij Winkel is vertraagd. Er is een nieuw, goedkoper plan gemaakt, dat eind 2011 aanbesteed kan worden. Er is subsidie voor het project aangevraagd. Vier kleine stukken gebiedsontsluitingsweg zijn onderzocht op nog te nemen maatregelen en geconcludeerd is dat op deze gedeelten geen

maatregelen nodig zijn. De Driehuis-Kerspelpweg in de gemeenten Wervershoof, Andijk, Stedebroec en Drechterland is heringericht. De weg is verbreed, er zijn markeringen aangepast en kruispunten verbeterd. Ook is een rotonde aangelegd.

Knelpunten op de erftoegangswegen worden meegenomen binnen het reguliere en groot onderhoud voor deze wegen.

Onveilige routes en locaties

Het Verkeersveiligheidsplan heeft een (verlengde) looptijd tot 2012 en zal pas na het vaststellen van het nieuwe Wegenbeleidsplan (2011) worden geactualiseerd. De uitvoering van de maatregelen uit het verkeersveiligheidsplan is conform afspraken voortgezet.

Provinciale verkeersveiligheidsprojecten

De provincie heeft de verkeersveiligheid op de N241 rond Schagen verbeterd. In de aanleg van een rotonde bij De Nes in Schagen is een financiële bijdrage gedaan op basis van de verkeersintensiteiten van de aansluitende wegen.

Het beheerplan Bermschade is overeenkomstig de planning uitgevoerd. Aan de hand van de beslisboom uit het beheerplan wordt bij bermschade systematisch bepaald welke maatregelen getroffen moeten worden. Dit is een continu proces. De algemene tendens is dat door de aanleg van 'groensteen' de grootste knelpunten zijn opgelost en er vooral een beheerssituatie van onderhoud aan 'groensteen' en bermen door aanvullen met grond en korrel ontstaat. In 2011 wordt het proces en de beslisboom geëvalueerd waarbij tevens de kosten en het gewenste vervolg worden meegenomen.

7.1.4 Wat heeft het programma verkeersveiligheid gekost?

Programma-investeringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Programma verkeersveiligheid	Uitgaven	2,9	9,3
	Inkomsten	-0,8	-2,4
	Totaal	2,1	6,9

De lagere investeringsuitgaven zijn voor € 4,5 miljoen veroorzaakt door het besluit om voor de herinrichting van de Westfriesedijk bij Winkel een goedkopere variant uit te werken. De eerder toegezegde subsidie (begroot voor 2010) is door dit besluit vervallen.

De verbreding van de Geesterweg in Akersloot is vertraagd omdat geen overeenstemming kon worden bereikt met betrokken partijen. Dit leidde tot € 1,5 miljoen lagere investeringsuitgaven. Voor de herinrichting van de Venneweg in Hoorn is gebleken dat er slechts beperkte aanpassingen nodig zijn. Deze aanpassingen worden meegenomen binnen het reguliere (groot) onderhoud. Hierdoor is € 0,4 miljoen niet uitgegeven.

7.2 Wegenbeheer

7.2.1 Doelstelling

Het beheren van het wegennet op zodanige wijze dat een goede verkeersveiligheid, bereikbaarheid en bereikbaarheid zijn gewaarborgd en het bijdraagt aan de belevingswaarde van het beheersgebied.

7.2.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

De wegverhardingen worden onderhouden op het minimale kwaliteitsniveau volgens de CROW-methodiek en gekoppeld aan de functie van de weg.

Het is de ambitie om het ecologische beheer van wegbermen naar circa 10% van het bermareaal te verhogen, als daarmee op langere termijn ecologische kwaliteitswinst tegen acceptabele meerkosten is te behalen. Voor alle wegbermen wordt ingezet op gedifferentieerd maai-beheer, dat is afgestemd op instandhouding en ontwikkeling van de botanische kwaliteiten en milieubewust en natuurvriendelijk hergebruik van maaisel.

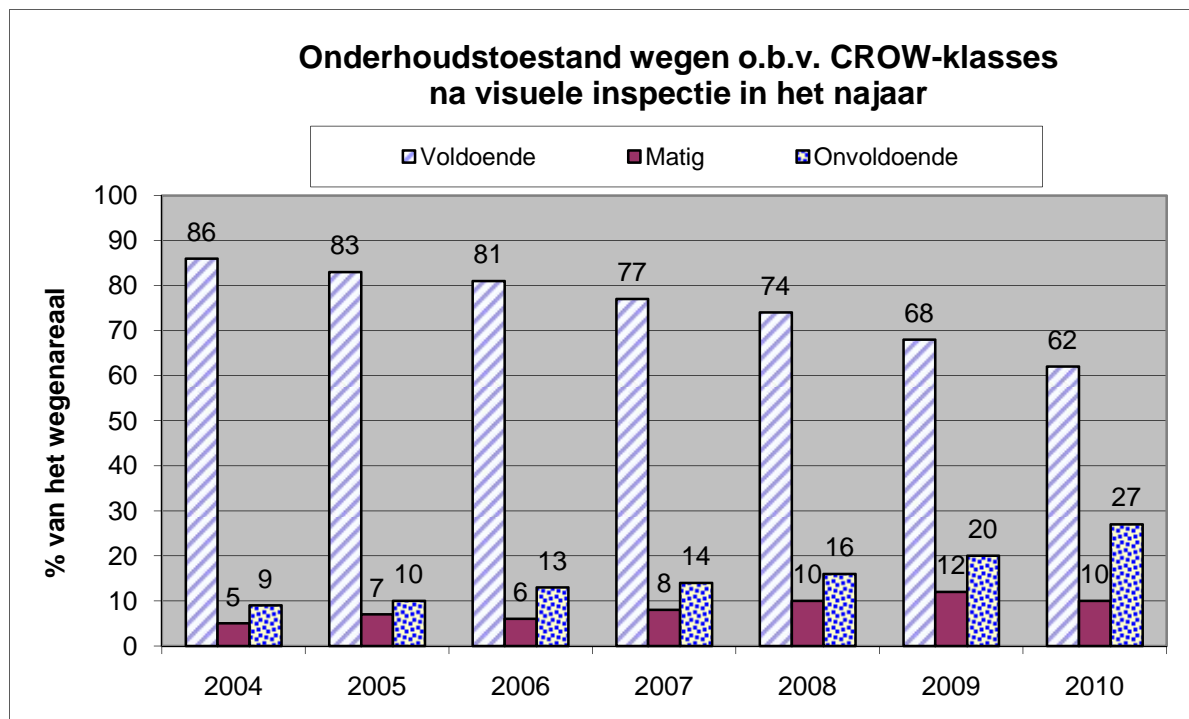
Bij het bomenbeheer wordt rekening gehouden met cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Het streven is een evenwichtig bomenareaal, waarbij de populieren zijn gesaneerd en iepen een aandeel van circa 15% vormen. Bomen zijn alleen vervangen als er sprake was van een herplantplicht.

Weggedeelten binnen de bebouwde kom worden, voor zover doelmatig, in de periode 2010-2013 aan de betreffende gemeente overgedragen.

7.2.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Onderhoud wegen en kunstwerken

De vorst- en sneeuwperiodes aan zowel het begin als einde van het jaar hebben veel inzet van mensen en materieel gevergd voor de gladheidbestrijding. De wegverhardingen hebben hier en daar fikse vorstschade opgelopen. Vooral dat heeft ertoe geleid dat de onderhoudstoestand verder is verslechterd (zie figuur hieronder).

Alle bruggen en andere kunstwerken in de wegen zijn met hun kenmerken en onderhoudstoestand opgenomen in het kunstwerkenbeheersysteem. Op basis hiervan wordt het meerjarig onderhoud gepland. Drie AFA's (automatische fysieke afsluitingen) zijn vervangen om ongewenst gebruik van wegen (sluipverkeer) tegen te gaan. Het onderhoud van de openbare verlichting is met een Europese aanbesteding opnieuw voor twee jaar gegund, met optie voor verlenging met twee jaar.

Ecologisch beheer

Het opstellen van het beheerplan ecologisch beheer wegbermen is als gevolg van bijstelling van de prioriteiten doorgeschoven naar 2011. Het uitbreiden van het ecologisch beheer van de bermen zal daardoor later worden geïmplementeerd.

Het in het kader van de Flora- en faunawet later maaien van de wegbermen leidde tot klachten uit de omgeving, omdat dit voor overlast voor agrariërs zorgde.

Vervanging veerpont

De nieuwe veerpont in Akersloot is begin juni in bedrijf genomen. De aanmeerlocatie aan de westkant van het kanaal is iets naar het zuiden verplaatst. Dit komt de verkeersveiligheid ter plaatse ten goede.

Het gebruik van de veerpont is boven verwachting. Abonnementhouders worden met sms-alert geïnformeerd bij stremming van de pont door mist en ijsvorming.

Wegenoverdracht

Met 25 gemeenten zijn gesprekken gevoerd over de overdracht van weggedeelten. Het hoogheemraadschap is voor de overdracht afhankelijk van de bereidwilligheid van deze gemeenten. Dertien gemeenten, met in totaal circa 40 kilometer, staan positief tegenover overdracht. Twee gemeenten willen de circa 16 kilometer wegvakken niet overgedragen krijgen. De overige tien gemeenten (circa 100 kilometer) hebben het verzoek nog in beraad. Het traject om tot overeenstemming te komen vraagt meer tijd dan is voorzien. Er zijn in 2010 geen weggedeelten overgedragen. In 2011 wordt naar verwachting circa 25 kilometer overgedragen. Het streven is dat in 2013 alle weggedeelten binnen de bebouwde kom aan de betreffende gemeenten zijn overgedragen.

7.2.4 Wat heeft het wegenbeheer in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Wegenbeheer	Externe kosten	9,9	10,5	10,7
	Externe opbrengsten	-7,2	-6,7	-6,7
	Kapitaallasten	4,0	4,2	4,2
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne kosten	5,8	5,4	4,9
	Totaal excl. reserves	12,5	13,4	13,1
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	12,5	13,4	13,1

Externe kosten

Door de langdurig winterse weersomstandigheden kon er minder maaiwerk worden uitgevoerd (€ 300.000).

Het onderhoudsbestek kunstwerken wegen heeft vertraging opgelopen (€ 400.000). Te laat gestarte vergunningprocedures en ongunstige weersomstandigheden verhinderden uitvoering in losse opdrachten.

Externe opbrengsten

De hogere opbrengsten zijn het gevolg van de voor gemeenten uitgevoerde (en door hen betaalde) gladheidbestrijding.

Interne kosten

Hogere interne kosten door aanmerkelijk meer uren gladheidbestrijding.

Beheerinvesteringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Wegenbeheer	Uitgaven	1,9	1,6
	Inkomsten	-1,1	-
	Totaal	0,8	1,6

De vervanging van het pontveer Akersloot was in 2010 niet als investering begroot. Dit heeft geleid tot € 1,1 miljoen hogere investeringsuitgaven. Voor de vervanging is in totaal € 1,0 miljoen inkomsten ontvangen (subsidie provinciale Verenfondsen en bijdrage gemeente Castricum). Ook deze inkomsten waren niet begroot.

De overige investeringsuitgaven van het (vaar)wegenbeheer zijn circa € 0,8 miljoen lager doordat bij twee projecten de realisatie doorschuift naar 2011, als gevolg van vertraging in de gemeentelijke besluitvorming en het samenvoegen van werkzaamheden.

7.3 Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens

7.3.1 Doelstelling

Het beheer van vaarwegen en havens uitvoeren volgens het beleid van de provincie.

7.3.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap wil helderheid bereiken met de provincie over deze taak. Het standpunt van het hoogheemraadschap is dat de vaarwegentaak een provinciale taak is, die het hoogheemraadschap bereid is voor de provincie uit te voeren tegen volledige vergoeding van de kosten. In 2009 is een onderzoek gestart naar de consequenties van herverdeling van de scheepvaarttaken. De resultaten daarvan werden in 2010 verwacht. Dan moest ook duidelijk worden hoe deze neventaak van het hoogheemraadschap wordt gefinancierd.

7.3.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Bediening sluizen en bruggen

De schutsluizen en beweegbare bruggen zijn conform de vastgestelde bedieningstijden bediend. De Melsluis in Uitgeest is zelfbedienend gemaakt. De inhuur van nautisch personeel voor de komende jaren is, in samenwerking met de provincie, Europees aanbesteed. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe leverancier.

De bediening van de Wilhelminasluis is sinds begin van het jaar, op basis van een bestuurlijke overeenkomst, de verantwoordelijkheid van de gemeente Zaanstad. Hiervoor worden vier ervaren sluiswachters van het hoogheemraadschap door de gemeente Zaanstad ingehuurd.

Groot onderhoud

Per 1 januari 2010 is het eigendom, beheer en onderhoud van de Wilhelminasluis in Zaandam overgedragen aan de provincie. Het hoogheemraadschap heeft € 11,5 miljoen betaald voor afkoop van onderhoud en als bijdrage in de vernieuwing van de sluis.

De renovaties van de Overlekersluis in Medemblik en de Lujendijksluis in Landsmeer zijn afgerond. De sluisdeuren van de Poelsluis in Wormer zijn vervangen. Voor de komende jaren is een meerjarenplanning gemaakt voor het vervangen van sluisdeuren van de diverse kunstwerken.

7.3.4 Wat heeft inrichting en onderhoud van vaarwegen en havens in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Vaarwegen en havens	Externe kosten	3,0	3,2	3,2
	Externe opbrengsten	-	-0,1	-0,1
	Kapitaallasten	1,4	1,5	1,5
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne kosten	0,9	0,9	0,9
	Totaal excl. reserves	5,3	5,5	5,5
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	5,3	5,5	5,5

Beheerinvesteringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Vaarwegen en havens	Uitgaven	11,9	14,8
	Inkomsten	-	-
	Totaal	11,9	14,8

Door het uitblijven van een besluit over de eventuele herverdeling van het vaarwegbeheer met de provincie, zijn de investeringsuitgaven voor het automatiseren van sluizen en bruggen € 1,4 miljoen achtergebleven. Over het pilotproject voor het automatiseren van bruggen is met een gemeente nog geen overeenstemming bereikt, waardoor het betreffende krediet van € 0,7 miljoen niet is uitgegeven.

8 Middelen en organisatie

Dit hoofdstuk bevat informatie over de bedrijfsvoering. Middelen en organisatie kan om die reden eigenlijk niet worden gezien als beleidsprogramma. Met het hoofdstuk Middelen en organisatie wordt voldaan aan artikel 4.11 BBWW, dat een aantal paragrafen verplicht stelt.

8.1 Heffing en invordering

8.1.1 Doelstelling

Het hoogheemraadschap heft en int op maatschappelijk verantwoorde wijze de waterschapsbelastingen.

8.1.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Het hoogheemraadschap wil voorzien in de maatschappelijke vraag naar meer eenvoud en transparantie in het berichten- en rechtsverkeer tussen burgers en overheidsinstanties onderling. Het hoogheemraadschap wil maatschappelijke efficiëntie bereiken door zich op samenwerking met gemeenten te richten. Het huidige belastingsysteem biedt namelijk de mogelijkheid om voor gemeenten de belastingtaken uit te voeren.

8.1.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Het hoogheemraadschap omarmt de nationale ambitie om het programma Elektronische Overheid in te voeren. De toepassingsmogelijkheden van dit programma sluit aan bij de maatschappelijke vraag naar meer eenvoud en transparantie in het berichten- en rechtsverkeer tussen burgers en de overheid en tussen overheidsinstanties onderling.

Belangrijk voor de Elektronische Overheid is het stelsel van basisregistraties. Basisregistraties zoals de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Kadaster (BRK), zijn "authentieke gegevens" en worden door het hoogheemraadschap gebruikt. De invoering van de BAG is vertraagd doordat enkele gemeenten er nog niet klaar voor waren. Het hoogheemraadschap is afhankelijk van de aanlevering door gemeenten. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu voorziet landelijke invoering op zijn vroegst in de tweede helft van 2011. Het hoogheemraadschap is voor het realiseren van het programma Elektronische Overheid afhankelijk van de ontwikkeling van specifieke software. De leverancier had deze software nog niet gereed.

Het hoogheemraadschap werkt steeds meer samen met de Belastingdienst (voor de invordering), met het Inlichtingenbureau van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voor de kwijtschelding) en met gemeenten. Hierdoor wordt sneller beschikt over informatie en wordt de kwaliteit van de belastingheffing verbeterd. Daarom zijn, samen met de Unie van Waterschappen, samenwerkingsinitiatieven ontplooid. Met het Inlichtingenbureau zijn afspraken gemaakt over de uitwisseling van informatie. Daardoor worden de kosten voor het hoogheemraadschap lager, maar ook wordt aan de grote groep burgers automatisch kwijtschelding verleend. Bovendien kan met deze uitwisseling gemakkelijker misbruik en oneigenlijk gebruik worden ontdekt. Deze gegevens zijn eind 2010 voor het eerst op grote schaal gebruikt voor de kwijtschelding voor 2011. Ook voor de dwanginvordering zijn afspraken met diverse partijen gemaakt. Hierdoor is het gemakkelijker om bijvoorbeeld via loonbeslag een vordering te innen. Hierbij wordt aangesloten bij de kennis en voorzieningen van de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders.

Het hoogheemraadschap heeft een opschoonactie uitgevoerd om de eigen basisinformatie op orde te brengen, want de belastingadministratie was in de loop van de jaren ernstig was vervuild. Mede hierdoor is vertraging ontstaan in het proces van aanslagoplegging. Ook is het proces van heffen en innen van (waterschaps)belastingen kritisch beschouwd en aangescherpt. Daarmee worden allerlei procesrisico's beter beheerst.

Door de stichting Het Waterschapshuis wordt voor de waterschappen een gemeenschappelijke belastingpakket ontwikkeld. De bouwer van dit pakket heeft aangegeven niet in staat te zijn in 2011 het pakket af te bouwen. Het Waterschapshuis neemt in het 1e kwartaal 2011 een standpunt in over het al dan niet doorgaan met de bouw. In afwachting van duidelijkheid over het pakket onderzoekt het hoogheemraadschap of het huidige belastingpakket langer gebruikt kan worden.

8.1.4 Wat heeft heffing en invordering in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Heffing en invordering	Externe kosten	3,9	4,0	3,4
	Externe opbrengsten	-186,5	-182,7	-182,7
	Kapitaallasten	0,4	0,4	0,4
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne kosten	4,4	5,1	5,1
	Totaal excl. reserves	-177,8	-173,2	-173,8
	Reserves	-	-	-
	Totaal incl. reserves	-177,8	-173,2	-173,8

Externe opbrengsten

Door de opschoonactie van de belastingadministratie bleek dat het aantal belastbare objecten voor eigenaren en gebruikers groter was, waardoor de opbrengst respectievelijk 5 en 2% hoger uitkwam dan was begroot. De opschoonactie had mede tot gevolg dat een deel van de aanslagen later is verstuurd. Op 31 december was € 28,5 miljoen aan aanslagen eigenaren 2010 nog niet opgelegd. Deze aanslagen worden in het eerste halfjaar 2011 alsnog verzonden.

Ook zijn de grondslagen voor bedrijven naar beneden bijgesteld; het aantal vervuilingseenheden bleek structureel te hoog geraamd. De tendens is dat bedrijven door het installeren van eigen waterzuiveringen steeds minder lozen.

In totaal is in 2010 € 0,5 miljoen afgeboekt aan aanslagen die om verschillende redenen niet opgelegd kunnen worden of onterecht waren begroot. De totale belastingopbrengst 2010 bedraagt (inclusief de later verstuurde aanslagen) € 185 miljoen.

8.2 Bedrijfsondersteuning

8.2.1 Doelstelling

Het hoogheemraadschap zorgt voor een efficiënte en effectieve ambtelijke organisatie die het bestuur optimaal bedient bij het bereiken van de doelstellingen.

8.2.2 Wat wil het hoogheemraadschap bereiken?

Voor de medewerkers en leidinggevenden van het hoogheemraadschap zijn de kernwaarden vertaald in profielen. Deze aanpak is toegepast in de human resource-instrumenten (werving en selectie, mobiliteitsbeleid, ontwikkelingstrajecten en trainingen). Daarnaast wordt in 2009 en 2010 de (technische) informatievoorziening in het nieuwe centrale kantoor voorbereid. Dit moet optimale ondersteuning bieden voor het activiteitgerichte kantoorconcept. Andere activiteiten moeten hiervoor wijken, behalve het aanpakken van calamiteiten. De verdere ontwikkeling van de inkoopfunctie leidt tot een grotere mate van duurzaam inkopen en verwezenlijkt belangrijke efficiëntieverbeteringen en besparingen op de inkoop van goederen en diensten.

8.2.3 Wat heeft het hoogheemraadschap in 2010 gedaan?

Ontwikkelingen bestuur

Naast een actieve bestuurlijke advisering zijn veel bezoeken van en aan bestuurlijke relaties georganiseerd. In 2010 is een vernieuwde integriteitcode voor het bestuur vastgesteld.

Personeel en organisatie

Strategische formatie- en personeelsplanning

De in 2009 gehouden Pilot Strategische personeelsplanning is begin 2010 geëvalueerd. De projectaanpak is gewijzigd: een sterkere centrale sturing is ingevoerd, om een meer uniforme verbinding tussen afdelingen en de waardeketen tot stand te brengen. In het najaar is een begin gemaakt met de uitvoering van het doorontwikkelde plan.

De actie STORM heeft geleid tot een extra toetsing bij het openstellen van vacatures. Het aantal opengestelde vacatures nam overigens ten opzichte van eerdere jaren sterk af.

Het programmatisch werken is geëvalueerd. De conclusie was dat een kwalitatieve en kwantitatieve aanvulling en versterking nodig is om het HWBP binnen de gestelde tijd, kosten en kwaliteit af te ronden. De organisatie is daarom versterkt.

Aantrekkelijk werkgeverschap en arbeidsmarktcommunicatie

Aantrekkelijk werkgeverschap betekent onder meer goede, flexibele en eigentijdse arbeidsvoorwaardenregelingen, met evenwichtige werkgevers- en werknemersverantwoordelijkheid.

In 2010 is de integrale regeling Werktijden en verlof ingevoerd. Naar aanleiding van onderzoek naar bezwarende arbeidsomstandigheden is een nieuwe Regeling inconveniënten vastgesteld. De nieuwe CAO, met veel aandacht voor ontwikkeling, employability en levensfasebewust beleid, is uitgewerkt en ingevoerd.

De eerste fase van het electronic human resource management (e-HRM) is ingevoerd, met vervanging van papieren salarisstroken en declaratieformulieren door digitale. Maatregelen naar aanleiding van het medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) van 2009 zijn op afdelingsniveau ingevoerd.

Over het diversiteitbeleid is een nota opgesteld. In 2011 wordt de nota uitgewerkt in concrete maatregelen. De in 2009 (landelijke) ingevoerde systematiek van resultaatbeoordeling en -beloning is geëvalueerd.

De externe arbeidsmarktcommunicatie is sterker geconcentreerd in digitale platforms en regionale media. Contacten met onderwijsinstellingen zijn geïntensiveerd. De mogelijkheden om stage te lopen zijn vergroot en bij onderwijsinstellingen bekend gemaakt. Het aantal stagiaires is met 25% toegenomen tot 34.

Er is bijgedragen aan landelijke en regionale initiatieven om de bekendheid van de waterschappen bij potentiële werknemers te vergroten. Dit is cruciaal, gelet op vergrijzing en ontgroening van de arbeidsmarkt.

Ontwikkeling medewerkers en leiding

Zowel noodzakelijke als vrijwillige mobiliteit heeft aandacht gekregen van het Mobiliteitsbureau. Verschillende interne vacatures en tijdelijke werkzaamheden zijn vervuld door mobiliteitskandidaten. Voor vier medewerkers is een mobiliteitstraject afgerond; voor zeven medewerkers is een mobiliteitstraject gestart. Alle medewerkers zijn in de gelegenheid gesteld een zogenaamde ontwikkelscan te maken. De scan helpt de medewerker kansen voor de ontwikkeling van kennis en vaardigheden te ontdekken.

Het managementontwikkeltraject (MOT) is voortgezet. Resultaatgerichtheid, integrale besluitvorming, samenwerking als team, de relatie manager-medewerker en afstemming op een complexe omgeving zijn hierin speerpunten. Het opleidingsbudget voor vak- en theorieopleidingen, trainingen en ontwikkeltrajecten is vrijwel geheel besteed. Ook is de HHNK-academie opgericht. Het doel daarvan is het inzetten van opleidingen als instrument voor organisatieontwikkeling en het verbeteren van de efficiëntie en effectiviteit van opleidingen.

Kwaliteit

De evaluatie van het integriteitbeleid in 2009 is doorvertaald naar relevante beleidsvelden en daarin verwerkt. Het proces van inhuur van tijdelijk personeel is onderzocht en beschreven, met aandacht voor rechtmatigheid, doelmatigheid en risicobeperking. Voor de inhuur van strategisch personeel is een marktplaatssystematiek ingevoerd als alternatief voor tijdrovender aanbestedingsprocedures. De aanbesteding voor technische adviesdiensten is in gang gezet. De dienst- en werkkleding is vernieuwd, om veiligheid en zichtbaarheid van de medewerkers te vergroten. In het kader van borging van kwaliteit zijn alle baggerdepots gecertificeerd.

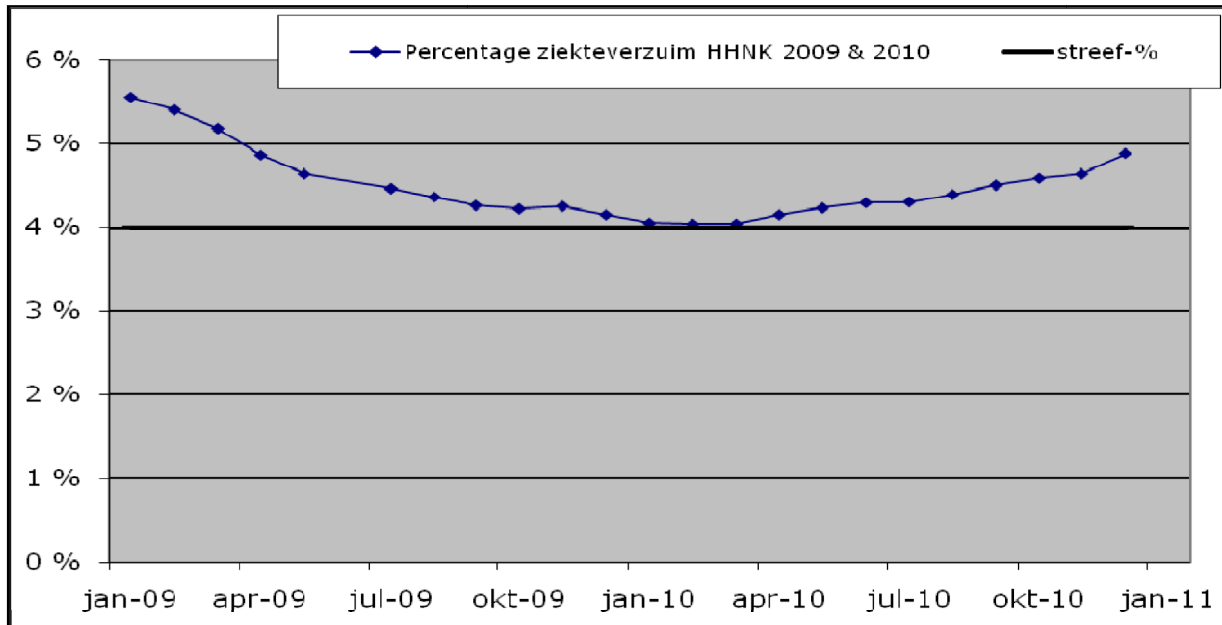
P&O-kengetallen

Totale bezetting aantal personen/aantal fte's						
	2010		2009		2008	
	personen	fte	personen	fte	personen	fte
mannen	592		603		590	
vrouwen	294		300		276	
totaal	886	811	903	817	866	777

In-, door- en uitstroom	2010	2009	2008
In dienst getreden	34	102	112
Functiewijziging	73	121	125
Uit dienst getreden	51	65	80

12-maands voortschrijdend gemiddeld ziekteverzuim 2009-2010

Na een daling van het ziekteverzuim in 2009, steeg het verzuim vanaf april 2010 van ruim 4 tot bijna 5%. Verschillende maatregelen om het verzuim terug te dringen zijn ingezet.

Inhuur derden

De uitgaven voor inhuur van derden bedroegen € 5,2 miljoen (€ 0,5 miljoen minder dan in 2009). Hiervan heeft € 0,9 miljoen betrekking op het verbeterplan voor de belastingheffing.

Stofkam

In het begin van het jaar werd rekening gehouden met financiële tegenvallers als gevolg van optimistische ramingen. Onderzoek is gedaan naar mogelijke besparingen zonder aantasting van bestuurlijke effecten (meer soberheid, realistischer plannen, vergroten van de persoonlijke efficiency en effectiviteit en het verbeteren van processen). Dit heeft € 8,9 miljoen opgeleverd. Deze ruimte is gebruikt om eerdergenoemde tegenvallers op te vangen, maar ook voor compensatie van de extra kosten van onder andere het verbeterplan belastingheffing en de effecten van de nieuwe CAO. De tegenvallers en besparingen hebben geleid tot een gecombineerde begrotingswijziging.

Inkoop

Voor het inzichtelijk maken van de inkoopresultaten is een model ontwikkeld, waarin onder meer gegevens over duurzaam inkopen worden vastgelegd. De doelstelling dat 75% duurzaam wordt ingekocht is nagenoeg (74,6%) behaald. Er is in 2010 een inkoopkalender in gebruik genomen. De gegevens uit de inkoopkalender, de spend-analyses en het contractmanagement-systeem stellen het hoogheemraadschap beter in staat om doelmatig en rechtmatig aan te besteden. Om dit te borgen wordt in 2011 een start gemaakt met het inkopen volgens categoriemanagement. Belangrijke doelen die in 2010 zijn gehaald zijn de aanbestedingen inhuur derden volgens de marktplaatssystematiek en technische adviesdiensten. Uit de analyse van de financiële gegevens door de accountant blijkt dat er risico's zijn ten aanzien van rechtmatigheid bij de inkoopprocessen. De inkoopprocessen zijn hierop aangepast. De rekenkamercommissie heeft in 2010 een onderzoek naar het inkoop- en aanbestedingenbeleid uitgevoerd. De aanbevelingen hiervan worden in 2011 doorgevoerd. Hierop wordt periodiek gerapporteerd.

Nieuwe centrale huisvesting

Het onverwachte strenge winterweer van januari 2010 en de langdurige regenperiode in de zomer zijn onder meer de oorzaken van een vertraging van circa twee maanden ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Het gebouw wordt in mei 2011 in gebruik genomen.

Ter voorbereiding op de verhuizing is in het najaar een actie schoon schap uitgevoerd. Daarbij is bepaald welke documenten worden gedigitaliseerd, opgeruimd of in het archief worden opgeslagen. Voor de inrichting van het gebouw is een groot aantal (Europese) aanbestedingen (zoals bureaus, stoelen, catering en telefonie) gehouden. De investeringskosten blijven mede door de gunstige aanbestedingsmarkt ruim binnen het krediet.

Wervenplan

Het Wervenplan is op 18 november 2009 vastgesteld. Voortschrijdende inzichten hebben er echter toe geleid dat bepaalde onderdelen uit het Wervenplan zijn heroverwogen.

De keuzen voor een regiowerf in Dirkshorn, een regiowerf in Zwaagdijk en een steunpunt in Katwoude zijn, conform het originele Wervenplan, definitief. Voor de benodigde aanpassingen op deze drie locaties zijn in 2010 ontwerpen en bestekramingen opgesteld. De werf in Petten blijft ongewijzigd. De werf in Heerhugowaard is verkocht. De opbrengst hiervan is verantwoord in hoofdstuk 3.2 (Bestuur en externe communicatie). De werf in Schermerhorn zal niet worden verkocht. Voor de onderdelen Kwadijk en de Anna Paulowna is nader onderzoek verricht. Besluitvorming over de toekomst van deze werven wordt in het eerste kwartaal van 2011 verwacht.

Verkoop overtollige panden

Het bestuurscentrum aan de Schepensmakersdijk in Edam is verkocht aan de gemeente Edam-Volendam. De twee kleinere aangrenzende kantoorpanden zijn buiten de verkoop gebleven. De kantoren aan de Lingerzijde in Edam en in Hoorn zijn in de verkoop gebracht. Dat geldt ook voor enkele voormalige dienstwoningen in Venhuizen, Rustenburg en Edam. In Assendelft is een woning daadwerkelijk verkocht. Als onderdeel van het uitvoeren van het wervenplan is de werf in Heerhugowaard verkocht.

Stoomgemaal Vier Noorder Koggen

Sinds 2009 is het stoomgemaal Vier Noorder Koggen in Medemblik weer eigendom van het hoogheemraadschap. Het gemaal is een rijksmonument en maakt onderdeel uit van een waterkering. Omdat het gebouw en de fundering in slechte conditie verkeren en daarmee waterkering en waterinlaat in gevaar brengen, wordt het gemaal gerestaureerd. In een nieuw te bouwen ruimte wordt een deel van de collectie van het Nederlands Stoommachinemuseum ondergebracht. Het werk is dit jaar gegund met een bijzondere contractvorm. De benodigde vergunningen zijn aangevraagd om medio 2011 met de restauratie te beginnen. De kosten en subsidie hiervan zijn verantwoord in hoofdstuk 4.2 (Beheer van de waterkeringen).

Informatie en communicatietechnologie

De nieuwe ICT-infrastructuur is in de tweede helft van het jaar grotendeels in gebruik genomen. Naast de oude automatiseringsomgeving is een geheel nieuwe omgeving in Edam opgebouwd. Een groot deel van de apparatuur en gegevens is gekoppeld aan de nieuwe omgeving. Vrijwel alle ICT-gerelateerde producten (hardware, software, computercentrum, telefooncentrale, mobiele en vaste telefonie) zijn succesvol (Europees) aanbesteed.

De voorgenomen vervanging van de kantoorautomatisering is uitgevoerd. Tevens is een begin gemaakt met de invoering van SharePoint als ondersteunend instrument om informatie op te slaan, te vinden en te delen.

De digitalisering van twee grote afdelingsarchieven is volgens planning uitgevoerd. De archieven van twee andere afdelingen zullen in 2011 volgen. Het project Schoon schap, dat tot doel heeft de hoeveelheid papier op de werkvloer zoveel mogelijk te verkleinen, heeft grote vorderingen gemaakt.

Het project Geodata op orde is uitgevoerd om Geo-informatie voor het beheer, de schouw, inspecties/toetsingen en beleidsvraagstukken beter toegankelijk en betrouwbaarder te maken. De afgesproken resultaten zijn gehaald. De belangrijkste zijn:

- Alle referentiebestanden zijn opgeschoond en geherstructureerd
- Het thema kabels en leidingen is geheel op orde, zowel qua data als beheerproces
- Gestart is met het opstellen van definities van de eigen data en het beschrijven van de inwin- en beheerprocessen.

Het Geo-informatiesysteem is succesvol vervangen door het informatiesysteem IRIS. Daarmee was het hoogheemraadschap in maart één van de eerste waterschappen die gebruik maakt van dit informatiesysteem. Dit systeem is beter toegesneden op ondersteuning van onder meer het proces van vergunningverlening en handhaving.

Waterschapshuis

Stichting Het Waterschapshuis is een regie-, beheer- en uitvoeringsorganisatie voor de waterschappen op het gebied van Informatievoorziening. Het hoogheemraadschap steekt veel energie in het vastleggen van duidelijke regelingen en verordeningen om meer grip te krijgen op het Waterschapshuis.

8.2.4 Wat heeft de bedrijfsondersteuning in 2010 gekost?

Exploitatie		Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 Primitief
(bedragen x € 1 miljoen)				
Bedrijfs- ondersteuning	Externe kosten	73,1	76,2	76,1
	Externe opbrengsten	-5,1	-4,5	-4,4
	Kapitaallasten	3,4	5,9	7,1
	Voorzieningen	-	-	-
	Interne opbrengsten	-59,2	-65,2	-64,7
	Onvoorzien	-	2,0	1,0
	Totaal excl. Reserves	12,2	14,4	15,1
	Reserves	5,4	0,8	2,1
	Totaal incl. Reserves	17,6	15,2	17,2

Externe kosten

De kosten voor niet geplaatste medewerkers (frictiekosten) waren € 1 miljoen lager doordat de uitstroom sneller verliep dan verwacht.

Er is € 280.000 minder uitgegeven aan dienstwagens, omdat vijf auto's niet meer in 2010 konden worden geleverd. De lagere kosten bij ICT (€ 360.000) zijn veroorzaakt door de vertraagde oplevering van het nieuwe kantoor. De verwachting was dat op 1 november 2010 het computercentrum opgeleverd zou worden, waardoor de onderhoudsbijdragen voor hard- en

software betaald moesten worden. Daarnaast zijn de uitgaven voor de huur van datacommunicatie lager door het later opleveren van de uitbreiding van de verbindingen naar de buitenlocaties. De huisvestingskosten zijn € 160.000 lager door beperking van het onderhoud van de oude kantoorpanden.

Interne opbrengsten

De interne doorbelasting is lager dan begroot doordat er minder doorbelaste uren zijn vanwege vacatures en er minder rente is doorbelast. De lagere doorbelasting van rente hangt samen met de lagere kapitaallasten bij dit programma.

Onvoorzien

In de post Onvoorzien is naast de begrote € 1 miljoen tevens het restant van de operatie Stofkam opgenomen. Deze middelen zijn niet benut.

Reserves

Om de begroting 2010 sluitend te maken is € 3 miljoen onttrekking aan de taakreserves begroot. Deze onttrekking blijkt niet nodig. Ook is sprake van een hogere toevoeging vanwege de extra opbrengst verkoop erfpachtgronden en werf.

Beheerinvesteringen		Rekening 2010	Begroting 2010
(bedragen x € 1 miljoen)			
Bedrijfs- ondersteuning	Uitgaven	19,4	40,7
	Inkomsten	-	-
	Totaal	19,4	40,7

Door onder meer de Procedure Wet Milieubeheer is vertraging ontstaan in het verwezenlijken van het wervenplan. De investeringsuitgaven voor de werf Zwaagdijk en Geestmerambacht (totaal € 6,0 miljoen) verschuiven hierdoor naar 2011.

Door de vertraging in de bouw, BTW-voordeel en meevallende aanbestedingen waren de uitgaven voor het nieuwe centrale kantoor € 11,9 miljoen lager dan begroot.

De uitgaven voor de technische infrastructuur en de aanschaf en toepassing van de voor kantoorautomatisering benodigde functionaliteiten bleven € 1,7 miljoen achter bij de begroting.

9 Weerstandvermogen en risico's

9.1 Weerstandvermogen en weerstandscapaciteit

De nota reserves en voorzieningen is in 2010 geactualiseerd. Bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden in maart 2011.

De risico's zijn op basis van de Kadernota risicomanagement opnieuw in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een overzicht met 134 risico's, waarvan 92 met mogelijke financiële gevolgen. De totale maximale gevolgen hiervan bedragen € 36,6 mln. Deze risico's zijn ingevoerd in NARIS, het risicomanagement Informatie Systeem dat HHNK gebruikt. Eind 2010 is door middel van de risicosimulatie in NARIS beoordeeld hoe hoog de weerstandcapaciteit van het hoogheemraadschap moet zijn. De weerstandcapaciteit bestaat uit de middelen die de organisatie beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

De uitkomst van de risicosimulatie is dat het voor 95% zeker is dat alle geformuleerde risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van circa € 25 miljoen. Dit is de benodigde weerstandcapaciteit.

Het verloop van de algemene reserve over 2010 is als volgt (bedragen x € 1 miljoen).

Stand 1-1-2010	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Voorstel bestemming exploitatieresultaat	Stand 31-12-2010 na verwerking voorstel
17,6	2,8	1,3	1,5	19,1

Risico's

Veel aandacht is besteed aan het toepassen van het risicomanagement in de organisatie.

Daarnaast is veel energie gestoken in de wijze waarop periodiek wordt gerapporteerd aan bestuur en directie.

In onderstaande overzicht zijn de strategische risico's opgenomen waarvan de score 9 bedraagt en/of de maximale financiële gevolgen boven de € 1 mln liggen.

Risicogebeurtenis	Gevolgen	Kans	Gevolg	Risico-score	Maximale financiële gevolg (x €)	Maatregelen
Recente investeringen in de afvalwaterketen moeten worden aangepast als gevolg van de Kaderrichtlijn Water. De KRW stelt normen voor oppervlaktewateren. Nog onvoldoende is bekend wat de effecten van de effluentlozingen van de rwzi's zijn op het ontvangende water én of extra maatregelen nodig en noodzakelijk zijn. Oppervlaktewateren moeten in 2027 aan de KRW-normen voldoen. Een andere onzekere factor is nog of de wens van de Tweede Kamer om hormonale stoffen te verwijderen uit het effluent ook tot een harde wettelijke verplichting wordt omgezet.	Aanpassing werken in de afvalwaterketen om te voldoen aan de KRW. Indien besloten wordt tot het invoeren van de verplichting hormonale stoffen uit het afvalwater te verwijderen, betekent dit extra exploitatiekosten van circa € 0,90 per m3 afvalwater. Dit komt neer op € 90 miljoen per jaar. Er vanuit gaande dat deze kostenstijging maatschappelijk onaanvaardbaar is, worden de financiële gevolgen nu maximaal op 4% van het totaal bedrag gezet vergelijkbaar met de afgesproken tariefverhoging in deze bestuursperiode.	1	1	1	3.600.000	Gewerkt wordt aan de vertaalslag van de KRW voor de afvalwaterketen. Een deel van de onderzoeken richt zich op de effecten van de lozingen van de rwzi's op het ontvangende oppervlaktewater. Dit deel is in 2010 afgerond. Voorts wordt met de Unie samengewerkt om de mogelijke verplichting te voorkomen om hormonale stoffen uit het effluent van de rwzi's te verwijderen. Daarnaast wordt ingezet om het gesprek aan te gaan met de medicijnindustrie.
De belangrijkste risico's van het Hoogwaterbeschermingsprogramma zijn: * het programma komt niet op orde; * complexiteit van besluitvorming/onenigheid over voorkeursalternatief of versterkingsplan tussen de verschillende partijen (Rijk, Provincie, HHNK en regio); * het verleggen of vervangen van kabels en leidingen levert problemen op; * onduidelijkheid in (delen van) het HWBP; * voortgang in projecten loopt vertraging op door onduidelijkheid in escalatieroutes (oplossingsroutines).	* Het uitblijven van zichtbare en merkbare verbeteringen kan gaan tegenwerken, met als gevolg demotivatie en stagnatie van de voortgang. * Imagoschade, einddatum programma wordt niet gehaald. * Via nadeelcompensatieregeling kunnen grote schadevergoedingen worden gevraagd. Projecten lopen grote vertraging op of worden niet uitgevoerd. * Vertraging en hogere kosten doordat nieuwe richtingen worden verkend.	3	3	9	5.000.000	In de derde programmaraapportage 2010 van het Programmabureau is een overzicht met beheermaatregelen opgenomen voor elk van de risico's.

Persleidingbreuk: door lekkende leiding kan afvalwater niet naar rwzi worden afgevoerd.	Het niet kunnen verwerken van aangevoerd afvalwater uit de gemeenten met overstort als gevolg.	2	2	4	2.500.000	Calamiteitenplan, reservestelling. Als vervolgactie persleidingbreuk Velsen is gestart met het in kaart brengen van knelpunten in de transportstelsels. Alle kruisingen met spoorwegen, snelwegen, tunnels en waterkeringen zijn geïnventariseerd en staan nu op tekening. De risico's zijn benoemd en een beheersplanning is opgesteld. (aanpassing/vervanging) Een bestuursvoorstel om te komen tot afgewogen investeringen komt in eerste kwartaal 2011.
De ontwikkelingen rond het Waterschapshuis vormen een bron van zorg. Eind 2010 heeft de bouwer van Tax-i/ ODB aangegeven niet in staat te zijn om in 2011 het pakket af te bouwen. Begin 2011 is gebleken dat de afbouw aanzienlijk hogere kosten met zich meebrengt. Het bestuur van het Waterschapshuis neemt naar verwachting in het tweede kwartaal 2011 een standpunt in over het al dan niet doorgaan met de bouw van Tax-i.	Consequentie kan zijn dat HHNK langer met het bestaande systeem doorgaat. Dat betekent dat HHNK zijn aandeel in de gemaakte kosten kwijt zal zijn. De hoogte daarvan is nog onzeker maar zeker substantieel.	3	3	9	2.100.000	HHNK heeft het bestuur van de stichting Het Waterschapshuis gemeld dat er zo spoedig mogelijk duidelijkheid moet komen over het project Tax-i/ODB. Hierbij is aangegeven dat HHNK zich op dit moment niet kan committeren aan afname van de applicatie. HHNK onderzoekt of het huidige belastingpakket langer gebruikt kan worden. In algemene zin steekt HHNK veel energie in het vastleggen van duidelijke regelingen en verordeningen om meer grip te krijgen op het Waterschapshuis. HHNK stelt zich op het standpunt dat collega-waterschappen de claims voor vertraging niet bij de gemeenschappelijke regeling kunnen neerleggen.

Bij het uitvoeren van de samenwerkingsovereenkomst van het uitvoeringsprogramma Wormer- en Jisperveld (baggeren tweede fase) zijn grote onzekerheden over de te baggeren hoeveelheden. Daarnaast is de afzet risicovol i.v.m. slappe veengrond (moeilijk depots op te maken) en verhoogde waarden van stoffen in de bagger die schadelijk kunnen zijn voor vee. Er is ook een verhoogd kans op extra afkalving van oevers.	Budgetoverschrijdingen op de deelprojecten baggerwerkzaamheden. Indien de kosten hoger uitkomen kan HHNK minder baggeren. Hiermee kan het bereiken van het doel in gevaar komen.	1	2	2	1.800.000	Kwalitatief en kwantitatief onderzoek ter voorkoming van problemen zoals in de 1e fase van het project. Aanbesteding met design&construct bestek, waardoor risico's bij andere partijen worden gelegd, is een optie. Het uitgangspunt voor het project is 'we baggeren tot het geld op is'. Daarop dient in de aanbesteding geanticipeerd te worden. Het baggerwerk wordt daarnaast in twee delen aanbesteed en uitgevoerd waardoor de kosten ook beter in de hand kunnen worden houden. Naar de diergezondheidsrisico's zijn onderzoeken uitgevoerd. In overleg met de boeren wil HHNK gezamenlijk tot een oplossing komen. Naar de oeverafkalving in fase 1 gaat HHNK nader onderzoek doen in hoeverre dit daadwerkelijk baggergerelateerd is en hoe dit in fase 2 te voorkomen.
De belangrijkste risico's van het programma Verbetering Boezemkades zijn op dit moment: * Het verleggen of vervangen van kabels en leidingen levert problemen op. * Handhaving HHNK-beleid inzake geen bebouwing in directe omgeving boezemkades. * Geen stabiele meerjarige personeelsbezetting.	* Zie HWBP voor kabels en leidingen * Handhaving kan leiden tot verzet en vertraging van procedures en van projecten. * Onvoldoende afstemming tussen programma en de diverse ondersteunende afdelingen, waardoor de personeelsbezetting en werkdruk niet gelijkmatig raken afgestemd. Daardoor bestaat het gevaar dat continu extern wordt ingehuurd en kennis niet geborgd raakt.	3	2	6	1.500.000	In de derde programma-rapportage 2010 is voor elk van de risico's een overzicht met beheermaatregelen opgenomen.

De belangrijkste risico's van het programma Wateropgave zijn op dit moment: * De einddatum van het totale programma is van 2015 naar 2017 gegaan. * Subsidiestop Ecologisch Hoofdstructuur/RodS-Waterprojecten. * Mislopen subsidies TWINH-waterprojecten.	* HHNK kan in de periode 2016-2017 worden geconfronteerd met schadeclaims. Deze schadeclaims zijn het gevolg van het feit dat het watersysteem in polders nog niet op orde zijn. De prognose is dat het om 20% van het totaal aantal polders gaat, waarbij het voor een deel om natuurlpolders zal gaan. Het optreden van schade in dergelijke polders is naar verwachting zeer klein. De kans dat juist die polders in die periode niet op orde zijn, getroffen worden door externe regenval wordt als incidenteel ingeschat. * Imagoschade HHNK. Onvoldoende financiering voor een aantal projecten waardoor deze niet kunnen worden gerealiseerd. * Grote druk op personele inzet om de projecten medio 2013 te realiseren.	2	3	6	1.500.000	In de derde programma-rapportage 2010 is voor elk van de risico's een overzicht met beheermaatregelen opgenomen.
Vertraging uitvoering Wervenplan	Aanpassing van de plannen leveren mogelijk financiële en tijdsconsequenties op.	2	1	2	1.500.000	In overleg met opdrachtgevers worden de plannen aangepast, waarbij de verwachting is dat dit binnen de budgetruimte kan worden gerealiseerd. Voor de planning leidt dit tot vertraging. Indien de besluitvorming in het voorjaar 2011 plaatsvindt, kunnen de werken eind 2012 worden opgeleverd.

HHNK volgt niet het inkoopbeleid en de daarvoor geldende wet- en regelgeving	Eisen aan en mogelijkheden om te stapelen worden onvoldoende benut. In onvoldoende mate wordt ingekocht binnen bestaande contracten. Dit kan leiden tot opmerkingen van de accountant, en in het uiterste geval een afkeurende verklaring bij de jaarrekening. En tot een claim van gedeerde inkomsten door niet geselecteerde partij en/of maatregelen door nieuwe waakhond die door bouw en infra is ingesteld.	3	3	9	500.000	Op alle betrokken afdelingen zijn bijeenkomsten georganiseerd. Er is een inkoopkalender opgesteld die voor de komende jaren meeloopt in de P&C-cyclus. Een spend-analyse (onderzoek facturen) is uitgevoerd. En zijn twee gevoelige bronnen voor rechtmatigheidsrisico's vlak voor het einde van 2010 sterk verbeterd, met de aanbestedingen van inhuur van personeel en inhuur van technische adviezen.
Kantoorpanden in Edam en Hoorn worden niet tijdig verkocht. Het complex aan de Schepenmakersdijk is deels verkocht. Onderhandelingen zijn gaande met potentiële kopers voor de Lingerzijde en het restant van de Schepenmakersdijk. De verkoop van Hoorn is gestart. Tijdige verkoop van dit object is gezien de kantorenmarkt onzeker.	De opbrengst van de panden in verwerkt in de financiering van de nieuwbouw in Heerhugowaard. Latere verkoop veroorzaakt hogere rente-uitgaven. Daarnaast blijft een aantal vaste lasten voor rekening van HHNK.	2	2	4	350.000	Er is een medewerker vrijgemaakt om dit traject intensief te begeleiden.
Nieuwbouw Heerhugowaard komt niet op tijd gereed.	De verhuizing moet worden uitgesteld, waardoor extra kosten, irritatie bij bestuur en personeel. Imagoschade.	2	3	6	100.000	In het project centrale huisvesting is een risico-inventarisatie gemaakt. Hierbij zijn 13 risico's onderkend. Per risico-gebeurtenis zijn beheermaatregelen geformuleerd. De projectleider rapporteert periodiek over de voortgang aan de regiegroep Centrale Huisvesting.

De begroting 2010 is opgesteld voordat de actualisatie van de risico's was afgerond. In de begroting staan enkele risico's die volgens de nieuwe werkwijze niet thuishoren in de begroting en jaarrekening. Dit heeft te maken met de lage risicoscore en/of de beperkte financiële gevolgen. Het betreft de risico's:

- Verjaring eigendommen
- Kostenstijging gebouwen en bouwwerken
- Uitstel vernieuwing en/of aanpassing zuiveringsinstallaties.

Daarnaast is een aantal risico's uit de begroting 2010 niet meer actueel. Het betreft:

- **Duurzaamheid.**
De opdracht van het bestuur is dat het hoogheemraadschap in 2010 75% duurzaam inkoopt. Het totale budget dat voor duurzaam inkopen in de exploitatie beïnvloedbaar is bedraagt ongeveer € 80 miljoen. Voor zover van toepassing wordt aan de leveranciers een verklaring geëist dat wordt voldaan aan de eisen van AgentschapNL.
In 2010 hebben 187 inkopen/aanbestedingen plaatsgevonden voor een totaalbedrag van € 10,8 miljoen. Daarvan is € 7,5 miljoen duurzaam ingekocht, € 2,2 miljoen niet duurzaam, op € 0,7 miljoen zijn duurzaamheideisen niet van toepassing (bijvoorbeeld diensten) en van € 0,3 miljoen is onbekend of eisen van toepassing zijn. Van het inkoopbedrag waarop duurzaamheideisen van toepassing zijn, is 74,6% duurzaam ingekocht.
- **Waterlandstichting.**
In de zomer 2010 is een regeling getroffen met de Belastingdienst.
- **Bezuinigingsmaatregelen.**
Dit risico heeft zich niet voorgedaan.

10 Waterschapsbelastingen

Belastingstelsel

Het hoogheemraadschap heft vier belastingsoorten:

- watersysteemheffing
- wegenheffing
- zuiveringsheffing
- verontreinigingsheffing.

De watersysteemheffing en de wegenheffing belasten de inwoners van het waterschap en de eigenaren van huizen, bedrijven en grond. De inwonerdichtheid van het waterschap bepaalt voor de watersysteemheffing het aandeel dat de inwoners in de kosten dragen. Voor de wegenheffing zijn de kosten van de wegen met een algemene verkeersfunctie (dus niet de wegen met een erfontsluitingsfunctie) bepalend voor het aandeel van de inwoners. De eigenaren brengen voor deze beide heffingen het resterende deel op. De economische waarde van hun bezittingen is de indicator van het belang dat deze groepen bij de taken hebben. De zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing worden geheven volgens het principe dat de vervuiler betaalt.

Als een belastingplichtige niet in staat is de aanslag waterschapsbelasting te betalen, kan hij kwijtschelding aanvragen. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor aanslagen waterschapsbelasting die betrekking hebben op de eigen woonruimte. Het hoogheemraadschap werkt bij de aanvraag en behandeling van kwijtscheldingsverzoeken samen met alle gemeenten boven het Noordzeekanaal, met uitzondering van Amsterdam, Den Helder, Langedijk, Velsen en Zaanstad.

Belastingopbrengst

De in 2010 opgelegde belastingaanslagen en -tarieven zijn vermeld in de tabel op de volgende pagina.

Belastingsoort	Verdeling	Rekening 2010	Begroting 2010
<i>Watersysteemheffing</i>			
Belastingjaar 2010	Heffing	101.901	97.765
	Kwijtschelding	-1.638	-1.491
	Oninbaar	-76	
<i>Totaal belastingjaar 2010</i>		<i>100.187</i>	<i>-96.274</i>
Voorgaande belastingjaren	Heffing	1.065	-
	Kwijtschelding	-77	-
	Oninbaar	-375	-
<i>Totaal voorgaande belastingjaren</i>		<i>613</i>	<i>-</i>
Totaal watersysteemheffing		100.800	96.274
<i>Zuiveringsheffing</i>			
Belastingjaar 2010	Heffing	73.911	74.006
	Kwijtschelding	-2.252	-2.365
	Oninbaar	-57	-
<i>Totaal belastingjaar 2010</i>		<i>71.602</i>	<i>71.641</i>

Belastingsoort	Verdeling	Rekening 2010	Begroting 2010
Voorgaande belastingjaren	Heffing	-960	-
	Kwijtschelding	-148	-
	Oninbaar	-85	-
<i>Totaal voorgaande belastingjaren</i>		<i>-1.193</i>	<i>-</i>
Totaal zuiveringsheffing		70.409	71.641
<i>Wegenheffing</i>			
Belastingjaar 2010	Heffing	13.356	12.909
	Kwijtschelding	-248	-245
	Oninbaar	-10	-
<i>Totaal belastingjaar 2010</i>		<i>13.098</i>	<i>12.664</i>
Voorgaande belastingjaren	Heffing	191	-
	Kwijtschelding	-17	-
	Oninbaar	-52	-
<i>Totaal voorgaande belastingjaren</i>		<i>122</i>	<i>-</i>
Totaal wegenheffing		13.220	12.664
<i>Verontreinigingsheffing</i>			
Belastingjaar 2010	Heffing	1.196	1.298
Voorgaande belastingjaren	Heffing	-24	-
Totaal verontreinigingsheffing		<i>1.172</i>	<i>1.298</i>
Totale belastingopbrengst		185.602	181.877

Het verloop van de bestemmingsreserves van de taken over 2010 is als volgt:

Bestemmings- reserves (Bedragen x € 1 miljoen)	Stand 1-1-2010	Interne vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Voorstel bestemming exploitatie- resultaat 2010	Stand 31-12-2010 na verwerking voorstel
Taakreserves					
Zuiveringsbeheer	3,2	-	-	-1,2	2,0
Watersysteembeheer	4,2	-	-	7,9	12,1
Wegenbeheer	-0,4	-	-	0,7	0,3
Totaal	7,0	-	-	7,4	14,4

In het kader van het sluitend maken van de Begroting 2010 waren noodzakelijke onttrekkingen aan de bestemmingsreserves begroot. Als gevolg van het positieve rekeningresultaat 2010 kunnen deze onttrekkingen achterwege blijven.

11 Incidentele baten en lasten 2010

In ieder boekjaar is er een veelvoud van incidentele baten en lasten. Het is niet doenlijk om hiervan een volledig overzicht te geven. Hieronder is een selectie opgenomen van de meest belangrijke incidentele posten.

Incidentele baten

De opbrengsten aan waterschapsbelastingen zijn per saldo € 3,7 miljoen hoger dan begroot. Deze hogere opbrengst wordt veroorzaakt door een groter draagvlak dan geraamd. Na 2011 werkt dit grotere draagvlak door in de tariefsberekeningen.

De verkoop van erfpachtgronden heeft netto € 3,3 miljoen opgebracht. Begroot was € 2,0 miljoen. De opbrengst van de verkoop van de werf met woonhuis in Heerhugowaard leverde € 1,5 miljoen op. De verkoop van dienstwoningen heeft € 0,4 miljoen opgeleverd. Begroot was € 0,5 miljoen.

Ter dekking van de kosten van het in 2009 naar 2010 doorgeschoven onderhoud aan het Kaapshoofd in Den Helder is er € 1,3 miljoen onttrokken aan de algemene reserve.

Incidentele lasten

Alle dotaties aan reserves zijn incidentele lasten. In totaal gaat het om een bedrag van € 7,7 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit de verkoopopbrengsten van de erfpachtgronden, de verkoop van de werf in Heerhugowaard, afrekening afkoop onderhoud wegen Amsterdam-Noord en de toevoeging aan de algemene reserve ter dekking van de extra onttrekking uit 2009 aan het baggerfonds.

Aan het baggerfonds is een extra dotatie van € 3,1 miljoen gedaan. Deze dotatie is noodzakelijk om geplande werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

Ter dekking van BTW-naheffingen op energieleveranties door de SDI in Beverwijk over de jaren 2006 t/m 2010 is een last van € 3,0 opgenomen, hiervan is € 2,3 gedoteerd aan een nieuw gevormde voorziening.

De overdracht van de Wilhelminasluis aan de provincie Noord-Holland ging gepaard met een eenmalige last van € 2,2 miljoen. Daarnaast zijn er nog gedurende 10 jaar kapitaallasten over de bijdrage in de nieuwbouw van de sluis.

De kosten van het stortwerk aan het Kaapshoofd in Den Helder waren € 1,4 miljoen.

12 Kostentoeerkening

Kostenallocatie

De administratie van het hoogheemraadschap is ingericht volgens de voorgeschreven productindeling van de Unie van Waterschappen. De programma's in het jaarplan zijn opgebouwd uit deze producten. Om te zorgen dat de kosten en opbrengsten zo correct mogelijk verdeeld worden over de producten, wordt de volgende systematiek van kostenallocatie toegepast:

- De kosten en opbrengsten waarvan duidelijk is op welk product ze betrekking hebben, worden direct verantwoord op het betreffende product
- Kosten en opbrengsten die niet direct op een product betrekking hebben, worden in eerste instantie verzameld op de betreffende afdeling en op basis van de ureninzet (uren x tarief) toegerekend aan de producten
- Het resultaat op de producten bestuur en externe communicatie wordt aan de taken toegerekend op basis van vaste verdeelsleutels
- De kosten van de ondersteunende producten worden toegerekend aan de onderliggende beheer- en beleidsproducten op basis van het totale aantal directe uren per product
- De resultaten op de producten worden toegerekend aan de taken.

Renteomslag

Bij het opstellen van de begroting wordt een inschatting gemaakt van de rentekosten en –baten en wordt een berekening gemaakt van het omslagrentepercentage. Dit omslagrentepercentage wordt gedurende het boekjaar gehanteerd om de netto rentekosten te verdelen over de in gebruik genomen en onderhanden investeringen. Het verschil tussen de geboekte rente op basis van het begrote omslagrentepercentage en de werkelijke netto rentekosten wordt als renteresultaat verantwoord. Het begrote omslagrentepercentage was 4,0; het werkelijke percentage is 3,56. De berekening van het renteresultaat 2010 is als volgt.

Renteresultaat (bedragen x € 1.000)	
Rentekosten langlopende geldleningen	15.512
Rentekosten rekening-courant	185
Rentevergoeding eigen financieringsmiddelen	476
Overige rentekosten	17
Totaal werkelijke rentekosten	16.190
Af: Bespaarde rente eigen financieringsmiddelen	476
Rentebaten rekening-courant / deposito's	-
Overige rentebaten	21
Totaal werkelijke rentebaten	497
Netto rentelast	
Af: Aan exploitatie toegevoegde rentevergoeding egalisatiereserves	-160
Aan onderhanden investeringen toegevoegde bouwrente	4.137
Rentelast in exploitatie genomen investeringen	14.587
Toegerekende rentelasten	18.564
Positief renteresultaat	2.871

13 Egalisatiereserves en voorzieningen

Naast de algemene reserve (zie hoofdstuk 9) en de bestemmingsreserves van de taken (zie hoofdstuk 10) kent het hoogheemraadschap een aantal egalisatiereserves en voorzieningen. In onderstaand overzicht wordt het verloop van deze onderdelen van het vermogen van het hoogheemraadschap gespecificeerd.

(bedragen x € 1 miljoen)	Stand 1-1-2010	Interne vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Voorstel bestemming exploitatie- resultaat 2010	Stand 31-12-2010 na verwerking voorstel
Egalisatiereserves					
Cross Border Lease voordeel	3,7	-	-	-	3,7
Keringen Texel	4,5	-	1,1	-	3,4
Amsterdam-Noord	12,8	0,1	1,0	-	11,9
Erfpachtgronden	10,8	3,3	1,0	-	13,1
Huisvesting	26,9	-	-	0,2	27,1
Werven	-	1,5	-	-	1,5
Totaal	58,7	4,9	3,1	0,2	60,7

De egalisatiereserve Cross Border Lease voordeel blijft intact zolang de consequenties van toekomstige ontwikkelingen op dit onderdeel nog ongewis zijn. De interne verminderingen van de egalisatiereserves Keringen Texel, Erfpachtgronden en Amsterdam-Noord vonden plaats conform de bestaande schema's. De interne vermeerdering voor Amsterdam-Noord betreft een meevallende afrekening van het achterstallig onderhoud. De interne vermeerderingen van Erfpachtgronden en Werven betreffen in 2010 gerealiseerde verkoopopbrengsten die conform de bestuurlijke besluitvorming toegevoegd worden aan de betreffende reserves. De interne verminderingen van de egalisatiereserve Huisvesting start in 2011. De start van de vermindering van de egalisatiereserve Werven is afhankelijk van de uitvoering van het wervenplan

(bedragen x € 1 miljoen)	Stand 1-1-2010	Interne vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Externe vermin- deringen	Stand 31-12-2010
Voorzieningen					
Baggerfonds	4,7	11,7	-	7,8	8,6
Kosten Cross Border Lease	1,7	-	-	0,2	1,5
Pensioenverplichtingen in eigen beheer	2,0	-	-	0,3	1,7
Amovering zuiveringstechnische werken	2,1	0,8	-	0,2	2,7
Afschrijvingen objecten Waterlandstichting	6,3	0,5	6,8	-	-
BTW-Claim SDI	-	2,3	-	-	2,3
Totaal	16,8	15,3	6,8	8,5	16,8

In juni 2009 besloot het CHI € 5,5 miljoen uit de algemene reserve te doteren aan het baggerfonds in verband met de hoogte van de verwachte uitgaven in 2009. In 2010 en 2011 vindt compensatie van deze onttrekking van de reserve plaats. Om de kosten van geplande baggerwerkzaamheden uit te kunnen voeren, is een eenmalige extra dotatie aan het baggerfonds van € 3,1 miljoen noodzakelijk gebleken.

Aan de voorziening Pensioenverplichtingen in eigen beheer zijn 2010 de uitgekeerde pensioenen onttrokken.

De dotatie aan de voorziening Amovering zuiveringstechnische werken is conform de begroting. In 2011 wordt voorgesteld om deze voorziening in stand te houden en wordt een geactualiseerd amoveringsprogramma gepresenteerd.

De voorziening Afschrijving objecten Waterlandstichting is opgeheven als gevolg van de overname van de betreffende objecten per 1 juli. Het saldo van de voorziening is ten gunste gebracht van de aanschaf van de overgenomen objecten en in mindering gebracht op de boekwaarde van de objecten.

De voorziening BTW-claim SDI is gevormd ter dekking van verwachte naheffingsaanslagen over de jaren 2008 t/m 2010 inzake BTW over verkochte (teruggeleverde) elektrische energie van de slibdrooginstallatie in Beverwijk.

14 Financiering (treasury-paragraaf)

Algemeen

In 2010 is in totaal € 119,2 miljoen (raming € 196,4 miljoen) uitgegeven aan investeringen. Voor een aantal investeringen wordt een bijdrage van derden ontvangen, in totaal voor € 29,3 (raming € 63,2 miljoen). Per saldo blijft het netto investeringsvolume € 43,3 miljoen achter bij de begroting.

De afschrijvingen voor 2010 komen uit op € 30,2 miljoen (€ 29,6 miljoen). Als bouwrente is € 4,1 miljoen aan de waarde van de activa toegevoegd.

Een overzicht per activasoort is als bijlage in hoofdstuk 18.7 opgenomen.

Het hoogheemraadschap financiert zijn investeringen met eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (langlopende geldleningen). In 2010 is in totaal voor € 75,0 miljoen aan geldleningen aangetrokken. In verband met de opheffing in 2010 is voor € 17,0 miljoen aan vaste geldleningen overgenomen van de Waterlandstichting.

Wet Fido

De regels voor een juiste toepassing van het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet Financiering decentrale overheden, kortweg de Wet Fido. Deze wet heeft tot doel een solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden te bevorderen en in stand te houden. Om deze doelstellingen te kunnen toetsen hanteert de wet twee instrumenten:

- de kasgeldlimiet ten behoeve van de beperking van het renterisico op korte financieringen (<1 jaar)
- de renterisiconorm ten behoeve van de beperking van het renterisico op lange financieringen (>1 jaar).

De *kasgeldlimiet* geeft de grens aan tot welk bedrag lagere overheden hun activiteiten met korte middelen mogen financieren. Voor waterschappen is die limiet bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Elk kalenderkwartaal wordt de gemiddelde korte schuld van de betreffende maanden getoetst aan de limiet.

Uitgangspunt voor het invoeren van een *renterisiconorm* is het streven naar een spreiding van looptijden van lange geldleningen met het oog op een beperking van de renterisico's. Het bedrag aan aflossingen en het leningbedrag dat in aanmerking komt voor een renteherziening mag in het betreffende jaar de renterisiconorm niet overschrijden. De renterisiconorm bedraagt 30% van het begrotingstotaal van 2010. De maximale herfinancieringsruimte (verplichte aflossing) voor 2010 is 30% van € 218 miljoen (€ 66 miljoen). Het bedrag dat het hoogheemraadschap moet aflossen (€ 42 miljoen) blijft hier ruim onder.

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de treasury-functie en het treasurybeleid

Ook in 2010 was de financiële wereld nog onder de invloed van de kredietcrisis die in september 2008 uitbrak. Het renteniveau blijft historisch laag. Aan het eind van het jaar was er sprake van een voorzichtig economische herstel.

Ook in 2010 bleef het verschil in de rentepercentages tussen de langlopende en kortlopende groot. Bij het aantrekken van geldleningen is gekozen voor leningen met een relatief korte looptijd (10 of 20 jaar), waarbij rekening wordt gehouden met de renterisiconorm.

Financiële risico's

De volgende financiële risico's spelen een rol bij het beheer van de liquiditeiten: renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, koersrisico – voor zover ter zake – valutarisico. Laatstgenoemd risico

speelt niet omdat overheidsinstellingen slechts met eigen valuta te maken hebben. De inkomende en uitgaande geldstromen van de Cross Border Lease worden afgerekend in US-dollars zodat het hoogheemraadschap hierover geen valutarisico loopt.

Het *renterisicobeheer* is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van vreemd vermogen hoger respectievelijk dat de renteopbrengsten van activa lager zullen zijn dan een gewenst niveau. Zolang de rente op korte financieringsmiddelen lager is dan de rente op lange financieringsmiddelen wordt gebruik gemaakt van korte middelen. De berekende grens van de kasgeldlimiet wordt hierbij als maximum aangehouden, tenzij er redenen zijn, bijvoorbeeld het verlaat opleggen van de omslag, om hiervan tijdelijk af te wijken.

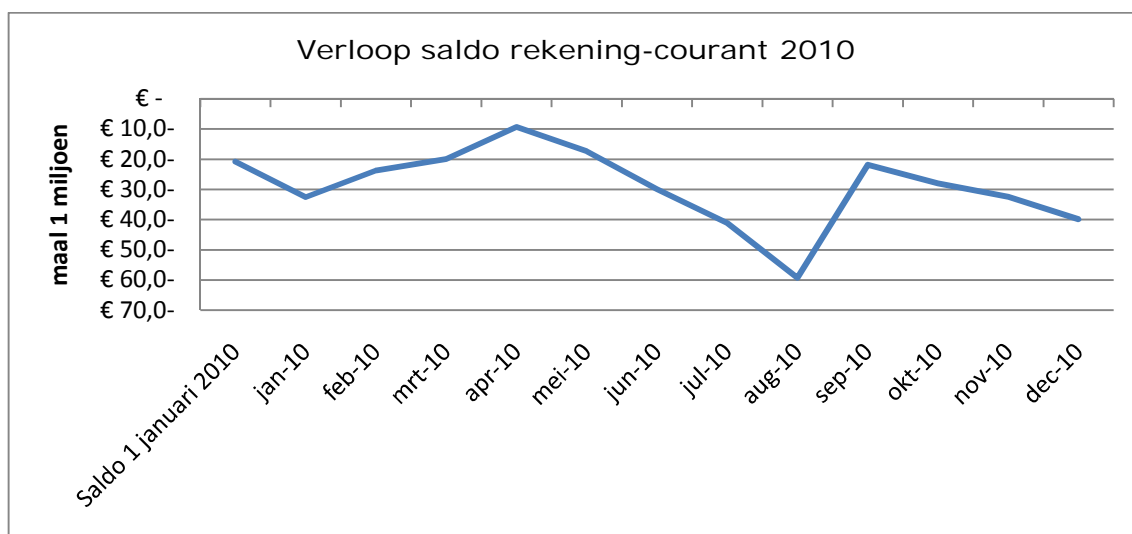
Het *kredietrisicobeheer* (of debiteurenrisico) is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij. Door het voeren van een strak invorderingsbeleid met de uiteindelijke inschakeling van deurwaarders wordt dit risico zo veel als mogelijk beperkt.

Het liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjareninvesteringsplanning, waardoor de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. De beheersing van dit risico is afhankelijk van de hardheid van de cijfers die in de meerjarenbegroting zijn opgenomen.

Liquiditeitsverloop en aangetrokken externe financieringsmiddelen

In de primaire begroting was een netto investeringsvolume geraamd van € 77,2 miljoen. In de jaarrekening is een netto investeringsvolume verantwoord van € 33,9 miljoen. Om aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen is in de loop van het jaar voor € 75 miljoen aan vaste geldleningen aangetrokken. Van de Waterlandstichting is voor € 17 miljoen aan vaste geldleningen overgenomen.

In onderstaande grafiek wordt het verloop van het saldo rekening-courant weergegeven:
Bedragen x 1 miljoen.

Financieringsbehoefte in 2010

De totale behoefte aan vaste financieringsmiddelen is als volgt te specificeren:

bedragen x € 1.000		31-12-2010	1-1-2010
Af:	Te financieren boekwaarden:		
	Immateriële vaste activa	32.019	17.394
	Materiële vaste activa	440.891	413.114
	Financiële vaste activa	3.493	3.376
	Totaal te financieren vaste activa	476.403	433.884
Bij:	Vaste financieringsmiddelen:		
	Langlopende geldleningen	326.663	302.566
	Reserves en voorzieningen	114.242	100.171
	Totaal vaste financieringsmiddelen	440.905	402.737
	Financiering met vlottende schuld	35.498	31.147

15 Verbonden partijen

Uit een inventarisatie is gebleken dat het hoogheemraadschap in twintig organisaties een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur van een organisatie of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake wanneer het hoogheemraadschap middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt is in geval van faillissement c.q. wanneer financiële problemen bij het hoogheemraadschap kunnen worden verhaald.

In 2011 wordt een beleidsnota over deze verbonden partijen aan het bestuur voorgelegd.

Gegevens over het bezit aan aandelen en de dividenduitkeringen van de Nederlandse Waterschapsbank en de Bank Nederlandse Gemeenten zijn opgenomen in onderstaande tabel. Het financieel belang in de BV Baggerzorg (22%) bleef ongewijzigd. Van de Cross Border Lease overeenkomsten heeft de definitieve financiële afwikkeling van de liquidatie van de USHN Lease Management I BV en de USHN Lease Management II BV plaats gevonden.

In onderstaande tabel zijn de financiële waarden van de deelnemingen per einde verslagjaar weergegeven.

Bedragen x € 1,00	
Omschrijving	Stand 31-12-2010
Nederlandse Waterschapsbank	
4399 aandelen A van € 115,00	505.885
204 aandelen B van € 119,60 (€ 460 - 26% gestort)	24.398
Overig	
Bank Nederlandse gemeenten	
17355 aandelen van € 2,50	43.388
B.V. Baggerzorg (21,95%)	81.000
Uitwaterende Sluizen Lease I B.V.	18.151
USHN Lease Management III B.V.	18.151
Maatschap CBL-I	16.486
Maatschap CBL-II	11.708
Totaal	719.167

16 EMU-saldo

Tijdens de Europese Raad in Maastricht in 1991 maakten de toenmalige regeringsleiders afspraken over het vervolg van de interne markt, te weten de Economische en Monetaire Unie (EMU). Voor het economische deel van de EMU zijn de lidstaten primair zelf verantwoordelijk, waarbij het nationale economische beleid wel door de lidstaten op elkaar wordt afgestemd.

De Nederlandse waterschappen verschaffen in hun begrotingen en jaarrekeningen inzicht in het EMU-saldo van de organisatie. In Nederland mogen de decentrale overheden in principe geen groter tekort dan 0,5% BBP hebben. Als het EMU-saldo in de gevarenzone komt, wordt er bestuurlijk overleg gevoerd.

De berekening van het EMU-saldo voor 2010 is als volgt.

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)		
EMU-exploitatiesaldo		15.210
Vermeerderingen investeringen	-119.462	
Investeringssubsidies en bijdragen van derden	29.269	
Afschrijvingen	30.567	
Invloed investeringen		-59.626
Toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	15.325	
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-8.416	
Invloed voorzieningen		6.909
EMU-saldo 2010		-37.507

De begroting 2010 ging uit van een negatief EMU-saldo van € 107,6 miljoen. Het werkelijke EMU-saldo is € 70,1 miljoen positiever. Dit wordt vooral veroorzaakt door de lagere uitgaven aan investeringen (€ 77 miljoen), minder bijdragen van derden aan investeringen (-/- € 34 miljoen) en een voordeliger EMU-exploitatiesaldo (€ 20 miljoen).

17 Vermelding topinkomens

Volgens het Waterschapsbesluit dient in het jaarverslag een paragraaf te worden opgenomen met informatie voortvloeiend uit de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt).

Er zijn geen vermeldingen; er zijn geen bestuurders of ambtelijke medewerkers/functionarissen die een jaarloon ontvangen dat hoger ligt dan het gemiddelde jaarloon van een minister.

18 Jaarrekening

Presentatie van bedragen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn in duizendtallen in euro's, tenzij anders vermeld.

Balans per ultimo boekjaar

Activa	Rekening 2010	Rekening 2009	Passiva	Rekening 2010	Rekening 2009
Vaste activa			Eigen vermogen		
Immateriële vaste activa	32.019	17.394	Algemene reserves	19.071	17.417
Materiële vaste activa	440.891	413.114	Bestemmingsreserves	7.051	758
Financiële vaste activa	3.493	3.376	Egalisatiereserves	60.509	56.393
			Resultaat dienstjaar	10.725	8.798
Vlottende activa			Voorzieningen	16.886	16.805
Vorraden	1.654	1.996	Langlopende schulden	326.663	302.566
Vorderingen en			Vlottende passiva		
Overlopende activa	93.259	75.089	Kortlopende schulden en		
Liquide middelen	320	750	Overlopende passiva	130.731	108.982
	571.636	511.719		571.636	511.719

Exploitatierkening

Exploitatierkening naar programma	Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 primitief
Sturing op taken	14.358	19.590	19.577
Waterveiligheid	71	1.656	1.012
Voldoende water	51.754	52.948	52.036
Schoon water	65.490	65.859	65.317
Veilige wegen	17.811	18.891	18.648
Middelen en organisatie	-160.209	-158.044	-156.590
Exploitatieresultaat ('-' is voordelig)	-10.725	900	0

Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten	Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 primitief	Rekening 2009
Kostensoorten				
Rente en afschrijvingen	46.757	48.398	49.457	44.004
Personeelslasten	59.766	60.698	60.038	57.862
Goederen en diensten van derden	87.904	98.328	96.779	91.447
Bijdragen aan derden	262	220	-	1.052
Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien	15.325	12.464	11.448	18.367
Subtotaal kostensoorten	210.014	220.108	217.722	212.732
Opbrengstsoorten				
Financiële baten	4.007	5.325	5.325	4.209
Personeelsbaten	668	288	273	474
Goederen en diensten aan derden	12.383	8.155	7.977	12.748
Bijdragen van derden	7.238	6.983	6.990	7.674
Waterschapsbelastingen	185.602	181.878	181.878	172.247
Interne verrekeningen	14.107	14.886	14.886	11.870
Subtotaal opbrengstsoorten	224.005	217.515	217.329	209.222
Exploitatieresultaat	13.991	-2.593	-393	-3.510
Toevoegingen aan reserves	-7.715	-6.368	-6.368	-
Onttrekkingen aan reserves	4.449	8.061	6.761	12.308
Exploitatieresultaat (voordelig)	10.725	-900	-	8.798

Exploitatierkening naar kostendrager	Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 primitief
Watersysteembeheer			
Toegerekende nettokosten	-94.627	-98.374	-98.629
Onvoorzien	-	-1.452	-587
Kwijtgescholden en oninbaar verklaarde bedragen	-2.166	-1.491	-1.491
Dividend	1.576	1.550	1.550
Bruto belastingopbrengst watersysteemheffing	102.966	96.274	96.274
Belastingopbrengst verontreinigingsheffing	1.172	1.298	1.298
Goedgekeurde onttrekkingen aan reserves	1.300	1.585	1.585
Nog te bestemmen resultaat	10.221	-610	-
Zuiveringsbeheer			
Toegerekende nettokosten	-72.105	-71.457	-71.544
Onvoorzien	-	-573	-379
Kwijtgescholden en oninbaar verklaarde bedragen	-2.541	-2.365	-2.365
Dividend	1.308	1.287	1.287
Bruto belastingopbrengst	72.951	71.641	71.641
Goedgekeurde onttrekkingen aan reserves	-	1.360	1.360
Nog te bestemmen resultaat	-387	-107	-

Exploitatierkening naar kostendrager	Rekening 2010	Begroting 2010 na wijzigingen	Begroting 2010 primitief
Wegenbeheer			
Toegerekende nettokosten	-13.692	-14.113	-13.888
Onvoorzien	-	-25	-67
Kwijtgescholden en oninbaar verklaarde bedragen	-327	-245	-245
Rente egalisereserve Amsterdam-Noord	73	-	-
Dividend	268	264	264
Bruto belastingopbrengst	13.546	12.644	12.644
Goedgekeurde onttrekkingen aan reserves	1.023	1.292	1.292
Nog te bestemmen resultaat	891	-183	-
Exploitatieresultaat	10.725	-900	-

De bovenstaande exploitatiereningen worden gepresenteerd op grond van de verslagleggingregels. Het zijn dezelfde bedragen, maar gepresenteerd vanuit een andere invalshoek.

In het bestuursvoorstel ten behoeve van de vaststelling van het jaarverslag is het voorstel tot bestemming van het resultaat opgenomen.

Begrotingrechtmatigheid

Ten opzichte van de begroting na wijzigingen zijn er geen overschrijdingen op enig programma.

Toelichting op de balans per ultimo boekjaar

Activa

Immateriële vaste activa

	Rekening 2010	Rekening 2009
Verkiezingen	914	1.371
Onderzoek, voorbereiding en ontwikkeling	12.635	8.682
Bijdragen en afkoopsommen	18.470	7.341
Totaal	32.019	17.394

De balanspost onderzoek, voorbereiding en ontwikkeling betreft met name onderzoeken voor dijkversterkingen.

Materiële vaste activa

	Rekening 2010	Rekening 2009
Gronden	15.317	14.972
Vervoermiddelen en werktuigen	377	480
Overige bedrijfsmiddelen	4.449	3.264
Kantoren, dienstwoningen en centrale werkplaatsen	34.793	18.003
Waterkeringen	35.661	34.354
Watergangen, kunstwerken, en gemalen kwantiteitsbeheer	82.423	71.385
Zuiveringstechnische werken	246.073	227.074
Wegen	21.751	22.464
Vaarwegen en havens	47	15
Totaal boekwaarde	440.891	392.011
Projecten Waterlandstichting	-	21.103
Totaal	440.891	413.114

De lopende erfpachtcontracten zijn opgenomen voor een registratiewaarde van € 1 per contract.

Na het bereiken van een akkoord met de belastingdienst zijn de activiteiten van de Waterlandstichting in juni 2010 gestaakt. De projecten zijn weer in eigendom van het hoogheemraadschap gekomen.

Verloopoverzicht mutaties immateriële en materiële vaste activa

Bedragen x € 1 miljoen	Immateriële activa	Materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde 1 januari 2010	17,4	392,0	409,4
Desinvesteringen, overboekingen en correcties	1,6	-1,9	-0,3
Investerings 2010	17,8	101,5	119,3
Bijdragen van derden 2010	-1,1	-28,2	-29,3
Afschrijvingen 2010	-4,2	-26,4	-30,6
Geactiveerde rente 2010	0,3	3,8	4,1
Boekwaarde 31 december 2010	31,8	440,8	472,6

Financiële vaste activa

	Rekening 2010	Rekening 2009
Verstrekke leningen	67	83
Waarborgsommen	10	10
Deposito CBL-II	2.697	2.527
Deelnemingen en effecten	719	756
Totaal	3.493	3.376

Verstrekke leningen

Betreft aan personeel verstrekke hypothecaire geldleningen (oud), leningen voor auto's (oud), PC-privé en de fietsregeling.

Deposito CBL-II

Het deposito CBL-II is bestemd om betalingsverplichtingen uit hoofde van de afgesloten Cross Border Lease te betalen. Het deposito is overeengekomen in US-dollars en is omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. De overige deposito's ten behoeve van de CBL staan vermeld in de paragraaf Niet uit de balans blijvende verplichtingen. De nog lopende overeenkomsten lopen af in 2019 en 2020.

Deelnemingen en effecten

In verband met de voortijdige beëindiging van een CBL-overeenkomst in 2009, zijn 2010 twee B.V.'s opgeheven. De financiële afwikkeling, waaronder de terugstorting van het aandelen kapitaal, heeft in 2010 plaatsgevonden.

In 2010 is van deelnemingen € 3,2 miljoen aan dividend ontvangen.

Vorraden

	Rekening 2010	Rekening 2009
Werken voor derden	55	352
Basaltzuilen	838	838
Basaltstortsteen	240	250
Kalk zinksteen	17	17
Vlijsteen	15	15
Noordse steen	151	151
Basalton	20	20
Steenvoorraad Texel	318	353
Totaal	1.654	1.996

Op basis van de Nota waarderings-, afschrijvings-, rente- en voorradenbeleid 2003 worden alleen voorraden aangehouden wanneer zij niet voldoen aan het matching-principe en de uitgaven jaarlijks sterk kunnen fluctueren. Op basis van dit uitgangspunt is alleen de voorraad steen verantwoord in de balans. De voorraden zijn gewaardeerd tegen de historische prijs of de lagere inkoopsprijs. Voor de waardering heeft een inventarisatie plaatsgevonden.

De verslagleggingregels schrijven voor dat de onderhanden werken voor derden bij de balanspost voorraden worden verantwoord.

Vorderingen en overlopende activa

	Rekening 2010	Rekening 2009
<i>Vorderingen waterschapsbelastingen:</i>		
2006 en ouder	318	786
2007	1.065	2.007
2008	3.033	7.185
2009	6.089	23.902
2010	26.417	-
Nog te verdelen	-183	-417
subtotaal	36.739	33.463
<i>Overige vorderingen:</i>		
1 maand	660	4.433
2 maanden	3.404	23
3 maanden	136	37
4-12 maanden	65	372
Ouder dan 12 maanden	306	167
subtotaal	4.571	5.032
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-117	-57
Totaal vorderingen	41.193	38.438

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen (subsidies/bijdragen van derden)	97	418
Bijdrage Rijk inzake Polder Eijerland Texel	0	775
Bijdrage Provincie inzake Wormer- en Jisperwater	0	551

	Rekening 2010	Rekening 2009
Overige bijdrage Provincie	90	353
Vergoeding oppompen afvalwater	169	120
Bijdrage Rijk inzake HWBP	11.687	22.108
Bijdrage Senter Novem baggerwerken	-	1.487
Nog op te leggen aanslagen waterschapsbelastingen	35.900	9.989
Omzetbelasting	34	168
Rente deposito CBL-II	183	172
Vooruitbetaalde bedragen	775	461
Afwikkeling Waterlandstichting	525	-
Subsidie pontje Akersloot	403	-
Afwikkeling USHN Lease management I en II BV	38	-
Subbiedregeling (baggersubsidie) gemeente Alkmaar	2.100	-
Overige	65	49
Totaal overlopende activa	52.066	36.651
Totaal vorderingen en overlopende activa	93.259	75.089

Ouderdomsanalyse van de vorderingen waterschapsbelastingen

	2006	2007	2008	2009	2010	Totaal
Opgelegd vóór 2010	318	997	1.577	2.046	-	4.938
In % totaal belastingjaar	100%	93%	52%	34%	0%	13%
Opgelegd januari - juni 2010	-	6	40	72	2.910	3.028
In % totaal belastingjaar	0%	1%	1%	1%	11%	8%
Opgelegd juli - december 2010	-	61	1.415	3.971	23.507	28.954
In % totaal belastingjaar	0%	6%	47%	65%	89%	79%
Totaal openstaand 31-12-2010	318	1.064	3.032	6.089	26.417	36.922
In % totaal	1%	3%	8%	16%	72%	100%

Om inzicht te verkrijgen in de afwikkeling van deze post wordt in onderstaand tabel de afloop van de vorderingen per eind februari 2011 weergegeven.

	2006	2007	2008	2009	2010	totaal
opgelegd vóór 2010	82	945	1.470	1.892	-	4.389
in % totaal belastingjaar	100%	95%	63%	43%	0%	16%
opgelegd januari - juni 2010	-	3	30	68	2.557	2.658
in % totaal belastingjaar	0%	0%	1%	2%	13%	10%
opgelegd juli - december 2010	-	50	839	2.491	16.460	19.840
in % totaal belastingjaar	0%	5%	36%	55%	87%	74%
totaal openstaand 31-12-2010	82	998	2.339	4.451	19.017	26.888
in % totaal	0%	4%	9%	17%	71%	100%
afloop in januari en februari 2011	238	67	694	1.638	7.400	10.037
in % vordering 31-12-2010	74%	6%	23%	27%	28%	27%

In de eerste twee maanden van 2011 is voor het belastingjaar 2006 een grote inhaalslag gemaakt.

Vorderingen

Het hogere saldo vloeit vooral voort uit de later aanslagoplegging van de waterschapbelastingen.

Verloopoverzicht bijdragen van andere overheden

Bedragen x € 1 miljoen	Bijdrage Rijk inzake HWBP	Bijdrage Rijk inzake Polder Eijerland Texel	Bijdrage Provincie inzake Wormer- en Jisperwater	Overige bijdragen Provincie
Saldo 1 januari 2010	22.108	775	511	353
Ontvangen bedragen	-23.524	-775	-511	-323
Bestedingen (aangewend t.l.v. de subsidie)	13.103	0	0	45
Saldo 31 december 2010	11.687	0	0	75

Het HWBP is opgebouwd uit diverse projecten. Het saldo van het nog te ontvangen bedrag van het Rijk inzake dit programma is opgebouwd uit de onderliggende saldi per project. Het saldo betreft het totaal van nog te declareren, nog te besteden en vooruit ontvangen bedragen.

Overlopende activa

De overlopende activa betreffen vorderingen waarvan de factuur na 31 december 2010 is verzonden, maar die wel betrekking hebben op prestaties uit of heffingen over het jaar 2010 of eerder.

De stijging van het saldo ultimo boekjaar wordt vooral veroorzaakt door de latere oplegging van de waterschapsbelastingen. De te ontvangen bijdrage van het Rijk inzake het HWBP is lager dan vorig jaar omdat er in 2010 meer aan bijdragen is ontvangen.

De nog te ontvangen rente over de deposito's bij de Nederlandse Waterschapsbank (betreft CBL-II) is opgenomen in de balans. De rente over de overige deposito's staan verantwoord onder de Niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Liquide middelen

	Rekening 2010	Rekening 2009
ING-bank	112	221
Nederlandse Waterschapsbank	178	528
Rabobank	29	
Kassen	1	1
Totaal	320	750

De liquide middelen betreffen de rekeningen-courant bij banken en de kassaldi.

Passiva

Eigen vermogen

Reservepositie

Het eigen vermogen is in 2010 toegenomen met € 14 miljoen en bedraagt per 31 december 2010 € 97,4 miljoen.

De toename is het gevolg van de volgende mutaties:

		Rekening 2010
Resultaat dienstjaar 2010		10.725
Bij: Toevoeging algemene reserve ter gedeeltelijke compensatie van de extra onttrekking baggerfonds 2009	2.750	
Verkoop erfpachtgronden	3.340	
Verkoop werf Heerhugowaard	1.491	
Afrekening onderhoud wegen Amsterdam-Noord	134	
		7.715
Af: Onttrekking ten behoeve onderhoud Kaapshoofd te Den Helder	1.300	
Vrijval egalisereserve Keringen Texel	1.095	
Vrijval egalisereserve Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord	1.023	
Vrijval egalisereserve Erfpacht	1.031	
		-4.449
Saldo		13.990

Algemene reserve

	Rekening 2010	Rekening 2009
Algemene reserve	19.071	17.417

Het doel van een algemene reserve is het beschikken over weerstandsvermogen. Zonder weerstandsvermogen leidt een eventuele financiële calamiteit tot een forse negatieve reserve. Deze zou binnen enkele jaren weggewerkt moeten worden, wat zou leiden tot een sterke tariefsverhoging gedurende een beperkte periode. Voorbeelden van calamiteiten zijn: juridische claims, terroristische aanslagen, (natuur)rampen en andere majeure risico's.

In 2009 is € 5,5 miljoen aan de algemene reserve onttrokken ter dekking van de extra dotatie aan het baggerfonds. Besloten is de algemene reserve in de periode 2010/2011 weer aan te vullen.

Bestemmingsreserves

	Rekening 2010	Rekening 2009
Watersysteem	4.166	-1.067
Zuivering	3.252	2.312
Wegen	-367	-487
Totaal	7.051	758

Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt.

	Totaal	Water- systeem	Zuivering	Wegen
Stand volgens vastgestelde jaarrekening 2009	758	-1.067	2.312	-487
Verdeling resultaat 2009	6.293	5.233	940	120
Saldi ultimo 2010	7.051	4.166	3.252	-367

Egalisatiereserves

	Rekening 2010	Rekening 2009
CBL (Cross Border Lease)	3.721	3.688
Keringen Texel	3.355	4.451
Huisvesting	26.908	27.255
Werven	1.491	-
Erfpachtgronden	13.137	7.376
Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord	11.897	13.623
Totaal	60.509	56.393

Totaal verloop reserves

Saldo 1 januari 2010	83.366
Interne toevoegingen	7.715
Interne onttrekkingen	-4.449
Voorstel voor toevoegingen of onttrekkingen via de Resultaatbestemming bij de programmarekening	13.825
Saldo 31 december 2010	100.457

Bij vaststelling van de jaarrekening 2006 is besloten een deel van de reserve af te splitsen in een voorziening voor toekomstige lasten die voortvloeien uit CBL constructies. Deze afsplitsing wordt als voorziening in de balans verantwoord. Tot 2007 is aan de egalisatiereserve CBL de jaarlijkse vrijval van het CBL-voordeel onttrokken en ten gunste gebracht van de exploitatierekening. In 2010 is niet gebleken dat er aanvullend bedragen moeten worden afgesplitst en is conform de begroting de jaarlijkse vrijval voorlopig gestaakt.

Eind 2006 is een afkoopsom van het Rijk ontvangen voor het toekomstig onderhoud aan de zandige keringen op Texel. Deze afkoopsom is gebruikt voor de vorming van een egalisatiereserve. Volgens een aflopend schema valt in een periode van 10 jaar deze reserve vrij ten gunste van de exploitatierekening.

In oktober 2007 heeft het bestuur besloten om drie egalisatiereserves te vormen: huisvesting, verkoop erfpachtgronden en werven. De vrijval van de egalisatiereserve Huisvesting vindt plaats na ingebruikname van de nieuwe centrale huisvesting.

De toevoeging aan de egalisatiereserve Erfpachtgronden vindt uit de gerealiseerde verkoopopbrengsten van verkochte erfpachtgronden.

De egalisatiereserve Werven wordt gevormd uit de verkoopopbrengst van de te verkopen werven. In 2010 is de werf in Heerhugowaard verkocht.

De egalisatiereserve Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord is ontstaan in 2008. Van de gemeente Amsterdam is toen een bedrag van € 14,7 miljoen ontvangen voor de afkoop van de wegomslag in het gebied van de gemeente. De betaalde afkoopsom van € 0,7 miljoen wegens achterstallig onderhoud aan de betreffende wegen is onttrokken aan deze egalisatiereserve. Het nettobedrag valt in 25 jaar aflopend vrij ten gunste van de exploitatie.

Resultaat dienstjaar per taak

	Rekening 2010	Rekening 2009
Watersysteembeheer	10.221	8.460
Zuiveringsbeheer	-387	1.082
Wegenbeheer	891	-744
Totaal	10.725	8.798

Het resultaat dienstjaar wordt in de balans als afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen en na vaststelling van de jaarrekening in het daaropvolgende dienstjaar verdeeld, conform een door het bestuur goedgekeurd besluit over de bestemming van het resultaat.

Voorzieningen

	Rekening 2010	Rekening 2009
Baggerfonds	8.677	4.686
Pensioenverplichtingen in eigen beheer	1.667	1.996
Afschrijvingen objecten Waterlandstichting	-	6.342
Amoveringen zuiveringstechnische werken	2.755	2.044
CBL (Cross Border Lease)	1.530	1.737
BTW-Claim SDI	2.257	-
Totaal	16.886	16.805

Totaal verloop voorzieningen

Saldo 1 januari 2010	16.805
Vermeerderingen als gevolg van rentetoevoeging	0
Overige interne verminderingen	15.325
Interne verminderingen	-6.828
Externe verminderingen	-8.416
Saldo 31 december 2010	16.886

Baggerfonds

Aan het baggerfonds is een bedrag van € 11,7 miljoen gedoteerd. Aan uitgaven is in 2010 € 7,8 miljoen aan het baggerfonds onttrokken.

Het per ultimo 2010 beschikbare bedrag van € 8,6 miljoen is bestemd voor uitgestelde werken. In 2011 wordt aan de hand van geactualiseerde plannen een aangepast verloop van de voorziening gepresenteerd. Hiermee kunnen bestuurlijke keuzes worden gemaakt.

Pensioenverplichtingen in eigen beheer

De voorziening pensioenverplichtingen in eigen beheer is verminderd met de betaalde verplichtingen 2010 van € 0,3 miljoen. Ten behoeve van toekomstige verplichtingen is een actuariael overzicht samengesteld. Uit dit overzicht blijkt dat op de balansdatum een bedrag van ruim € 1,6 miljoen beschikbaar moet zijn. Het saldo per ultimo 2010 is voldoende om de toekomstige verplichtingen te kunnen dekken.

Afschrijvingen objecten Waterlandstichting

De voorziening afschrijvingen objecten Waterlandstichting was bedoeld om de waardevermindering van de betreffende objecten in de periode tussen investering en aankoop door HHNK op te vangen. Na het bereiken van een akkoord met de belastingdienst zijn de activiteiten van de Waterlandstichting in juni 2010 gestaakt. De projecten zijn medio 2010 in eigendom van het hoogheemraadschap gekomen. De voorziening kon daardoor vrijvallen en is ten gunste gebracht van de betreffende investeringen.

Amoveringen zuiveringstechnische werken

In 2005 heeft het bestuur besloten een egalisatievoorziening amoveringskosten zuiveringstechnische werken in te stellen. In de jaren 2006-2010 wordt jaarlijks een bedrag van € 0,8 miljoen gedoteerd. Hiermee worden de verwachte kosten over de jaren 2005-2010 verdeeld. In 2009 is € 1,1 miljoen aan kosten voor amoveringen gemaakt. Er is een geactualiseerd plan voor amoveringen per balansdatum beschikbaar.

CBL (Cross Border Lease)

Deze voorziening is gevormd in 2007 en dient ter dekking van benoemde toekomstige afkoopsommen en advieskosten die voortvloeien uit de CBL constructies.

In de 90-er jaren van de vorige eeuw zijn 15 rwzi's in een Cross Border Lease overeenkomst ondergebracht. Hiermee is indertijd een financieel voordeel van circa € 10 miljoen behaald. Er zijn met drie investeerders dergelijke overeenkomsten aangegaan. In 2009 is met een van de investeerders overeengekomen de overeenkomst voortijdig te beëindigen. Begin 2011 is de overeenkomst voor de rioolwaterzuivering De Cocksdoorp op Texel voortijdig beëindigd.

Eind 2010 waren 11 rwzi's ondergebracht in een CBL-overeenkomst. De overeenkomsten lopen af in 2019 en 2020. De verwachting is dat er de komende jaren advieskosten gemaakt moeten worden voor deze rwzi's. Deze worden geschat op circa € 150.000 per installatie.

Voorziening BTW-Claim SDI

Over de jaren 2006 en 2007 heeft de belastingdienst een naheffingsaanslag van € 0,7 miljoen opgelegd voor de belaste prestaties (opwekken energie en slibdrogen voor derden) van de slibdrooginstallatie in Beverwijk. Tegen deze aanslag is bezwaar gemaakt omdat er een groot verschil van inzicht bestaat tussen de rekenwijze van de belastingdienst en die van het hoogheemraadschap.

Zoals het er nu naar uitziet zal deze zaak uiteindelijk voor de rechter komen. De uitkomst van deze procedure is onzeker. Uitgerekend is wat, uitgaande van de rekenwijze van de belastingdienst, wat de consequenties voor de jaren 2008, 2009 en 2010 zijn. Ten laste van boekjaar 2010 is hier een voorziening voor getroffen van € 2,3 miljoen inclusief de kosten van externe advisering.

Het verloop en de samenstelling van de voorzieningen is opgenomen in het hoofdstuk Overige bestemmingsreserves en voorzieningen.

Langlopende schulden

	Rekening 2010	Rekening 2009
Onderhandse leningen opgenomen gelden	323.897	278.847
Langlopende leaseverplichtingen CBL II	2.714	2.546
Langlopende leaseverplichtingen Waterlandstichting	-	21.103
Ontvangen waarborgsommen	52	52
Ontvangen afkoopsommen	-	18
Totaal	326.663	302.566

In de bijlage is het verloop van de onderhandse leningen weergegeven.

De langlopende leaseverplichtingen CBL II zijn vastgelegd in US-dollars en omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum.

De langlopende leaseverplichting van de Waterlandstichting is in verband met de beëindiging van de activiteiten in juni 2010 komen te vervallen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	Rekening 2010	Rekening 2009
<i>Kortlopende schulden</i>		
Aflossingsverplichting onderhandse leningen	42.705	41.205
Bankkrediet NWB	39.972	21.412
Rente langlopende leningen	4.701	4.099
Crediteuren	24.585	29.985
Kruisposten Crediteuren	-2	-22
Kortlopende leaseverplichtingen CBL II	194	186
Vakantiegeldverplichtingen	1.597	1.580
Verlofverplichtingen	1.283	1.443
Belastingen en sociale- en pensioenpremies	2.887	1.932
Muskusrattenbestrijding	-	619
Bijdrage Agriport Wieringermeer	-	95

	Rekening 2010	Rekening 2009
Afkoop achterstallig onderhoud wegen Amsterdam-Noord	-	836
Energie	103	620
Kruisposten kassen/banken	8	162
Terugkoop RWZI de Cocksdoorp	125	
Vooruitontvangen bedragen	2.112	1.285
Provincie Noord-Holland, Wormer- en Jisperwater	5.256	0
Waterlandstichting	2.807	-
Overige schulden op korte termijn	2.398	3.545
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	130.731	108.982

	Vakantiegeld- verplichtingen	Verlof-verplichtingen	Bijdrage Provincie inzake Wormer- en Jisperwater	Overige bijdrage Provincie
Saldo 1 januari 2010	1.580	1.443	0	0
Ontvangen bedragen	2.798	1.283	5.993	239
Besteding (aangewend tlv de subsidie)	-2.781	-1.433	-737	0
Saldo 31 december 2010	1.597	1.293	5.256	239

Aflossingsverplichting onderhandse leningen

Betreft de geplande aflossingen in 2011 van de langlopende leningen.

Rente langlopende leningen

Betreft de ten laste van 2010 komende rentebedragen voor de opgenomen langlopende geldleningen.

Crediteuren

Dit betreft met name de schuldpositie inzake ontvangen inkoopfacturen.

Vakantiegeldverplichtingen

Dit betreft de door de werknemers opgebouwde vakantiegeldrechten over de periode juni-december 2010 waarvan de uitbetaling plaatsvindt in de maand mei 2011.

Verlofverplichting

Betreft de waarde van de nog niet opgenomen verlofuren van het personeel.

Belastingen en sociale- en pensioenpremies

Betreft voornamelijk een naheffingsaanslag BTW inzake de SDI en de nog af te dragen omzetbelasting op basis van de aangifte over december 2010.

Waterlandstichting

Dit betreft de nog af te wikkelen afrekening met de Waterlandstichting.

Vooruitontvangen bedragen

Dit betreffen de in 2010 reeds ontvangen bedragen die betrekking hebben op 2011 en ontvangen voorschotten ten behoeve van investeringsprojecten.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Een aantal verplichtingen wordt volgens de geldende regelgeving niet geconsolideerd in de balans. Daarom worden deze onderstaand separaat weergegeven.

Cross Borderlease Zuiveringstechnische werken 1^e tranche

De rwzi's Beemster, Geestmerambacht, Katwoude, Oosthuizen, Ursem, Wervershoof en Zaandam-Oost, zijn als gevolg van de 1^e tranche van de Cross Border Lease Uitwaterende Sluizen leaseobjecten. Op grond van de geldende regelgeving zijn de cijfers van de 1^e tranche vanaf het begin van de leaseperiode niet in de balans geconsolideerd. Per balansdatum gaat het om de volgende bedragen:

	Rekening 2010	Rekening 2009
Deposito CBL I	146.160	135.891
Rente deposito CBL I	10.952	10.187
Totaal activa	157.112	146.078
Leaseverplichtingen CBL I langlopend	146.804	136.455
Leaseverplichtingen CBL I kortlopend	10.308	9.623
Totaal passiva	157.112	146.078

Cross Border Lease Zuiveringstechnische werken 2^e tranche

De rwzi's De Cocksdorp, Den Helder, Stolpen en Wieringen zijn als gevolg van de 2^e tranche van de Cross Border Lease Uitwaterende Sluizen leaseobjecten. Op grond van de geldende regelgeving wordt slechts een deel van deze objecten in de balans geconsolideerd, namelijk die betrekking hebben op de Nederlandse Waterschapsbank. Wijziging in de dollarkoers heeft invloed op de hoogte van de aangegeven bedragen.

De niet geconsolideerde cijfers worden in deze paragraaf vermeld. Per balansdatum gaat het om de volgende bedragen.

	Rekening 2010	Rekening 2009
Deposito CBL II	29.526	27.320
Rente deposito CBL II	2.028	1.878
Totaal activa	31.554	29.198
Leaseverplichtingen CBL II langlopend	29.806	27.565
Leaseverplichtingen CBL II kortlopend	1.748	1.633
Totaal passiva	31.554	29.198

(Bank-)garantstellingen

HHNK heeft per 31 december 2008 een garantieverklaring afgegeven voor de stichting Waterproef. HHNK en Waternet laten sinds 1 januari 2005 hun laboratoriumactiviteiten uitvoeren door stichting Waterproef. Met deze verklaring staan deze organisaties garant voor de juiste nakoming van de verplichtingen tot betaling van al hetgeen de Nederlandse Waterschapsbank van de stichting te vorderen heeft. Per 31 december 2010 zijn geen andere (bank)garanties afgegeven.

Borgstellingen

Het Waterschapshuis is de uitvoeringsorganisatie voor de 26 waterschappen op het gebied van Informatie- en Communicatietechnologie. Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen. Het Waterschapshuis wil door samenwerken de kwaliteit en kwantiteit van ICT-diensten en de innovatieve slagkracht vergroten. De investeringsbegroting van Het Waterschapshuis bedraagt een bedrag van ruim € 19 miljoen. De projecten die hieronder vallen zijn: IRIS, gezamenlijke watervergunning, z-info (zuiveringsinformatiesysteem), ODB (overheidsdatabase) en belastingsysteem. Het aandeel van HHNK in de borgstelling daarin bedraagt € 1,35 miljoen.

Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er zijn diverse verplichtingen aangegaan waaronder huurcontracten, leaseverplichtingen en overeenkomsten met aannemers. Het hoogheemraadschap beschikt nog niet over een adequaat systeem om deze verplichtingen te kwantificeren.

Toelichting op de exploitatierekening naar programma's

In de programmaverantwoording zijn toelichtingen opgenomen over de exploitatierekening per programma- en beheertaak.

Toelichting op de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

Deze toelichting geeft een analyse van belangrijke afwijkingen in de kosten- en opbrengstsoorten tussen de primitieve begroting (de begroting zoals primair vastgesteld door het CHI) en de jaarrekening.

Werkelijke kosten 2010 en de primitieve begroting 2010

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke kosten, in relatie tot de primitieve begroting (begroting vóór wijziging) gedurende het boekjaar. De volgende tabel geeft aan dat de werkelijke kosten in 2010 per saldo € 7,7 miljoen lager zijn uitgekomen dan primitief is geraamd.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2010	Begroting 2010 primitief	Vershil
Rente en afschrijvingen	46.757	49.457	2.700
Personeelslasten	59.766	60.038	272
Goederen en diensten van derden	87.904	96.779	8.875
Bijdragen aan derden	262	-	-262
Toevoegingen aan voorzieningen / onvoorzien	15.325	11.448	-3.877
Totalen en per saldo lagere kosten ten opzichte van primitief geraamd	210.014	217.722	7.708

- = nadeliger

Kapitaallasten

Het verschil op de kapitaallasten ten opzichte van de begroting bestaat uit:

- Lagere rentelasten € 3,7 miljoen
- Hogere afschrijvingslasten € 1,0 miljoen

De lagere rentelasten zijn deels het gevolg van het lagere investeringsvolume en de daarmee samenhangende financiering dan in de begroting was voorzien. In de begroting was rekening gehouden met een rentebijbeschrijving op het eigen vermogen met 2%. De werkelijk rente bedroeg echter 0,6%. Dit verklaart voor het belangrijkste deel het voordelige verschil op de rentepost. De hogere afschrijvingslasten worden vooral veroorzaakt door de extra afschrijvingen op buiten gebruik gestelde activa en hoger dan verwachte afschrijvingskosten van projecten uit het programma Wateropgave.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot. De inhuur van personeel was € 1,9 miljoen hoger dan geraamd. Inhuur van personeel was noodzakelijk wegens onderbezetting, vervanging tijdens zwangerschap en langdurige ziekte. De kosten van eigen personeel waren € 2,2 miljoen lager, vooral veroorzaakt door openstaande vacatures gedurende het jaar.

Een specificatie van de personeelslasten naar organisatieonderdeel is opgenomen in de bijlage.

Goederen en diensten van derden

Deze post komt per saldo € 8,9 miljoen lager uit dan. De oorzaken van deze lagere kosten zijn velerlei. Enkele belangrijke zijn:

- Lagere energiekosten (€ 0,8 miljoen) doordat de begroting deels was gebaseerd op de gegevens uit jaarrekening 2008 die geen goede basis bleek.
- Lagere leasekosten (€ 0,9 miljoen) door opheffing van de Waterlandstichting en minder leasekosten voor de CBL-objecten.
- Minder extern onderhoud (€ 3,4 miljoen) door de slechte weersomstandigheden eind 2010 en uitgestelde werken. De kosten voor herstel Lage Oude Veer kwamen veel lager uit doordat er meer in eigen beheer is uitgevoerd.
- Minder diensten door derden (€ 2,2 miljoen) door lagere kosten voor KRW, waterplannen, toetsingen en overname stedelijk water.
- Lagere kosten gebruiks-/verbruiksgoederen (€ 2,4 miljoen) door latere levering van bedrijfsvoertuigen, minder materiaalverbruik door vertraging in het zelf uit te voeren onderhoud, minder chemicaliënverbruik door sluiting korrelreactor van rwzi Geestmerambacht.

Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien

De hogere kosten worden vooral veroorzaakt door de vorming van de voorziening BTW-claim SDI en de extra dotatie aan het baggerfonds.

Werkelijke opbrengsten 2010 en de primitieve begroting 2010

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke opbrengsten, in relatie tot de primitieve begroting. De volgende tabel geeft aan dat de werkelijke opbrengsten in 2010 per saldo € 6,7 miljoen hoger zijn uitgekomen dan primitief is geraamd.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2010	Begroting 2010 primitief	Vershil
Financiële baten	4.006	5.325	-1.319
Personeelsbaten	668	273	395
Goederen en diensten aan derden	12.383	7.977	4.406
Bijdragen van derden	7.239	6.990	249
Waterschapsbelastingen	185.602	181.878	3.724
Interne verrekeningen	14.107	14.886	-779
Totalen en per saldo hogere opbrengsten dan primitief geraamd	224.005	217.329	6.676

- = nadeliger

Financiële baten

Zie de toelichting bij de post kapitaallasten. Daarnaast was er minder opbrengst dan begroot op het deposito CBL. Deze post hangt samen met de lagere leasekosten voor de CBL-objecten.

Personeelsbaten

De opbrengst betreft in hoofdzaak ziekengelden en WIA-uitkeringen.

Goederen en diensten aan derden

De hogere opbrengsten worden veroorzaakt door de verkoop van meer erfpachtgronden dan verwacht en de verkoop van de werf in Heerhugowaard.

Waterschapsbelastingen

De opbrengst waterschapsbelastingen is € 3,7 miljoen hoger dan begroot. In hoofdstuk 8 is een gedetailleerd overzicht opgenomen over de verschillen van de opbrengsten per waterschapstaak. Er zijn hogere opbrengsten bij het watersysteembeheer en het wegenbeheer door een groter dan verwacht draagvlak. Daartegenover staat een lagere opbrengst bij het zuiveringsbeheer door minder vervuilingseenheden bij bedrijven.

Interne verrekeningen

De interne verrekeningen bestaan uit bouwrente en mensuren die worden geboekt op investeringswerken. Doordat er veel minder is uitgegeven aan investeringen dan geraamd is de geactiveerde bouwrente € 1,0 miljoen lager dan begroot. Het restant van het verschil wordt veroorzaakt doordat er iets meer uren zijn besteed aan investeringen.

Toelichting op de exploitatierekening naar kostendrager

De verschillen tussen de gerealiseerde en begrote bedragen per kostendrager worden in de programmaverantwoording en in de toelichting op de kosten- en opbrengstsoorten reeds in belangrijke mate toegelicht. Om doublures in de toelichtingen zoveel mogelijk te voorkomen, wordt hier op bijzonderheden ingegaan.

Watersysteembeheer

Het grote verschil tussen de begroting en de rekening wordt veroorzaakt door lagere toegerekende nettokosten en de hogere belastingopbrengst door een groter dan verwacht draagvlak. De oorzaken voor de lagere kosten zijn reeds eerder toegelicht. De in de begroting opgenomen onttrekking van € 1,6 miljoen aan de taakreserve ter dekking van het begrote tekort is niet nodig gebleken. Ter dekking van de niet-begrote kosten aan het Kaapshoofd in Den Helder is € 1,3 miljoen onttrokken aan de algemene reserve ten gunste van het watersysteembeheer.

Zuiveringsbeheer

Per saldo wijkt het resultaat weinig af van de begroting. Hierbij moet echter bedacht worden dat € 3 miljoen aan kosten is opgenomen voor BTW-naheffingsaanlagen in verband met energieleveranties van de slibdroger is Beverwijk. De begrote onttrekking aan de taakreserve van € 1,4 miljoen is niet noodzakelijk gebleken.

Wegenbeheer

Het verschil tussen begroting en rekening wordt vooral veroorzaakt door hogere belastingopbrengst als gevolg van een groter dan verwacht draagvlak. De lagere onttrekking aan de reserves betreft de lagere rentevergoeding aan de egalisatiereserve Amsterdam-Noord. In de begroting is de rentecomponent als onttrekking aan de reserve opgenomen; in de realisatie is deze separaat verantwoord.

Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met de Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording waterschappen.

- Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aankoop prijs en/of vervaardigingsprijs (eigen kosten organisatie bij project in eigen beheer) en lineair afgeschreven. Investerings tot € 100.000 worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Bij immateriële vaste activa wordt pas tot activering overgegaan als het tenminste een bedrag ad € 200.000 betreft.
- Voor zover niet anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.
- Deelnemingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs.
- De voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs of tegen de actuele waarde op balansdatum als die lager is.
- Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.
- Er zijn geen zekerheidsstellingen verstrekt.
- Ten aanzien van de exploitatierekening geldt dat opbrengsten slechts worden opgenomen indien en voor zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt. Met kosten en risico's is rekening gehouden voor zover zij hun oorsprong vonden voor het eind van het boekjaar.
- De afschrijvingen op de vaste activa zijn berekend door middel van een vast percentage van de stichtingskosten c.q. de verkrijgingsprijs op basis van de verwachte levensduur per individueel actief. De maximale afschrijvingstermijn van vaste activa zijn als volgt vastgesteld:

Grond	40 jaar
Kantoren, huisvesting, werkplaatsen	
Civiel	40 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Inventaris	5 jaar
Waterkeringen	
Civiel	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Groot onderhoud	20 jaar
Wegen	15 jaar
Watergangen, kunstwerken et cetera	
Civiele installaties	30 jaar
Mechanische/elektrische installaties	15 jaar
Watergangen	30 jaar
Zuiveringstechnische werken	
Civiele installaties	30 jaar
Mechanische/elektrische installaties	15 jaar
Persleidingen	40 jaar
Vrijvervalleidingen	20 jaar
Wegen	
Wegen inclusief veiligheidsmaatregelen	15 jaar
Mechanische/elektrische/meet/regelsystemen	10 jaar

Automatisering	4 jaar

Immateriële vaste activa

Verkiezingen

Onderzoek, voorbereiding, ontwikkeling

Bijdragen en afkoopsommen

4 jaar

5 jaar

10 jaar

19 Bijlagen

Personeelslasten en formatie

(bedragen x € 1.000)	Bezetting 31 dec 2010 (aantal fte's)	Formatie begroting 2010 (aantal fte's)	Personeels-lasten rekening 2010	Personeels- lasten begroting 2010
Bestuur	4,8	4,8	610	680
Directie	2,0	2,0	325	290
Staffuncties	28,0	28,9	2.109	2.390
Primaire afdelingen en programmabureau	527,3	539,7	35.317	35.707
Ondersteunende afdelingen	247,3	256,1	18.005	16.969
Niet geplaatste medewerkers en regelingen voormalig bestuur en personeel	4,0		1.999	2.634
Opleidingenbudget			1.401	1.368
Totaal	813,4	831,5	59.766	60.038

De lasten zijn inclusief de kosten van inhuur.

Recapitulatie programma-investeringen

Programma-investeringen		(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarrekening 2010	Begroting 2010
Waterveiligheid	Programma op orde brengen primaire keringen	Uitgaven	12,4	50,9
		Inkomsten	-13,1	-50,9
		Netto investeringsvolume	-0,7	-
Voldoende water	Programma bestrijding wateroverlast	Uitgaven	7,4	6,5
		Inkomsten	-2,9	-4,3
		Netto investeringsvolume	4,5	2,2
	Programma op orde brengen regionale keringen	Uitgaven	3,6	6,0
		Inkomsten	-	-
		Netto investeringsvolume	3,6	6,0
Schoon water	Programma uitvoering Kaderrichtlijn Water	Uitgaven	0,7	1,0
		Inkomsten	-0,5	-
		Netto investeringsvolume	0,2	1,0
Veilige (vaar-)wegen	Programma verkeersveiligheid	Uitgaven	2,9	9,3
		Inkomsten	-0,8	-2,4
		Netto investeringsvolume	2,1	6,9
Totaal netto programma-investeringen			9,7	16,1

Recapitulatie beheerinvesteringen

Beheerinvesteringen		(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarrekening 2010	Begroting 2010
Sturing op de taken	Bestuur en externe communicatie	Uitgaven	-	-
		Inkomsten	-	-
		Netto investeringsvolume	-	-
	Beleid en planvorming	Uitgaven	0,3	1,1
		Inkomsten	-0,1	-0,3
		Netto investeringsvolume	0,2	0,8
	Calamiteiten	Uitgaven	-	0,3
		Inkomsten	-	-
		Netto investeringsvolume	-	0,3
Waterveiligheid	Beheer van de waterkering	Uitgaven	1,8	2,4
		Inkomsten	-0,1	-2,2
		Netto investeringsvolume	1,7	0,2
Voldoende water	Integraal beheer van het watersysteem	Uitgaven	17,1	20,9
		Inkomsten	-3,6	-2,3
		Netto investeringsvolume	13,5	18,6
Schoon water	Beheersing van lozingen	Uitgaven	40,0	41,0
		Inkomsten	-7,0	-0,9
		Netto investeringsvolume	33,0	40,1
Veilige (vaar-) wegen	Wegenbeheer	Uitgaven	1,9	1,6
		Inkomsten	-1,1	-
		Netto investeringsvolume	0,8	1,6
	Vaarwegen	Uitgaven	11,9	14,8
		Inkomsten	-	-
		Netto investeringsvolume	11,9	14,8
Middelen en organisatie	Heffing en invordering	Uitgaven	-	-
		Inkomsten	-	-
		Netto investeringsvolume	-	-
	Bedrijfsondersteuning	Uitgaven	19,4	40,7
		Inkomsten	-	-
		Netto investeringsvolume	19,4	40,7
Totaal netto beheerinvesteringen			80,5	117,1

Staat van (im)materiële vaste activa

Bedragen	Boekwaarde	Desinv., overb. en corr.	Investeringsen	Bijdragen van derden	Afschrijvingen	Geactiveerde	Boekwaarde
x € 1.000	1-1-2010	2010	2010	2010	2010	rente 2010	31-12-10
Verkiezingen	1.371	-	-	-	-457	-	914
Onderzoek en ontwikkeling	8.682	1.269	5.150	-995	-1.674	203	12.635
Bijdragen en afkoopsommen	7.341	359	12.834	-68	-2.085	89	18.470
<i>Subtotaal immateriële vaste activa</i>	<i>17.394</i>	<i>1.628</i>	<i>17.984</i>	<i>-1.063</i>	<i>-4.216</i>	<i>292</i>	<i>32.019</i>
Gronden	14.972	-225	966	-313	-268	185	15.317
Vervoermiddelen en werktuigen	480	-	-	-	-103	-	377
Overige bedrijfsmiddelen	3.264	-	2.262	45	-1.176	54	4.449
Kantoren, woningen en werkplaatsen	18.003	-258	17.291	-67	-828	652	34.793
Waterkeringen	34.354	-696	17.448	-13.711	-2.532	798	35.661
Watergangen, kunstwerken en gemalen	71.385	-706	20.719	-5.931	-3.662	618	82.423
Zuiveringstechnische werken	227.074	-	39.670	-6.964	-15.194	1.487	246.073
Wegen	22.464	-1	3.090	-1.265	-2.587	50	21.751
Vaarwegen en havens	15	-	31	-	-	1	47
<i>Subtotaal materiële vaste activa</i>	<i>392.011</i>	<i>-1.886</i>	<i>101.477</i>	<i>-28.206</i>	<i>-26.350</i>	<i>3.845</i>	<i>440.891</i>
Totaal	409.405	-258	119.461	-29.269	-30.566	4.137	472.910

Staat van vaste schulden

(Bedragen x € 1.000)	Stand per 1 januari 2010	Mutaties in 2010		Stand per 31 december 2010	Rente 2010
		Vermeer- deringen	Reguliere aflossing		
Afgesloten leningen t/m 2009	320.052		45.425	274.627	14.095
Afgesloten in 2010		91.975		91.975	1.774
Totaal	320.052	91.975	45.425	366.602	15.869
Aflossingsverplichtingen < 1 jaar				42.705	
Per saldo	320.052	91.975	45.425	323.897	15.869

De aflossingsverplichtingen van de schuldrest korter dan 1 jaar is verantwoord onder de post kortlopende schulden van de overlopende passiva.

Afkortingen

AID	Algemene inspectie dienst
AO/IC	Administratieve organisatie en Interne controle
AWA	Afvalwaterakkoord
BBVW	Besluit beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen
BZK	Ministerie van Binnenlandse- en Koninkrijkszaken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBL	Cross border lease
CROW	Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw en de verkeerstechniek
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
EMU	Europese monetaire unie
EWI	Evaluatie Waterhuishoudkundige Infrastructuur
FIDO	Financiering decentrale overheden
Fte	Full time equivalent (formatieplaats)
GGOR	Gewest Grond- en Oppervlaktewater Regime
GIS	Geografisch informatie systeem
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HIS	Hoogwater informatie systeem
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
IBA	Individuele behandeling van afvalwater
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ILG	Investeringsbudget landelijk gebied
INTWIS	Integraal waterschap informatiesysteem
IRIS	Integraal resultaatgericht informatiesysteem
KASZA	Kas zonder afvalwater
KRW	Kaderrichtlijn water
LTO	Land- en Tuinbouw Organisatie
MJA3	Meerjarenafpraak energie-efficiency
MOT	Management Ontwikkeltraject
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
PI	Prestatie-indicator
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinrichting
SDI	Slibdrooginstallatie
SGBP	Stroomgebiedsbeheersplan
SKINT	Skills improvement and new technologies
STIVAS	Stichting ter Verbetering van de Agrarische Structuur
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
TMO	Taskforce Management Overstromingen
Ve	Vervuilingseenheid
VBK	Verbetering boezemkades
vGRP	Verbreed gemeentelijk rioleringsplan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNK	Veiligheid Nederland in Kaart
VRK	Verbeterprogramma regionale waterkeringen
WBP4	Waterbeheersplan 2010-2015
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Woz	Waardering onroerende zaken
Wvo	Wet verontreiniging oppervlaktewateren

Samenstelling bestuur

Het algemeen bestuur (college van hoofdingelanden) is per januari 2010 als volgt samengesteld.

Dijkgraaf

L.H.M. (Luc) Kohsiek – voorzitter dagelijks bestuur

Water Natuurlijk

L.E. (Lydia) Snuif - Verweij – lid dagelijks bestuur

G.J. (Hans) van Os

I.A. (Sjaak) van der Bliet

B. (Ben) Schrieken

CDA

T. (Tjerk) Doornenbal

A. (Arie) Lap

J.D. (Jan) Kramer

PvdA

C.J.M. (Kees) Stam – lid dagelijks bestuur

M.A. (Marjan) Leijen

C.J.A. (Kees) Borst

VVD

S.A. (Siem) van Balen Blanken

S. (Siem) Groot

J.C. (Jaap) Koorn

Groen Waterland

R. (Rob) Veenman – lid dagelijks bestuur

K. (Klazien) Hartog

L.J.M. (Leo) Schagen

Boeren Burgers Waterbelang

E.A. (Elly) Koning-Bruijn

J.C.M. (Jos) de Boer

K. (Kees) Francis

Algemene Waterschapspartij

P. (Peter) Vonk

J.P. (Jaap) Leek

Gewest NH/U KNSB

A.T. (Toon) Steltenpool

Lijst bedrijfsleven Meer met Water

I.B.F.M. (Inico) Geels

Kamer van Koophandel

K. (Klaas) Schaafsma – lid dagelijks bestuur

J.E.M. (Jaap) van Baar

W.J.J. (Wim) Greve

LTO

C. (Cees) Mantel – lid dagelijks bestuur

C.J. (Cor) Grooteman

P.C.M. (Peter) Mak

Boschap

B. (Bart) Korf

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het College van Hoofdingelanden (algemeen bestuur) van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier te Edam-Volendam, bestaande uit de balans per 31 december 2010 en de exploitatierekeningen naar kostendragers, naar programma's en naar kosten- en ophengstesoorten over 2010 met de bijbehorende toelichtingen, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het Hoogheemraadschap zelf. Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle als bedoeld in artikel 109, tweede lid, van de Waterschapswet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit en het controleprotocol van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het Hoogheemraadschap.

2

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeurings-tolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2010 als van de activa en passiva per 31 december 2010 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder verordeningen van het Hoogheemraadschap zelf.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 109, derde lid, onderdeel d, van de Waterschapswet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 10 mei 2011

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA